

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
A UNIVERSITĂȚII DE ȘTAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

CONFLUENȚE BIBLIOLOGICE

Revistă de biblioteconomie și științele informării

ISSN: 1857-0232

Nr.1-2(31-32), 2013

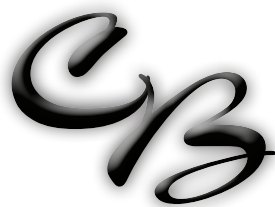
**BIBLIOTECA
ȘTIINȚIFICĂ**

**UNIVERSITATEA
DE STAT "A. RUSSO"
MUN. BĂLȚI**

Confluente Bibliologice

Revistă de biblioteconomie și științele informării

1-2 (31-32), 2013

Confluente Bibliologice

Revistă de biblioteconomie și științele informării
a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo”

Nr. 1-2 (31-32), 2013

Director: Elena HARCONIȚA

Colegiul de redacție:

Lina MIHALUȚA,

director-adjunct

Valentina TOPALO,

șef CD al ONU, șef Centru Manifestări Culturale

Silvia CIOBANU,

șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Elena STRATAN,

șef Serviciu Cercetare. Asistență de Specialitate

Alexe RĂU,

directorul general al Bibliotecii Naționale din Republica Moldova

Silvia GHINCULOV,

dr. în științe economice, directorul Bibliotecii Științifice ASEM

Radu MOȚOC,

inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați

Maria ȘLEAHTIȚCHI,

dr. în științe filologice, conf. univ. Universitatea de Stat din Moldova

Nicolae ENCIU,

dr. hab. în științe istorice, conf. univ. Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Republicii Moldova

Coperta / viziune grafică / tehnoredactare / machetare:

Silvia CIOBANU, șef Centru Marketing. Activitate Editorială

Notițe bibliografice: Ana NAGHERNEAC, bibliotecar principal,

serviciul Informare și Cercetare Bibliografică

Adresa redacției:

str. Pușkin, 38, mun. Bălți, 3100, Republica Moldova

Tel/fax: (231)23362; E-mail: libruniv@usb.md; Web: <http://libruniv.usb.md>

Tiparul: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo”

ISSN: 1857 - 0232

Sumar / Summary

CARTEA DE VIZITĂ / VIZITING CARD

Elena HARCONIȚA, Lina MIHALUȚA,
ELENA STRATAN

**Activitatea științifică a
bibliotecarilor - parte integrantă a
științei universitare / Scientific
activity of librarians-part of the
university science .....** **7-19**

Silvia CIOBANU

**Rezultate de succes în
Concursurile naționale – 2012
(poster) / 2012 year-successful results
in national competitions (poster) ....** **20**

Elena HARCONIȚA

**FAINA TLEHUCI în istoria
biblioteconomiei / Faina Tlehuci
in the history of library science ..** **21-26**

BIBLIOMESAGER / LIBRARY MESSENGER

**Rubrică îngrijită
de Elena STRATAN
Elena Stratan's column .....** **27-32**

DIALOG CONTINUU / CONTINUOUS DIALOGUE

Elena CRISTIAN, Svetlana CECAN
**Depozit Legal Universitaria –
fond intangibil al patrimoniului
universitar / Legal deposit –
the Intangible University
Heritage Fund .....** **33-41**

Elena SCURTU

**Lunarul licențiatului/masterandului/
doctorandului, 15 februarie -
15 martie, 2013 / Monthly Licensee's
student, PhD, February 15 -
March 15, 2013 .....** **42-43**

Valentina TOPALO

**Decada Ecologică / The Environmental
Decade .....** **44-49**

Liliana IAVORSCAIA

**Библиотекарь отдела
обслуживания – культура общения
/ Librarian's cultural communication
in the Communication Collection
Department .....** **50-55**

TEHNOLOGII BIBLIOTECARE / LIBRARY'S TEHNOLOGIES

Olga DASCĂL

**Mediateca Bibliotecii universitare
University Library Mediatheque ..** **56-58**

Svetlana ȘIȘCANU

**Как начинали учитывать
библиотечные фонды /
How to start the library
holdings .....** **59-65**

Nelea LICHII

**Principiile de catalogare de la Paris
(1961) și de la Frankfurt (2003) /
Cataloging principles of Paris (1961)
and Frankfurt (2003) .....** **66-70**

Sumar / Summary

FILMUL COLECȚIEI / THE MOVIE COLLECTION

Lilia ABABI, Margarita IULIC
**Importanța colecției originale
WILHELMİ pentru cunoașterea
limbii germane/ The importance
of the WILHELMİ 71-78**

Ana NAGHERNEAC
**Presa românească veche - oglindă a
trecutului nostru istorico-cultural/
Romanian old Mass-Media – the mirror
to our historical and cultural
past 79-85**

Valentina VACARCIUC
**Educația incluzivă – o șansă egală
pentru toți/ Inclusive education-an
equal chance for all 86-93**

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR, FILIALA BIBLIOTECI DE ÎNVĂȚĂMÎNT DIN NORD / ASSOCIATION OF LIBRARIANS, NORTH BRANCH LIBRARY

Elena HARCONIȚA,
Elena STRATAN
**Indicatorii statistici ai bibliotecilor
școlare din Republica Moldova în
anul 2012 / Statistics of indicators
of school libraries in the Republic of
Moldova in 2012 year 94-96**

**Bibliotecarii școlari din raionul
Soroca în mass-media: bibliografie
realizată de Elena Cociurca,
redacție bibliografică Lina Mihaluța
/ The school librarians of Soroca in the
Mass-Media: bibliography by Elena
Cociurca, bibliographic editor Lina
Mihaluța 97-99**

PAGINI DE ISTORIE / THE PAGES OF HISTORY

Alexandru BUDIȘTEANU
**Cronica Basarabiei 1918-1944.
O carte de istorie pură / The
Basarabia's Chronicle: 1918-1944 A pure
history book 100-103**

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET / SPIRITUAL FETES

Elena ȚURCAN
**Gheorghe Eșanu - logodnic fidel al
cîntecului popular (25 aprilie 1927
– 19 martie 1996)/ George Eșanu –
the faithful fiance of popular song
(April the 25th ,1927 – 19th of March,
1996) 104-109**

Lilia ABABI
**Herta Müller: Cercul vicios al
cuvintelor (despre expoziția cu
același nume) / The vicious circle of
words (about the exhibition with the
same name) 110- 113**

Sumar / Summary

Radu MOȚOC

PIERRE LAROUSSE (1817 – 1875) /

PIERRE LAROUSSE (1817 – 1875) 114-134

Dorina COSUMOV

Profilul revistei „Criterion” /

“Criterion” profile magazine ... 135-141

Ana SOFRONI

**Cunoașterea biblică a lumii
se transmite din tată în fiu /**

*The Bible knowledge of the
world is transmitted from
father to son 142-144*

RAFTUL DE SUS / TOP SHELF

Elena STRATAN

**Apariții editoriale noi semnate de
bibliotecarii Universității bălțene în
anul 2012 /**

*Editorials new publications
signed by university librarians from Bălți
in 2012 year 145-151*

OMAGIERI / HOMAGES

TURCULEȚ Maria – 70 de ani /

Turculet Maria is 70 years old 152

Nelly LICHII - 50 de ani / Nelly Lichii is

50 years old 153

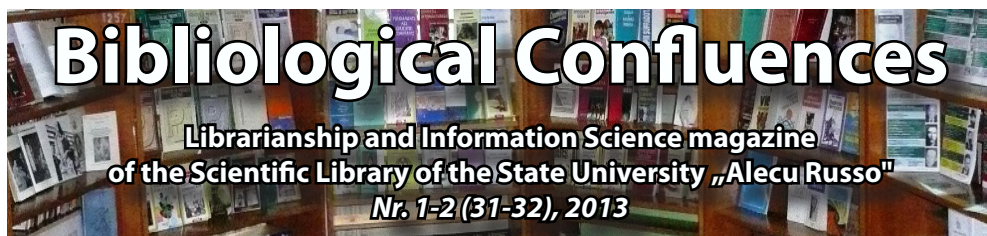
MUSAFIRII BIBLIOTECII /

LIBRARY'S GUESTS 154

**DONAȚIILE ANULUI 2013 (ianuarie -
iunie) /**

*DONATIONS OF THE 2013 YEAR
(January-June) 155*

AUTORII / AUTHORS 156-158

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ A
BIBLIOTECARILOR - PARTE INTEGRANTĂ
A ȘTIINȚEI UNIVERSITARE

**Scientific activity of librarians-
part of the university science**

**Elena HARCONIȚA
LINA MIHALUȚA
ELENA STRATAN**

Abstract: *Abstract: In 2012 the University Library's employees, (about 77% from them are holders of the ranks) organized 3 conferences, 4 workshops for school, high schools colleges librarians for 16 districts from North of Moldova and and mun. Bălți, 11 seminars and public lectures, have participate to 40 professional meetings with 102 communications, published 56 works (including 27 electronic and 14 promotional materials), 104 articles promoting the proper image, creativity and resourcefulness of most loyal employees.*

Rezultatele activității științifice ale bibliotecarilor au fost valorificate prin diversificarea serviciilor info-bibliotecare, relevanța și prestarea lor rapidă, prezentarea și promovarea experienței la reuniunile profesionale de nivel local/ național/ internațional, prin intermediul lucrărilor publicate, articolelor în revistele de specialitate, studiilor, postărilor pe Internet: Open Library, Slideshare, Calameo, Issuu etc.

Cercetările științifice și bibliografice ale personalului Bibliotecii au fost apreciate la Concursul național *Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informări*, ediția 2012 - Premiul Mare pentru 5 lucrări din colecția *ABRM-20 de ani*; 6 premii pentru 12 lucrări; Valentina Topalo, șef CD ONU, CIUE - Medalia „Mihai Eminescu” cu prilejul Zilei Mondiale a Pedagogului și *Cel mai eficient Coordonator al Centrului de Informare Europeană 2012*; Elena Harconița, director, Silvia Ciobanu șef serviciu Marketing. *Activitate editorială – Diploma de Onoare a Ministerului Culturii*; „Cel mai bun Bibliotecar al anului” - Natalia Culicov, șef serviciu Referințe Bibliografice. Scrisoare de mulțumire colaboratorilor Bibliotecii din partea Administrației și colectivului de profesori ai Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți pentru cooperare și promovarea susținută a valorilor umane.

CARTEA DE VIZITĂ

77 la sută din angajații Bibliotecii sînt deținători ai gradelor de calificare. În anul 2012 ei au organizat 3 conferințe, 4 ateliere profesionale pentru bibliotecarii școlari, din colegii, licee din 16 raioane de Nord și mun. Bălți, **11** seminare și lecții publice, au participat la **40** de întruniri profesionale cu **102** comunicări, au publicat **56** (inclusiv **27** electronice, **14** materiale promoționale) de lucrări și **104** articole, promovînd buna imagine, creativitatea și inventivitatea celor mai fideli angajați.

Biblioteca a participat cu diverse suporturi informaționale, expoziții tematice tradiționale și on-line, prezentări bibliografice la conferințele și colocviile desfășurate în cadrul Universității.

Un proiect de succes este editarea revistei electronice a bibliotecilor universitare din R. Moldova BIBLIOUNIVERSITAS@ABRM.md http://libruniv.usb.md/bibliouniv_rev/buniv.html, în colegiul de redacție fiind: E. Harconița, L. Mihașuța, I. Afatin, E. Stratan, V. Topalo, S. Ciobanu, T. Prian, S. Șișcanu.

Activitatea editorială a inserat apariția a **2** monografii, Materialele Colloquia Professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică” (ed. a 3-a), conferința Cercetări biblioteconomice în anul 2011: constatări calimetrice, **4** lucrări în colecțiile Bibliographia Universitas, Personalități universitare bălțene - *Contribuții științifice ale cadrelor didactice de la Facultatea de Științe Reale, Gheorghe Popa: Biobibliografie*, **3** ghiduri inclusiv ghidul practic *Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare*, revista Bibliotecii *Confluente Bibliologice*.

Bibliotecarii universitari și-au adus contribuția în elaborarea lucrării editate de ABRM *Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova* în timp, 1991-2011 (E. Harconița), au activat în colegiul de redacție a revistelor BiblioScientia (E. Harconița) (fondator: Bibl. Șt. Centrală „Andrei Lupan”) Bibliouniversitas@ABRM.md: rev. bibliotecilor universitare din Republica Moldova, InfoStand biblioteconomic: Bul. de informare al Comisiei ABRM „Standardizarea activității de bibliotecă (L. Mihașuța), au publicat în reviste internaționale distincte, precum este Revista Română de Biblioteconomie și știința Informării (E. Harconița), înregistrată în Bazele de date EBSCO etc.

Amplificarea dialogului virtual cu utilizatorii, sporirea accesului deschis la colecții și produse bibliotecare, la cunoaștere și oferte științifico – educaționale a continuat prin 21 de puncte de acces la conexiunea globală: Site-ul Bibliotecii, 3 conexiuni în biblioteci deschise, 9 conexiuni - rețele sociale, 7 bloguri, 1 wiki. **66 de lucrări instituționale și de autor ale cercetătorilor Universității și ale Bibliotecii au fost înregistrate în Biblioteca deschisă Open Library (32), în cele mai mari platforme internaționale din lume Calameo (24), Issue (10).**

În contextul armonizării feedbackului cu utilizatorii și nonutilizatorii a demarat Proiectul *Prin blogurile Bibliotecii mai aproape de utilizator*, fiind create 6 bloguri ale sălilor de lectură nr. 1-4, oficiilor: Documente Muzicale, Documente în limbi străine, blogul Filialei Bibliotecii de Învățămînt din Nord BIN, în care au fost postate deja 144 de informații / 6 700 vizualizări.

Oferta științifică pentru comunitatea universitară dar și pentru utilizatorii din Zona de nord a sporit prin inaugurarea în Bibliotecă a *Sălii de lectură virtuale a Bibliotecii electronice a tezelor de doctor din colecția Bibliotecii de Stat din Rusia*, 760 000 de teze de doctor și autoreferate (10 posturi licențiate). Până în prezent au fost accesate circa 2 000 documente, pagini vizualizate – 15 800, pagini imprimate – 10 200.

Prin Consorțiul REM a fost oferit accesul la 44 baze de date, 8 din ele fiind noi resurse științifice on-line: **Integrum, Gale, Sage Research Methods Online, Royal Society Journals and Archive** etc. La cele 11 baze de date EBSCO s-au adăugat încă 2: *eBook Collection si eBook Academic Collection* (cu textul integral al cărților electronice).

Managementul informatizării a evoluat cu noi inovații: *lucrări de creare*, instalare a Repozitoriului Instituțional (pe platforma DSpace), elaborarea unui nou program electronic de evidență *Statistica BȘU, care va înregistra și împrumutul electronic*.

Cercetarea universitară a fost susținută prin informarea sistematică asupra noilor achiziții în cadrul Zilelor Informării, cu utilizarea elementelor de Bibliotecă 2.0 (e-mail-uri personale, PW, blogului și RS). Expoziția *Achiziții noi*, expusă pe site, blog, Calameo, Issuu (cu adnotări, cuvinte-cheie și coperte scanate) a fost actualizată de 4 ori / 200 tit. Au fost elaborate 6 (66) fascicule ale e-Buletinului bibliografic informativ *Achiziții noi în colecția Bibliotecii* 4 947 tit.

În spațiul expozițional al Serviciului de Documentare Informare Bibliografică au funcționat 6 expoziții informative la care s-au expus 3 450 doc., realizate 94 de prezentări bibliografice a 1 560 documente.

În subdiviziuni (săli de lectură, săli de împrumut) a fost inaugurată *Ziua Informării bibliografice pe domenii de profil* (economie, drept, pedagogie, ecologie, muzică etc.) cu un program complex de acțiuni: prezentarea noilor achiziții, facilitățile site-ului, blogurilor, derularea în Power Point a expozițiilor tematice on-line, noi baze de date, difuzarea flyerelor, comunicatelor de presă etc.

Au fost realizate activități de promovare a cărții prin Centrele și Cluburile Bibliotecii: Clubul Cărții, Clubul ONU NORD, Punctul de Informare NATO, Centrul Educație Civică Europeană, AUF, CIUE, Salonul Muzical, Clubul BiblioSpiritus: 347 de expoziții tradiționale și 27 on-line; 6 lansări de carte, 11 seminare, lecții publice, reviste orale și ateliere informative, concurs de desen etc.

1 106 764 de documente tradiționale și electronice, copii imprimate au împrumutat cei 10 271 de utilizatori înscriși, care au intrat în Bibliotecă de 408 060 ori.

Creșterea numărului de vizitatori și de imagine a Bibliotecii a avut loc prin diversificarea serviciilor electronice pe web, modificarea paginilor, link-urilor. Au fost introduse 670 de postări noi, serviciile: *Fișa DSI, Pagina Cercetătorului, Donatorii Bibliotecii, Abonamentele la publicații periodice, Pagina Cursului Bazele Culturii informației, Valori bibliofile în colecția Bibliotecii*, 5 451 de redactări. 386 540 pagini accesate de 2 135 166 ori au fost înregistrate în acest an de contorul AWstats.

CARTEA DE VIZITĂ

Îmbogățirea conținutului Bibliotecii Digitale cu circa 100 de înregistrări bibliografice în format PDF (total – 400 lucrări) au sporit posibilitățile de lectură a full-textelor integrale ale cursurilor, indicațiilor metodice, curriculumurilor și altor materiale instructiv – formative pentru membrii comunității universitare. Oferta serviciilor electronice a fost completată prin adăugarea pe pagina web a conținuturilor revistelor *Glottodidactica*, *NRF - Noua Revistă Filologică*, precum și a sumarelor curente de *Artă și Educație Artistică*, *Fizică și Tehnică*, *Limba și Context*, *Revista Tehnoscopia*, *Confluente Bibliologice*.

În vederea diseminării selective a informațiilor (DSI) pentru un dialog relevant dintre cercetători și bibliotecari pe PW a Bibliotecii a fost plasată Fișa DSI. Pe această cale au fost transmise 2 010 de informații și 1 700 de pagini selectate din baze de date, care au acoperit circa 90 de teme, printre care: *Adaptare școlară*, *Poluarea sonoră asupra organismelor vii*, *Fortificarea sănătății prin suprimarea stresului profesional*, *Impactul stilului de comunicare asupra activității profesionale juridice*, *Psihologie clinică*, *Using Literary Tales in the classroom*, *Aspecte pragmatice ale scuzei și mulțumirii în limba română*, *Aspecte sociale ale procesului de legiferare*, *Efectul nulității actelor juridice civile*, *Marketingul resurselor umane*, *История становления и эволюции русского романа*.

În regim SDC (Servirea diferențiată a Conducerii), managerii superiori ai Universității au beneficiat de 4 liste bibliografice cu 84 titluri de documente noi destinate organizării și desfășurării procesului didactic și educațional în școala superioară. Au fost elaborate 14 bibliografii tematice selective pentru profesori, necesare pentru soluționarea diverselor probleme didactice (informație despre literatura din colecția bibliotecii); 3 bibliografii personale despre publicațiile profesorilor.

A fost inaugurată expoziția „Contribuții științifice ale cadrelor didactice și ale bibliotecarilor (inițiată în 2010), ediția 2012” la care au fost expuse peste 90 de documente editate în anul 2011: monografii, materialele conferințelor științifice, dicționare, manuale, ghiduri, curriculumuri, anuare, articole științifice, publicații periodice semnate de profesori și colaboratorii USB. Prin această expoziție au fost promovate rezultatele activității de cercetare, creativitatea și inovarea universitarilor. Lucrările au contribuit la completarea Colecției speciale *Depozit Legal Universitaria* în vederea asigurării continuității tezaurului universitar documentar.

Activitatea de informare bibliografică a inclus 6 ședințe ale Catedrelor: *Finanțe și contabilitate*, *Economie și management*, *Științe ale Naturii și agroecologie*, *Informatică aplicată și tehnologii informaționale*, *Psihologie și asistență socială*, *Catedra de Arte și Educație Artistică*, la care au fost prezentate 10 reviste bibliografice informative cu 430 documente noi. Programul ședințelor a cuprins: prezentarea noilor informații de pe site-ul Bibliotecii, programe aplicative locale, baze de date EBSCO, REM, Integrum, Gale, AUF, EUBookshop, Colecția de Teze de doctor ale Bibliotecii de Stat a Rusiei, resurse electronice educaționale în sprijinul cercetării, prezentarea blogurilor sălilor de profil.

În cadrul Lunarului Licențiatului / Masterandului/ Doctorandului au fost oferite 194 de consultații în vederea prezentării bibliografiei și a citărilor din alte opere la lucrări științifice; a fost elaborat și difuzat la catedre e-ghidul practic orientat spre munca de cercetare științifică *Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare*. Pe site a fost creată pagina *Cercetătorului* în care a fost expus ghidul practic și tutorialul *Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare* în baza noului standard din 2012 (alcăt. Ana Nagherneac, red.-resp. Elena Harconița).

În același context de formare a culturii informației utilizatorilor, 10 bibliotecari-lectori asistenți universitari au promovat 558 de ore ale modului *Bazele Culturii Informației* pentru studenții din anul I de la toate Facultățile, studii cu frecvență la zi și cu frecvență redusă/elevii Liceului/Colegiului „I. Creangă”, (conform planurilor de studii 12 ore de contact direct, inclusiv 2 ore pentru evaluarea finală (colocviu) celor 28 de grupe academice – învățământ cu frecvență la zi și 6 ore pentru 29 grupe – învățământ cu frecvență redusă). Pentru continuitate au fost elaborate ghiduri și tutoriale plasate pe PW, rubrica *Cultura Informației*. Eficiența orelor a fost asigurată nu numai prin orarul afișat la Facultate, în Bibliotecă, dar și prin plasarea nemijlocită a orarului pe PW.

Imaginea Bibliotecii creată în timp prin valorile deținute, serviciile, produsele, spațiile, comunicarea, seriozitatea și comportamentul angajaților au atras proiecte de investiții internaționale, ce au potențat fluxul informațional tradițional și electronic: Biblioteca Electronică a tezelor de doctor a Bibliotecii de Stat a Rusiei, Colecția Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri”, Galați; CD a ONU; Centre de Informare: NATO, a Uniunii Europene; Colecțiile Băncii Mondiale, Institutului Cultural Român, Institutului Goethe, AGEPI, Galați, AUF.

În anul 2012 colecțiile Bibliotecii au crescut cu circa 10 000 documente noi în valoare de peste 500 000 lei, achiziționate contra plată au fost doar 628 cărți, în valoare 68 768,80 lei, abonate 266 titluri de publicații periodice în valoare de 207 716,16 lei.

Donațiile de cărți și publicații periodice, documentele electronice au constituit 6 975 exemplare în valoare de 368 232, 22 mii lei, mai bine de 94% din toate achizițiile. **Cei mai importanți donatori ai anului sînt:** Filiala din Cluj a Bibliotecii Academiei Române, Biblioteca AGEPI, Biblioteca Universitară „Ștefan cel Mare” Suceava, Universitatea de Arte „George Enescu” Iași, Institutul de Filologie al AȘM, Institutul Confucius din cadrul ULIM, Institutul Cultural Român, Dr Valeriu CABAC din Proiectul European WETEN, Agenția Universitară de Francofonie, Asociația Tinerilor Români din Afara Granițelor din Iași, Asociația Promo-Lex, Fondul Umanitar Interstatal de colaborare a țărilor CSI, Academicianul Ion DEDIU.

La 01.12.2012 colecția totală a Bibliotecii număra 1 023 311 ex. în 285 414 în 57 de limbi, în valoare de 9 316 127,73 lei. Pentru achizițiile din anul gestionar s-au cheltuit 692 416 lei, 59 % fiind valoarea donațiilor.

PROIECTE DE INVESTIȚII ÎN DERULARE

(este indicat venitul doar pe anul 2012)

1. CENTRUL DE DOCUMENTARE AL ONU: 99 ex. / 63 tit. – 3 935,00 / 247 EURO
2. AUF: 94 ex. / 64 tit. – 3 831,00 / 240 EURO
3. EUI: 87 EX. / 85 TIT. – 2 934,00 / 184 EURO
4. Colecția Institutului Goethe - 45 ex. / 9 tit. – 773,00 / 48 EURO
5. Colecția profesorul Ioan NICORICI: 3 ex. / 3 tit. – 263,00 / 17 EURO
6. Institutul Cultural Român – 52 ex. / 64 tit. – 3 831,00 / 240 EURO
7. Colecția WILHELMI – 74 ex./ 69 tit. – 9 742,73 / 612 EURO
8. Colecția JDP 96 VOL / 32 TIT. – 10 161,00 / 638 EURO
9. Colecția BĂNCII MONDIALE – 5 EX. / 3 tit. – 90,00 / 6 EURO

Mijloacele financiare estimate în valoarea publicațiilor primite este de 35 560,73 lei ori 2 233 Euro.

Participare la proiecte în alte instituții

	Denumirea proiectului	Nume, prenume cercetător	Instituția
1	Sistemul Informațional Integrat al Bibliotecilor din Moldova (SIBIMOL)	E. Harconița, I. Afatin, L. Mihaluța	Biblioteca Națională a Republicii Moldova
2	Memoria Moldovei – Biblioteca Digitală <i>Moldavica</i>	E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan	Biblioteca Națională a Republicii Moldova
3	Consortiul REM - Resurse electronice pentru Moldova - EBSCO Publishing	E. Harconița, I. Afatin, V. Topalo	Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice
4	Proiectul Building Strong Library Association (Construind Asociații Puternice de Bibliotecari), Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în parteneriat cu Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecarilor (IFLA) și cu suportul Programului Novateca	L. Mihaluța	ABRM, IFLA

Manifestări științifice organizate de Bibliotecă (sau la organizarea cărora a participat Biblioteca); 18 manifestări, 900 de participanți

	Denumirea manifestării	Nivel internațional, național, instituțional	Data desfășurării	Numărul de participanți/ comunicări/ intervenții
1	CERCETĂRI BIBLIOTECONOMICE ÎN ANUL 2011: CONSTATĂRI CALIMETRICE, <i>CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ ANUALĂ, BȘU</i>	Instituțional	08-10 februarie 2012	55/46
2	Conferința „Ecumenismul creștin astăzi cu o privire specială asupra relațiilor între catolicism și ortodoxie” (<i>în limba franceză</i>), susținută de teologul, bizantinologul și jurnalistul francez Michel Kubler, Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu”, Agenția Universitară pentru Francofonie, Programul de Studii Avansate „Alexandru S. Sturdza”	Internațional	15 martie 2012	64
3	Lecție deschisă dedicată aniversării a 20-a de la aderarea Republicii Moldova la ONU, CD ONU din Bălți, BȘU	Instituțional	15 martie 2012	55
4	Lecție publică „Pericolul pesticidelor sovietice depozitate în Moldova”. Loc. Col. Mariana Grama, BȘU	Instituțional	5 aprilie 2012	62
5	Conferința susținută de filosoful, scriitorul și traducătorul român Sorin Lavric: „ <i>Nae Ionescu, delicventul ideologic</i> ”, BȘU.	Național	6 aprilie 2012	35

CARTEA DE VIZITĂ

6	Sesiune de informare cu genericul „Sănătatea Reproductivă” în cadrul Campaniei „Pro-Sănătate” desfășurat cu grupul din rețeaua „Y-Peer Moldova –Educatiori de la Egal la Egal” (15 martie -15 mai 2012) CD ONU / Centrul de Informare al Uniunii Europene, BȘU.	Național	11 aprilie 2012	30
7	Bibliotecile Astăzi! Inspiră, Surpind și dau Putere: 23 aprilie Ziua Bibliotecarului în R. Moldova, Clubul Bibliospiritus, BȘU	Instituțional	23 aprilie 2012	53/6
8	Seminarul „Inițiativa Datelor Deschise și Noua politică privind Accesul la Informație”. Oficiul Băncii Mondiale în Moldova.	Național	26 aprilie 2012	64
9	Conferința studenților de la Facultatea de Științe ale Naturii și Agroecologie. loc. col. Olga Scripovscaia, Comandant al Centrului Militar teritorial Bălți a prezentat o comunicare „Problemele ecologice în vizorul Organizației Națiunilor Unite”, SL nr.3 Științe psihopedagogice, naturii, reale. Arte, BȘU	Instituțional	3 mai 2012	63
10	Seminarul științific „In memoriam Alexandru Abramciuc”, Catedra de Științe Fizice și Inginerești, coordonator dr. hab., prof. univ, Pavel Topală, decan al Facultății de Științe Reale, BȘU	Instituțional	12 mai 2012	66

11	Atelierul profesional Aplicarea Standardului „Indicatori de performanță pentru biblioteci” - ISO 11620:2012 și eficientizarea bibliotecii de învățământ, Filiala BIN, Bălți	Național	16 mai 2012	45/14
12	Întâlnirea membrilor Filialei BIN cu Dna Fiona Bradley, coordonatoarea Programului Building Strong Library Association din cadrul Federației Internaționale a Asociațiilor Bibliotecare IFLA, Filiala BIN, Bălți	Internațional	18 septembrie 2012	26
13	Training-ul „Bibliotecarii din învățământul preuniversitar în conexiune globală”, Filiala BIN, Bălți.	Național	9 octombrie 2012	35/4
14	Colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”. Ediția a 3-a, Conferința Științifică: BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ: SPAȚII REALE ȘI VIRTUALE, USB, BȘU	Instituțional	11-12 octombrie 2012	55/18
15	Prelegerea publică „Bazele ecologiei moderne”, acad. prof. univ. Ion I. DEDIU, USB, BȘU	Instituțional	6 noiembrie 2012	62
16	Conferința de diseminare a lucrărilor Congresului al VII-lea al Bibliotecarilor din RM cu genericul „Bibliotecile acum! Te inspiră, surprind, mobilizează!” 6 decembrie 2012, Filiala BIN, Bălți.	Național	6 decembrie 2012	35

CARTEA DE VIZITĂ

17	Atelierul profesional Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare, 6 decembrie 2012 Filiala BIN, Bălți.	Național	6 decembrie 2012	35
18	Lecție publică: „Problemele de Gen în contextul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului” - Ziua Drepturilor Omului, BȘU.	Instituțional	10 decembrie 2012	60

PERSONAL

Numărul total al angajaților Bibliotecii – 56; din ei bibliotecari - 53;
din ei cu grad de calificare - 43 / 77%

- ▶ gradul superior - 13 / 23%
- ▶ gradul întâi – 10 / 18%
- ▶ gradul doi – 20 / 36%
- ▶ fără grad: 13 / 23%

Structura personalului după criteriul vârstei:

- a. până la 30 de ani – 4 / 7 %
- b. 31-45 de ani – 25 / 45%
- c. 46-60 de ani – 22 / 39%
- d. de la 60 de ani în sus – 5 / 9 %

Membri / redactori / secretari științifici ai colegiilor de redacție ale revistelor științifice (numele, funcția, revista):

1. Confluente bibliologice : rev. de biblioteconomie și științele inform. a Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alecru Russo” [on-line] / dir. publ. : Elena Harconița ; colegiul de red. : L. Mihaluța, V. Topalo, E. Stratan, S. Ciobanu, A. Rău, S. Ghinculov, R. Moțoc, M. Șleahțișchi, N. Enciu ; lector : G. Mostovic.
2. Bibliouniversitas@ABRM.md : rev. bibliotecilor universitare din Republica Moldova [on-line] / Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Secțiunea „Biblioteci Universitare”; colegiul de red. : E. Harconița, L. Karnaeva, L. Costin, Dr. S. Ghinculov, E. Zasmenco, R. Avasiloaie, Z. Sochircă, Z. Stratan, L. Mihaluța, I. Afatin, E. Stratan, V. Topalo ; design/tehored./machtet. : S. Ciobanu, T. Prian, S. Șișcanu.

3. Elena Harconița – BiblioScientia : rev. șt.-practică [on-line] / fondator : Bibl. Șt. Centrală „Andrei Lupan” a Acad. de Șt. a Moldovei ; dir. publ. : A. Hanganu; colegiul de red. : L. Kulikovski, C. Slutu-Grama, N. Țurcan, ..., E. Harconița [et al.]. – Ch., 2012 –. – Ed. anuală.
Nr 7-8. – 113 p. – <http://ru.calameo.com/read/001676830ca97a241da7e>
4. L. Mihaluța – InfoStand biblioteconomic : Bul. de informare al Comisiei ABRM „Standardizarea activității de bibl.”/ Bibl. Republicană Șt. Agricolă. – Ch., 2012. – Nr. 1. – Periodicitate necunoscută.

COOPERARE DE NIVEL NAȚIONAL

1. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova
  - Contribuții în organizarea Congresului al VII-lea al bibliotecarilor din R. Moldova.
  - Contribuția lui E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan la editarea lucrării Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în timp, 1991-2011 / ABRM ; aut.-alcăt.: Ludmila Costin, Viorica Lupu, Vera Sobețchi ; au contribuit: Elena Harconița, Natalia Cheradi, Lilia Tcaci ; red. șt.: Ludmila Corghenci. – Ch., 2012. – 68 p.
  - Publicații în comun, elaborare sinteze, implicații în organizarea de reuniuni profesionale, membri ai Biroului, comisiilor și secțiunilor ABRM, activități metodice și de instruire în cadrul Filialei BIN (președinte E. Harconița), Biblioteci din învățământ - Nord ABRM.
2. Comitetul Tehnic nr. 1 Biblioteconomie. Informare și Documentare:
  - Împlicații în editarea Buletinului de informare al Comisiei ABRM „Standardizarea activității de bibliotecă” Info-Stand.
3. Ministerul Culturii și Turismului din RM.
4. Consiliul Biblioteconomic Național, Consiliul director al bibliotecilor din învățământul superior și mediu de specialitate: Manifestări științifice, elaborarea strategiilor naționale de dezvoltare a sistemului bibliotecar.
5. Ministerul Educației al RM, Direcțiile de Învățământ Tineret și Sport din raioanele de Nord ale R. Moldova:
  - Activități metodice de Centru Biblioteconomic pentru bibliotecile școlare din 16 raioane de Nord și mun. Bălți;
  - Colectarea/prezentarea datelor statistice în colaborare cu specialiștii responsabili de activitatea bibliotecilor școlare din Direcțiile de Învățământ;

CARTEA DE VIZITĂ

- Elaborarea *Raportului Statistic centralizator al Bibliotecilor Școlare pe anul 2011*;
- Organizarea în cadrul Filialei BIN a 4 acțiuni de formare profesională continuă în comun cu Ministerul Educației, DGITS:
  - Atelierul profesional *Aplicarea Standardului „Indicatori de performanță pentru biblioteci” - ISO 11620:2012 și eficientizarea bibliotecii de învățământ*, Filiala BIN, Bălți, 16 mai.
  - Training-ul *Bibliotecarii din învățământul preuniversitar în conexiune globală*, 9 octombrie, Filiala BIN, Bălți.
  - Întâlnirea bibliotecarilor din Nordul Republicii Moldova cu Fiona Bradley coordonator Program BSLA și Winnie Vitzansky, trainer IFLA, 18 septembrie.
  - Conferința de diseminare a lucrărilor Congresului al VII-lea al Bibliotecarilor din RM cu genericul „Bibliotecile acum! Te inspiră, surprind, mobilizează!” și Atelierul profesional *Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare*, 6 decembrie 2012, Filiala BIN, Bălți.

COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

- Acordul de colaborare cu Biblioteca de Stat a Rusiei, privind Inaugurarea Sălii de Lectură Virtuale a Tezelor de doctor a Bibliotecii de Stat a Rusiei
- Participare în Proiectul Building Strong Library Association (Construind Asociații Puternice de Bibliotecari), Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în parteneriat cu Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecarilor (IFLA) și cu suportul Programului Novateca
- Menținerea colaborării în cadrul Consorțiului eIFL.net – REM – EBSCO
- *Întreținerea relațiilor de colaborare cu structurile internaționale: CIUE, AUF, Biblioteca de Stat a Rusiei, PNUD, JDP – USA, Societatea de prietenie Moldova – Elveția, Alianța Franceză, Banca Mondială, reprezentanța din Moldova, Institutul Goethe – București, Institutul Cultural Român, NATO, Asociația Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați, Consiliul Mondial al Românilor, Bibliotecile instituțiilor de învățământ cu care colaborează fondatorul*
Activități/acțiuni/impact:

- Schimb interbibliotecar național / internațional
- Donații, organizare expoziții
- Acces/utilizarea în comun a bazelor de date – Consorțiul REM-EBSCO
- Prin Consorțiul REM a fost oferit accesul la 44 noi resurse științifice on-line (Integrum, Gale, Sage Research Methods Online, Royal Society Journals and Archive etc.). Deschiderea accesului la 2 baze de date EBSCO: *eBook Collection si eBook Academic Collection* (cu textul integral al cărților electronice).
- Acces la baze de date ale ONU, a Băncii Mondiale
- Colecția de publicații periodice JDP
- Seminarul „Inițiativa Datelor Deschise și Noua politică privind Accesul la Informație”. Oficiul Băncii Mondiale în Moldova, 26 aprilie 2012.

În Anul 2012 bibliotecarii universitari au publicat 14 lucrări instituționale și de autori, 2 reviste, 32 resurse electronice, 36 materiale promoționale, 130 de articole în culegeri, seriale și resurse electronice. Bibliografia integrală este oglindită în „Biblioteca și bibliotecarii în presă și on-line” - http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf

Bibliotecă și bibliotecarii în presă și on-line, 2012	Bibliotecă și bibliotecarii în presă și on-line, 2012
<p>BIBLIOGRAFIE. BIBLIOTECA ȘI BIBLIOTECARIÎN ÎN PRESĂ ȘI ON-LINE 2012</p> <p>MONOGRAFII</p> <p>1. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în timp, 1991-2011 / ABRM; aut.-colect.: Ludmila Costin, Veronica Lupu, Vera Sobolevschi ; cu contribuții: Elena Haroncița, Natalia Chereș, Lilița Teșcu ; red. și : Ludmila Corgheșan. – Chi., 2012. – 68 p.</p> <p>2. Маракашівські, Тіто Тодор. Манастир де Демітр. Булава, комуні / Тіто Тодор Маракашівський, Марія Абоньоні, Елена Харонціца ; desig./cop. /machetare: Silvia Cobzaru, Univ. de Stat „Alexu Russo”. Bîb. Șt. – Bîb. Șt. – Bîb. Șt., 2012 (Ch. : Tipogr. Centrală). – 154 p. – ISBN 978-9975-50-102-6.</p> <p>MATERIALELE CONVENȚIONALE</p> <p>3. Biblioteca și utilizarea în dialog 2.0: Inovare și informație pentru tutti, colecția (2): 2011. Bîb. Șt. Biblioteca și utilizarea în dialog 2.0: Inovare și informație pentru tutti / Materialele Colloquia Professorum „Tradie și inovare în cercetarea științifică”. Edi. a 2-a, 15 oct. 2011 / coord. : Elena Haroncița (red.) ; colab. de red. : Lina Mihaela, Elena Stratan ; lectur. Galina Masovec ; trad. / Valeriu Topală ; desig./cop./machetare: Silvia Cobzaru ; tehnored. : Natalia Calvoș. – Bîb. Șt. [S.a.], 2012. – 106 p. – ISBN 978-9975-50-084-5. – Anonim. ; Bîb. Șt. a Univ. de Stat „Alexu Russo” din Bîb. Șt. [16.05.2012]. ; http://tinread.usb.md/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf; http://www.usb.md/bsu/spatii_reale.pdf</p> <p>4. Biblioteca universitară contemporană: spații reale și virtuale, colecția (3) : 2012 / Bîb. Șt. Biblioteca universitară contemporană: spații reale și virtuale = Contemporary university library real and virtual spaces / Materialele Colloquia Professorum „Tradie și inovare în cercetarea științifică”, ed. a 3-a, 12 oct. 2012, Bîb. Șt. / coord. : Elena Haroncița (red.) ; colab. de red. : L. Mihaela, E. Stratan, A. Căpuș ; red. în îngl. : V. Topală ; desig./cop. / S. Cobzaru ; tehnored. : S. Șigamă. – Bîb. Șt., 2012. – 128 p. – ISBN 978-9975-911-99-2. – Anonim. ; Bîb. Șt. a Univ. de Stat „Alexu Russo” din Bîb. Șt. [16.05.2012]. ; http://tinread.usb.md/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf; http://www.usb.md/bsu/spatii_reale.pdf</p> <p>5. „Cercetări bibliotecare din anul 2011 : constatările culturale”, coord. și (2012): Bîb. Șt. Cercetări bibliotecare din anul 2011 : constatările culturale / Materialele conf. și a 8. Sărb. 2012 / coord. : Elena Haroncița (red.) ; colab. de red. : Lina Mihaela, Elena Stratan ; lectur. Galina Masovec ; red. în îngl. : Valeriu Topală ; desig./cop./machetare: Silvia Cobzaru ; tehnored. : Natalia Calvoș. – Bîb. Șt., 2012. – 276 p. – ISBN 978-9975-50-087-8. ; http://tinread.usb.md/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf; http://www.usb.md/bsu/spatii_reale.pdf</p>	<p>POLITICĂ, STRATEGII, PROGRAME, RAPORTARE PROFESIONALE</p> <p>6. Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2011 / Univ. de Stat „Alexu Russo” din Bîb. Șt. Bîb. Șt. Central Management / coord. : E. Haroncița (red.) ; red. : L. Mihaela, E. Stratan ; desig./cop. / machetare : S. Cobzaru ; tehnored. : Natalia Calvoș. – Bîb. Șt., 2012. – 227 p.</p> <p>7. Biblioteca Științifică. Program de activitate 2012 / Univ. de Stat „Alexu Russo” Bîb. Șt. Central Management / coord. : E. Haroncița (red.) ; red. : L. Mihaela, E. Stratan ; tehnored. : S. Șigamă ; desig./cop. / machetare : S. Cobzaru. – Bîb. Șt., 2012. – 119 p.</p> <p>Ghiduri</p> <p>8. Arceșova, Tatiana. Descrierea bibliografică analitică în sistem automatizat TINELIB V4.0: ghid metod. (organizare Adina) / T. Arceșova, N. Calvoș ; red.-comp. : Elena Haroncița ; red. coord. : L. Mihaela ; desig./cop. / tehnored. : Silvia Cobzaru. – Bîb. Șt., 2012. – 31 p. – ISBN 978-9975-50-098-2. ; http://tinread.usb.md/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf; http://www.usb.md/bsu/spatii_reale.pdf</p> <p>9. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informație : Ghid practic / Bîb. Șt. a Univ. de Stat „Alexu Russo” din Bîb. Șt. / alc.: Ana Năghetaru ; red.-comp. : Elena Haroncița ; desig./cop. / tehnored. : Silvia Cobzaru, Tatiana Prian. – Bîb. Șt., 2012. – 47 p. – (Cultura Informației). – ISBN 978-9975-50-092-0. ; http://tinread.usb.md/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf; http://www.usb.md/bsu/spatii_reale.pdf</p> <p>BIBLIOGRAFII</p> <p>11. Contribuții științifice ale cadrelor didactice de la Facultatea de Științe Reale / Bibliogr. red. / alc.: Maria Focșene, Elena Scornă, Ana Năghetaru ; red. țig. de Elena Haroncița ; red. bibliogr. : Lina Mihaela ; desig./cop./machetare : Silvia Cobzaru ; Bîb. Șt. a Univ. de Stat „Alexu Russo” din Bîb. Șt. – Bîb. Șt., 2012. – 374 p. – (Bibliografia Universității). – ISBN 978-9975-05-082-2. ; http://tinread.usb.md/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf; http://www.usb.md/bsu/spatii_reale.pdf</p> <p>12. Contribuții Științifice ale profesorilor și cadrelor didactice / Anuar 2011 / Bibliogr. red. / alc.: Ana Năghetaru [et al.] ; red. coord. : Elena Haroncița ; red. bibliogr. : Lina Mihaela. – Bîb. Șt. / Univ. de Stat „Alexu Russo”, 2012. – 135 p. – (Bibliografia Universității). – ISBN 978-9975-05-095-1. ; http://tinread.usb.md/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf; http://www.usb.md/bsu/spatii_reale.pdf</p> <p>13. Gheorghie Popa / Bibliografie / Univ. de Stat „Alexu Russo” din Bîb. Șt. / alc.: Ana Năghetaru ; red.-comp. : Elena Haroncița ; red. coord. : A. Scornă ; red. bibliogr. : L. Mihaela ; desig./cop./machetare : S. Cobzaru. – Bîb. Șt., 2012. – 190 p. – (Pentru bibliografia universitară bilineă). – ISBN 978-9975-50-091-3. ; http://tinread.usb.md/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf; http://www.usb.md/bsu/spatii_reale.pdf</p> <p>14. Presă românească în colecțiile bibliotecii : ultimele decenii ale sec. XIX și primele decenii ale sec. XX : contribuții bibliogr. / alc.: E. Scornă, A. Năghetaru, D. Comanov ; red. resp. :</p>

REZULTATE DE SUCCES ÎN CONCURSURILE NAȚIONALE 2012
2012 year-successful results in national competitions

23 aprilie ZIUA BIBLIOTECARULUI

CONCURSUL NAȚIONAL
CELE MAI REUȘITE LUCRĂRI ÎN DOMENIUL
BIBLIOTECONOMIEI ȘI ȘTIINȚELOR INFORMĂRI

DIPLOMĂ
Biblioteca Științifică a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Iașului
"Către cei mai buni studenți în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012"

DIPLOMĂ
Biblioteca Științifică a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Iașului
"Către cei mai buni studenți în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012"

DIPLOMĂ
Biblioteca Științifică a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Iașului
"Către cei mai buni studenți în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012"

DIPLOMĂ
CU MENȚIUNEA SPECIALĂ A BERLULUI
Către cel mai bun student în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012

MANUSCRISURI
de Științe Agricole și Medicină Veterinară
Către cel mai bun student în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012

DIPLOMĂ
DE MENȚIUNE
Către cel mai bun student în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012

DIPLOMĂ
de merit
Către cel mai bun student în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012

DIPLOMĂ
de merit
Către cel mai bun student în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012

DIPLOMĂ
DE MENȚIUNE
Către cel mai bun student în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012

DIPLOMĂ
DE MENȚIUNE
Către cel mai bun student în domeniul Bibliotecarilor și Informaticienilor din anul 2012

FAINA TLEHUCI ÎN ISTORIA BIBLIOTECONOMIEI

Faina Tlehuci in the history of library science

Elena HARCONIȚA

Abstract: The author has browsed the library archive, guests book, from which it split off file containing unpublished impressions and opinions about the institution and its leader, messages of congratulations on the occasion of anniversaries, the mass-media of the last century, which wrote, unfortunately, very little about a librarian who through hard work and passion for the profession has made exemplary career. Faina Tlehuci has been steering 40 years the University Library. She has deserved the title of Honorary Member of the University Senate.

„Dintre aspectele ce caracterizează nordul basarabean și care se răsfrițe și asupra felului de a fi al universității bălțene, aș remarca în primul rînd spiritul construcției, acesta referindu-se nu doar la edificarea caselor... „A construi înseamnă

CARTEA DE VIZITĂ

a gândi, zice Haidegger, iar acolo unde nu există construire nu există nici gândire". Întrucît cei de la nordul Moldovei construiesc și frumos (pînă la „perestroica” ei erau unicii în acest sens), la fel sînt și gîndurile, și cutumele, tradițiile și obiceiurile lor. Întruchiparea acestui spirit a fost, la Biblioteca Universtară din Bălți, Faina Tle-huci, directoarea care a reușit să obțină resursele necesare pentru a ridica faimosul edificiu al Bibliotecii. ...Același spirit s-a manifestat și se manifestă în organizarea Bibliotecii, în concepția ei, în felul de a construi sistemul de management ...

O altă trăsătură distinctă a nordicilor noștri rezidă în cununarea (confundarea) demnității cu ideea de progres. Nimic din ce este nou în biblioteconomie nu le este străin, iar vederile largi ale rectorilor, înțelegerea de către ei a rostului bibliotecii sînt cheazășia unei acoperiri financiare pe potrivă. Colegii noștri bălțeni făuresc și ei o hibryd library, sînt printre frunțașii informatizării, au implementat un șir de inovații și de formule noi de activitate, însă toate acestea se fac la ei nu știu cum altfel decît în alte biblioteci mari de la noi. ...Cînd fac un lucru ei se gîndesc nu la sine, ci la alții (la urmași mai ales, dar și la comunitate, la fața ei)... Efectul nordului ne contaminează, ne cucerește treptat...” (Dr. Alexe Rău, directorul general al Bibliotecii Naționale a R. Moldova).

Biblioteca „A. Russo” este Centrul de cultură al Nordului. Un colectiv minunat, cu tradiții, cu un fel de a fi specific celor de la nord, cuminte, cumsecade și harnic, această instituție ocupă pe merit un loc de frunte în biblioteconomia Moldovei. (Dr. Alexe Rău, 2004).

„Biblioteca ...este o componentă indispensabilă a comunității biblioteconomice, care prin muncă și talent transformă în soluții orice provocări. Biblioteca este o personalitate, care înscrie evenimente și fapte concrete în dezvoltarea biblioteconomiei naționale” (L. Kulikovski). Și tot Dumneaei susține că printre bibliotecile din Republica Moldova, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți s-a impus frumos și benefic în cultura națională, lăsînd pe ogorul biblioteconomiei o urmă, o cărare a sa. Biblioteca are un nume de referință, o activitate bine conturată și axată pe interesele de informare, de studiu și lectură. (Dr. L. Kulikovski, directorul general al Bibliotecii Municipale „B. P. Hașdeu”).

Valoarea și prestigiul Bibliotecii Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți sînt recunoscute nu doar de comunitatea biblioteconomică, ci și de cea academică și culturală. Această instituție servește ca exemplu de sistem managerial, are o cultură organizațională distinctă, aplică tehnologii moderne în promovarea informației și cunoștințelor” (Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru copii „Ion Creangă”).

Continuitatea și prestanța sînt valențele spirituale ale acestor bibliotecari, măsura profesionalismului lor, pe care îl dovedesc în orice moment, cu orice activitate – înscriind pagină după pagină în istoria acestei instituții. (L. Costin, președintele ABRM, directorul Bibliotecii Științifice a UASM).

Cine și când a fundamentat și a creat acest sistem multiaspectual precum este Biblioteca universității din Bălți ?

Prima șefă a Bibliotecii Institutului Învățătoresc din Bălți a fost **Natalia Ghe-națki** (1945 -1947). Mai mulți ani biblioteca a fost condusă de **Maria Grinberg**.

Confortabila inerție, care dăinuia în Biblioteca anilor 40 - 50 ai secolului trecut a fost curmată odată cu venirea doamnei **Faina Tlehuci**, tânără specialistă de la Biblioteca pentru copii a urbei. A fost invitată de rectorul de atunci al institutului pedagogic „A. Russo”, profesorul Ion Ciornii. Bine pregătită teoretic și intenționată ca nimeni altul, ambițioasa directoare, a desfășurat o vastă activitate organizatorică, cultivînd un colectiv consacrat și elevat de bibliotecari cu care a contribuit în mare măsură la ridicarea prestigiului și la extinderea sferei de influență a Bibliotecii și a întregului Institut, apoi Universității. Avea capacitatea de a-l sensibiliza pe ori-cine, organiza și reorganiza, restructura și orienta biblioteca sa spre cele mai exem-plare modele bibliotecare din fosta u.r.s.s. Dezvolta colecții, întemeia aparatul informațional – bibliografic din cataloage, tot felul de fișiere și colecții de referințe, mai apoi fiind printre primele în Republică care a creat catalogul electronic. A instituit un sistem perfect de îndrumare a lecturii studenților. Fiecare bibliotecar, indiferent de subdiviziunea în care activa (exclusiv doar unii bibliotecari de la completare, catalogare) deveneau coordonatori ai grupelor studențești în vederea atragerii lor spre bibliotecă, lectură, discuții și conferințe. Acest proces, pe de o parte în mare măsură ideologizat, pe de alta parte asigura o înaltă circulație a colecțiilor și atrăgea, cu adevărat, miile de studenți în spațiile Bibliotecii, stabilirea fructuoase relații de colaborare interbibliotecară, bibliotecar – student, bibliotecar – cadru didactic - tutore de grupă.

În scurt timp despre instituția bibliotecară de la Bălți s-a aflat departe de hotarele r.s.s.m. Organizarea și participarea la conferințele științifico-practice de nivel național și unional, cunoașterea și împărtășirea propriilor experiențe influența în mare evoluția și reșezarea instituției pe alte dimensiuni ale spiralei devenirii ei.

Din Cartea gânduri și opinii despre Bibliotecă și bibliotecari, care a început să fie completată de musafiri prin anii 70 ai secolului trecut, desprindem următoarele rînduri:

„Conținutul lucrului ne-a impresionat foarte mult. Bibliotecă desfășoară o mare și prodigioasă activitate privind îndrumarea lecturii studenților, o bună organizare a muncii, se simte exactitatea și ritmicitatea proceselor, inventivitatea și creativitatea colectivului privind perfecționarea lucrului în corespundere cu cerințele timpului.

O deosebită atenție se acordă personalului, acesta, probabil și este unul din factorii principali ai succesului pentru care a fost distinsă cu Diploma Biblioteca Muncii Excelente. .... Dorim acestui colectiv să generalizeze experiența sa, în special privind ghidarea individuală a lecturii studenților pentru a putea fi preluată și propusă pentru aplicare de multe biblioteci ale instituțiilor de învățămînt. Plecăm cu

CARTEA DE VIZITĂ

sentimente de mare satisfacție că ne-am îmbogățit cunoștințele și experiențele pe care le vom utiliza în bibliotecă noastră, de la Institutul Pedagogic din Ivano-Francovsk”.

„Reprezentanții Bibliotecii Institutului Pedagogic din Vinița au luat act de activitatea Bibliotecii Dumneavoastră și consideră că colectivul desfășoară o considerabilă activitate de educație a studenților, abordează creativ multe probleme teoretice și practice ale activității bibliotecare, oferă un mare ajutor cadrelor profesionale didactico-științifice în cercetările lor. Colecția Bibliotecii este o adevărată trezorerie de prețioase cărți și reviste, fondul este deplin completat și asigură integral procesul de instruire în instituție.” (1974).

În anul 1979 colegii de la Institutul Agrar din Voronej exprimau sincera grațitudine pentru oportunitatea oferită de a lua act pe interior de experiența avansată a Bibliotecii Institutului Pedagogic „A. Russo” din Bălți. Referindu-se la segmentul educațional, subliniau că Biblioteca realizează acest proces depășind limitele posibilităților... „Impresiile privind activitatea întregii biblioteci parcă ar spune că aici lucrează oameni îndrăgostiți de profesia sa.”

„Am venit din Biblioteca Institutului Pedagogic din Herson. ...M-au impresionat proporțiile activității Bibliotecii, claritatea, consecvența și conștiinciozitatea colaboratorilor, o deosebită dragoste de muncă...”

Institutul Pedagogic din Jitomir - „noi vom duce acasă experiența și entuziasmul de care sînt determinați angajații...”

„Pînă pe malurile rîului Volga a ajuns vestea despre munca inspirată a colectivului Bibliotecii Institutului Pedagogic din Bălți. Noi Vă cunoaștem din articolele, comunicările și povestirile martorilor oculari. La seminariile și conferințele din zona rîului Volga, bibliotecarii povesteau despre experiența interesantă care se realizează în Biblioteca din Bălți. Sîntem fericiți că am reușit să vă cunoaștem colectivul atît de primitor și pe energica și amabila, talentata conducătoare Faina A. Tlehuți”.

De la institutul din Jdanov, Nejmensk: „Foarte frumos și cu gust sînt prezentate cataloagele și fișierele bibliotecii. În toate sălile de lectură, la împrumuturi ești întîmpinat cu multă bunăvoință și zîmbete de femei drăguțe. În serviciul științifico-bibliografic este stabilit un sistem clar de asigurare informațională”.

Colegii din orașul Bacu au consemnat: „Foarte multe din experiența Dumneavoastră am dori să aplicăm în activitatea bibliotecii noastre” (anul 1980).

„Aceasta este o minunată familie de bibliotecari unde totul se face împreună fiind inspirat de neobosită și minunata Faina Arcadievnă Tlehuți”, consemnau bibliotecarii de la Institutul pedagogic din Tallin.

„Conținutul activității bibliotecii m-a impresionat destul de mult. Organizarea, atitudinea responsabilă a fiecărui bibliotecar față de obligațiunile sale, interesul și dorința de a lucra mai bine decît ieri – toate acestea trezesc bune sentimente și cele mai favorabile impresii. ...” (Zaporogije).

Lvov, Cazan, Harcov, iar în anul 1994 apare prima pagină în limba română

– „Din România, de la Galați, de la Dunărea de Jos am venit la Bălți și am avut marele privilegiu de a cunoaște oameni care au clădit și care slujesc acum pentru ca Biblioteca Universității „A. Russo” să-și realizeze menirea de formare și informare a spiritului celor ce o folosesc. Pentru tot ceea ce ați făcut, și mai ales pentru ceea ce veți face vă aducem alese cuvinte de prețuire. Vă dorim să vă îmbogățiți și să-i îmbogățiți pe toți cei ce se adapă cu bogăția cărților Dumneavoastră” Nedelcu Oprea, directorul Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” din Galați.

Au urmat alte vizite și alte aprecieri ale bibliotecarilor, președințelor și prim-miniștrilor, ambasadurilor din țările străine, scriitorilor, cadrelor didactice, foștilor colegi... „Am crezut că doar în SUA și Canada se întâmplă asemenea minuni cum este Universitatea și cum am descoperit Biblioteca acesteia. Exemplu bun de urmat, dacă vrem să ajungem într-un viitor pe care-l merită talentele născute pe acest plai (T. Lupan, 2005).

Pentru Krzysztof Supowicz, Ambasadorul Republicii Polone în R. Moldova, Biblioteca este inima și, totodată, oglinda unei instituții didactico-științifice cum este Universitatea. Scriitorul Vladimir Beșleagă ne-a văzut Biblioteca ca o adevărată oază de spirit și inteligență” (2007), Unicat în peisajul universitar european, această bijuterie arhitecturală și intelectuală constituie cu adevărat un Castel al Cărții cu brațele deschise celor care vor fi elita de mâine (Katea Kelor, actriță din Polonia).

Trecută în neant la 21 ianurie 2005, Faina Tlehuci reprezintă astăzi linia istorică în biblioteconomia Moldovei, care a demonstrat excelente abilități teoretice și practice ce au îmbogățit domeniul cu cunoștințe și experiențe importante recunoscute în întreg spațiul fostei u.r.s.s..

A fost preocupată de toate compartimentele științei biblioteconomice: de la constituirea și dezvoltarea colecțiilor pînă la cel mai iscusit și performant management .

„Profesia de bibliotecar, respectată în alte țări și bine reprezentată prin organizații naționale și internaționale, nu se bucură la noi de aceeași considerație. Într-o emisiune, difuzată cu ani în urmă la unul din posturile de televiziune, un reporter folosea sintagma „pînă și bibliotecarul”, într-o enumerare în care acesta era ultimul dintre oameni, ceea ce spune ceva despre locul meseriei în mentalul colectiv. Nici bibliotecarii nu au sentimentul apartenenței la un corp profesional, la o comunitate de interese intelectuale”, susțin astăzi autorii dicționarului *Bibliologi români* Gh. Buluță, V. Petrescu, E. Vasilescu.

În perioada, în care a lucrat Directoarea Faina Tlehuci, bibliotecile, în special cele de învățămînt erau centre ideologice de mare importanță pentru societate, „Perestroika și activitatea bibliotecară au devenit o realitate. Le mulțumim deputaților poporului D. S. Lihacev, lui Cingiz Aitmativ și Ministrul Culturii din foata u.r.s.s Nicolae Gubenco pentru grija și susținerea bibliotecarilor. ...„Vorbea la reuniunile bibliotecare atît de convingător și inspirat, avea un fel de comunicare ce rezona adînc, impunea și motiva cele mai superioare demersuri. Rămînei cu

CARTEA DE VIZITĂ

certa convingere că acolo, „sus”, problemele bibliotecilor și ale slujitorilor ei, erau cunoscute și se rezolvau într-adevăr cu mare atenție. Dar nu era chiar așa...

Evocînd personalitatea Directoarei, ne gîndim că preocuparea Dumneaei de spațiile Bibliotecii era o constantă ce o domina, poate, de cînd venise în acest post.

Inițial Biblioteca ocupa doar 36,6 m² în demisolul fostului Liceu Domnița Ileana, actualul bloc al rectoratului. Apoi au fost acaparate localurile de la parter și demisolul blocului 2, cîteva săli mari din blocul nr. 3, al Filologiei, o sala la nivelul 1 și una la 3 – din blocul nr. 6. Apoi am trăit împreună cei 17 ani de convingeri, implicări, lobby, proiecte, decizii și în sfîrșit edificarea clădirii în care ne aflăm astăzi. 1 Septembrie 1986 se părea că a atins apogeul aspirațiilor sale ideale.

„Am ajuns în sfîrșit în Casa Albă, acum îmi doresc să mai lucrez doar puțin pentru a le așeza pe toate la loc...” A mai activat încă 15 ani, timp în care a reușit să remodeleze întreaga activitate, a dobîndit atributele unei instituții științifice cu o funcționalitate proprie zilelor noastre.

S-a remarcat prin viziune și competență, prin erudiția și farmecul personal, prin continuitate, consecvență și rigoare, prin încredere și generozitate. Se deosebea prin inventivitate, printr-un sentiment foarte dezvoltat al onoarei, al corectitudinii, al moralei, al lucrului de calitate. Deșteaptă, frumoasă, elegantă, adesea zîmbitoare, mai ales primăvara cînd apăreau primele brîndușe... A avea o atitudine corectă față de colegii săi, pe cei harnici și știutori de carte îi aprecia, îi susținea. Îi creștea și îi avansa, pe cei leneși, lingușitori, fără coloană vertebrală și căutători de profituri îi disprețuia. În anii directoriei sale au trecut prin Bibliotecă mai bine de 500 de angajați, dar puțini din ei au ajuns pînă astăzi – nu era ușor să lucrezi cu Doamna, era foarte exigentă, uneori chiar dură, impunea rigori înalte, cărora trebuia să corespunzi pentru ca să obții o creștere pe treapta ierarhică sau un spor la salariu...

Împreună cu cei mai devotați colegi a conceput și a dezvoltat condiții de afirmare și stabilitate pentru bibliotecari și utilizatori, a realizat o *Bibliotecă Universitară de nivel european care contribuie și va contribui mereu la efortul intelectual necesar pentru integrarea în marea comunitate a statelor europene*. (Radu Motoc)

Doamna Faina Tlehuți ar fi putut sărbători azi 90 de ani, dar... O omagiem postum... raportîndu-i în cele ce urmează că Biblioteca, acest rod al întregii sale vieți, trăiește...

Referințe bibliografice:

1. *Mesaje de felicitare cu prilejul aniversărilor Bibliotecii.*
2. *Opinii și sugestii: cartea musafirilor Bibliotecii: 1969-2013.*
3. RĂU, A. Efectul nordului în biblioteconomie. In: *Magazin bibliologic*. 2005, nr. 3-4, pp. 5-6.
4. TEODORU, V. Biblioteca Universității „Alec Russo” din Bălți. In: *Biblioteca*. 2005, nr. 2, pp. 63-64.

BIBLIOMESAGER

15 ianuarie, 2013 - Ziua Națională a Culturii

Ziua Națională a Culturii și cea de-a 163 – a aniversare a poetului Mihai EMINESCU a fost consemnată de bibliotecarii universitari printr-un program amplu de manifestări culturale: Expoziții tematice și on-line: Eminescu a fost întotdeauna un european al timpului său (N. Iorga); În Eminescianul Univers Poemul Luceafărul - 130 de ani de la publicare, (Sala de împrumut nr. 1, Documente științifice și beletristică); Muzică pe versurile lui Mihai Eminescu, (Oficiul Documente Muzicale); Eminescu în conștiința literară universală, (Sala de lectură Științe Filologice); Frumusețea verbului eminescian, (Oficiul Documente în Limbi Străine); M. Eminescu - Omul deplin al Culturii Române (C. Noica), (Serviciul Referințe Bibliografice); Prezentări bibliografice, inclusiv CD, DVD, site-uri; Recital de poezii eminesciene în limba română, audiții muzicale pe versurile poetului, derulări de video-clipuri, teletinformații, etc.

28 ianuarie, 2013 - Inaugurarea Expoziției HERTA MÜLLER: CERCUL VICIOS AL CUVINTELOR

Institutul Goethe în parteneriat cu Literaturhaus Berlin, Ambasada Germaniei în R. Moldova și Biblioteca Științifică au organizat la 29 ianuarie vernisajul Expoziției „Herta Müller: Cercul drăcesc al cuvintelor”, (hol, etaj 1). Viața și opera

autoarei germane de origine română, deținătoare a Premiului Nobel, reprezintă punctul central al acestei expoziții multimedia. Au fost prezentate documente și fotografii de familie, înregistrări ale unor interviuri cu autoarea, precum și colajele mai puțin cunoscute ale acesteia. Expoziția a fost deschisă de la 29.01.2013 până la 10.02.2013, între orele 09:00-18:00. Manifestările de promovare a expoziției au cuprins: TV-informații, medalion literar, prezentări etc.

14 februarie 2013 - William Shakespeare omagiat în Clubul Cărții

La 14 februarie 2013, elevii claselor a X-a al Liceului „Ion Creangă” au prezentat medalionul literar „William Shakespeare - Cel mai mare scriitor al literaturii engleze”. Manifestarea a inserat expoziția de cărți, documente electronice „William Shakespeare – dramaturg, poet, creator de sonete” prezentată, inclusiv și în Power Point, de Lilia Melnic, bibliotecar principal în Oficiul Documente în Limbi Străine. Medalionul literar a fost coordonat de L. Gavaza și L. Cecin, profesoare de limbi străine. La eveniment au participat elevi, cadre didactice, bibliotecari, oaspeți ai Bibliotecii.

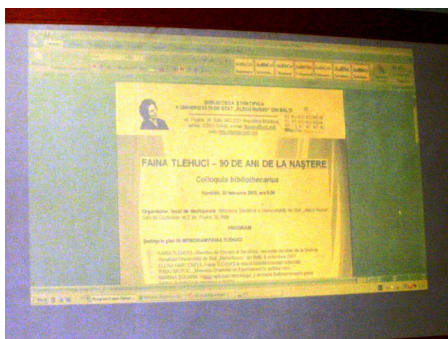
15 februarie, 2013 - Facilități pentru licențiații și masteranzii USARB

În perioada 15 februarie - 15 martie în incinta Serviciului Documentare Informare Bibliografică a fost desfășurat Lunarul licențiatului / masterandului care a cuprins următoarele activități: Prezentarea Bazelor de date, a Tezelor de doctor din colecția Bibliotecii de Stat a Rusiei ac-

cesibile prin sala de lectură virtuală - V. Topalo, șef CD ONU; Expoziția „Contribuții științifico-didactice ale profesorilor și bibliotecarilor (în Salonul Editorial Universitaria – 2012) – E. Scurtu; Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare: SM ISO 690: 212 Informare și Documentare – A. Nagherneac; Ghidul practic „Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare”. Prezentarea corectă a referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare în lucrările de licență / master - Pagina Cercetătorului, inclusiv consultații, bibliotecarii Serviciului Documentare Informare Bibliografică - <http://ru.calameo.com/read/001133349734b4ace8119>.

23 februarie - FAINA TLEHUCI, ex-directoarea Bibliotecii ar fi împlinit 90 de ani. Pe 23 februarie bibliotecarii USARB s-au întrunit în cadrul Colloquia bibliothecarius „FAINA TLEHUCI – 90 DE ANI DE LA NAȘTERE”.

23 aprilie, 2013 - Ședința festivă dedicată Zilei Bibliotecarului

În mesajul de felicitare adresat bibliotecarilor, directoarea Bibliotecii, Elena Harconița, a remarcat semnificația evenimentului, rolul pozitiv și importanța strategică a bibliotecii în societate. Diploma pentru Cel mai bun bibliotecar al anului în BȘ USARB a fost decernată Adellei Cucu, bibliotecar principal - șef oficiu săli

BIBLIOMESAGER

de lectură. Au fost acordate Diplome de merit grupurilor de lucru pentru inovare și creativitate în aplicarea tehnologiilor și instrumentelor on-line în procesele info-bibliotecare. De asemenea, au fost anunțate rezultatele Concursurilor: Cea mai bine organizată și gestionată colecție uzuală a Bibliotecii; Blogul Anului 2012; Cel mai eficient/relevant autor de expoziții tematice on-line; Cea mai originală comunicare prezentată în cadrul Colloquia professorum TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ, ediția a 3-a BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ CONTEMPORANĂ: SPAȚII REALE ȘI VIRTUALE. Ședința a continuat cu lansarea publicațiilor editate de Biblioteca Universitară în anul 2012: prezentare Elena Harconița. Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistența de specialitate a prezentat informații de la lansarea a 6 volume din seria „Basme ale popoarelor din CSI”, editate în limba rusă, ce cuprind povești moldovenești, găgăuze, țigănești, bulgărești, ucrainești și armenesti. Lansarea a avut loc în Centrul de Etnologie al AȘM. Biblioteca Universității de la Bălți a intrat în posesia a 2 seturi (11 volume) în valoare de 1 875 lei, fapt pentru care mulțumește mult organizatorilor. Au urmat BiblioDedicații din partea bibliotecarilor care au întregit evenimentul.

24 aprilie, 2013 -

DIPLOME ȘI PREMII PENTRU BIBLIOTECARI UNIVERSITARI DE LA BĂLȚI

Bibliotecarii universitari bălțeni au participat la sărbătorirea Zilei Bibliotecarului, organizată de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în data

de 23 aprilie 2013 la Biblioteca Municipală B. P. Hasdeu. În cadrul activității au fost decernate: Diploma Guvernului de gradul I pentru activitate îndelungată și rodnică în domeniul organizării și promovării managementului biblioteconomic, contribuție substanțială la promovarea lecturii în mediul studentesc și de cercetare, precum și cu prilejul Zilei Bibliotecarului - Linei MIHALUȚA, director adjunct; Diploma Ministerului Educației pentru performanțe remarcabile în activitatea profesională, contribuție substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare și cu prilejul Zilei Bibliotecarului și Diploma de Excelență a ABRM Cel mai Bun Bibliotecar al Anului 2012, ediția XXII-a - Adellei CUCU; Diplomă de mențiune ABRM Elenei STRATAN, șef serviciu; Angela HĂBĂȘESCU, Ala LÎȘÎL, bibliotecare principale.

În cadrul Concursului „Cele mai reușite lucrări în domeniul Biblioteconomiei și Științei Informării din anul 2012” a fost acordat PREMIUL I, secțiunea BIBLIOLOGIE pentru lucrarea Manuscrise de Dimitrie Balica comisul / Teo-Teodor Marșalcovschi, Maria Abramciuc, Elena Harconița; PREMIUL III, secțiunea BIBLIOTECONOMIE pentru 3 lucrări Materialele conferințelor/ Colloquia Professorum: anii 2011-2012. Diploma AGEPI cu mențiune specială a juriului pentru participare la concursul Biblioteca – partener în promovarea proprietății intelectuale, ediția a 4-a.

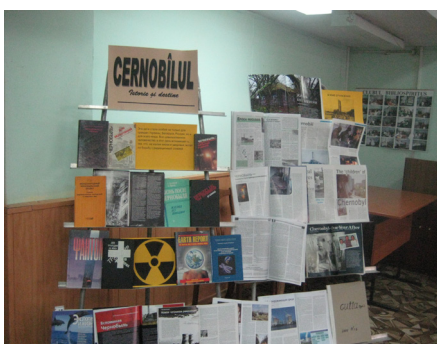
BIBLIOMESAGER

În Clubul Cărții a fost organizată expoziția „Carte Rară și Sfântă” din colecția lui Ioan Vasile Nicorici din Bălți, prezentare Valentina Topalo, șef CMC și Maria Nicorici dr. conferențiar, Facultatea Științele Naturii și Agroecologie. Elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” cadrele didactice, bibliotecarii prezenți la activitatea educativ-religioasă au admirat colecția bogată de carte religioasă, rară și veche a bibliofilului Ioan Nicorici, donată Bibliotecii în anul 2010. Un moment de redescoperire a muzicii sacre a fost audierea unor cântece bisericești din colecția de CD, DVD-uri ale Bibliotecii Științifice.

26 aprilie, 2013 - Ziua comemorării victimelor catastrofei nucleare de la Cernobil

Bibliotecarii au comemorat victimele catastrofei de la Centrala atomoelectrică de la Cernobil Galina Belcovscaia, bibliotecar principal și Aliona Purici, bibliotecar, sala de lectură nr. 1 Științe socioumanistice și economice, au prezentat revista bibliografică Cernobil: Istorie și destine.

Rubrică îngrijită de Elena STRATAN

DEPOZIT LEGAL UNIVERSITARIA –
FOND INTANGIBIL AL PATRIMONIULUI
UNIVERSITAR

**Legal deposit – the Intangible University
Heritage Fund**

**Elena CRISTIAN
Svetlana CECAN**

Abstract: *In this article it is argued a theoretical methodology of organization and development of the Legal Deposit Universitaria collection at Balti University Library. The theme of the collection reflects all spheres and aspects relating to the process of scientific research and graduate study. The collection brings together teachers, librarians, students publications, reflecting the academic potential of university.*

**„Știința constituie cea mai nobilă
și mai puternică agonisire a omului.”
(Michel de Montaigne)**

Depozitul Legal Universitaria reprezintă o colecție constituită din documentele editate de cadrele didactice, studenți și bibliotecarii Universității de Stat „A. Russo”.

Principalul scop în constituirea acestei colecții este de a valorifica și promo-va patrimoniul științific universitar, de a facilita accesul utilizatorilor actuali/po-tențiali la colecție, de a prezenta rolul bibliotecii în constituirea și conservarea patrimoniului intelectual creat. Colecția pune în valoare patrimoniul intelectual, realizat de către profesori și bibliotecari începând cu anul 1952 pînă în prezent. Colecția a fost creată pentru a veni în sprijinul tuturor celor interesați de evenimentele și oamenii care au participat la dezvoltarea cercetărilor științifice sau au influențat schimbările din societate la diferite etape de dezvoltare.

În DLU se adună documentele, articolele din diverse publicații în serie semnate de autori universitari, editate atât în Moldova cît și în alte țări.

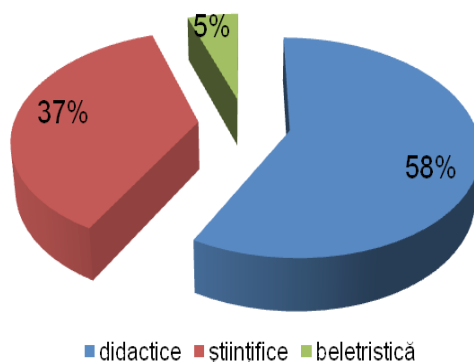
În cele ce urmează ne-am propus să studiem și să analizăm organizarea și dezvoltarea colecției DLU la Biblioteca universitară bălțeană.

DIALOG CONTINUU

Colecția cuprinde **1 968** titluri în **1 968** exemplare. Tematica colecției reflectă toate domeniile și aspectele referitoare la procesul de studiu și cercetare științifică universitară.

Conform genului de documente colecția se prezintă în felul următor: documente didactice – 1 140 ex. ori 58%; științifice – 725 ex. ori 37%; beletristică – 103 ex. ori – 5 %.

Componența fondului după tipul de documente este diversă: monografii, studii, cataloage, enciclopedii, dicționare, teze de doctorat, cursuri universitare, manuale (curriculum, ghiduri, materiale didactice, culegeri de exerciții, teste) texte literare, programe didactice, broșuri, periodice, articole în culegeri și seriale (anale, anuare, buletine, reviste, materiale ale conferințelor).

În funcție de **domeniul științific** evidențiem:

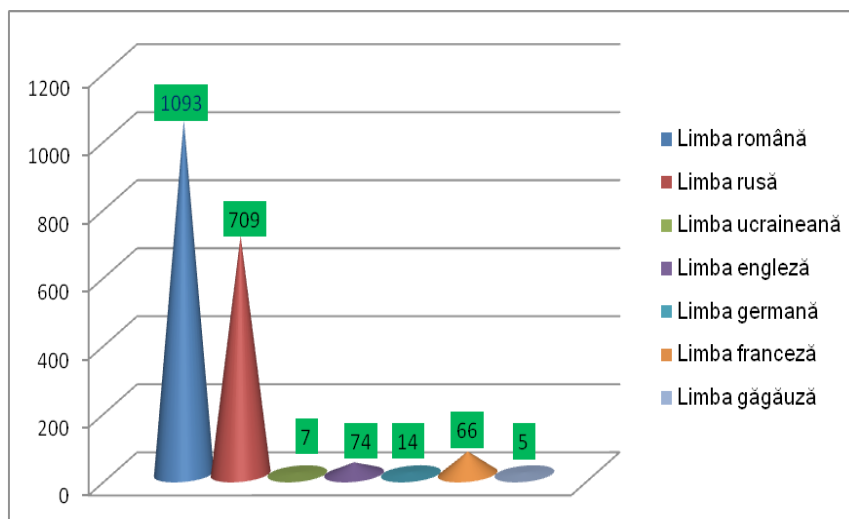
01 Generalități	67
02 Biblioteconomie. Bibliografie	415
1/2 Filosofie. Religie	18
159.9 Psihologie	24
3/32 Științe sociale	38

33/65 Economie. Management	49
34 Drept	90
37 Educație. Învățământ	395
5/63 Științe exacte, naturale	311
7 Artă, muzică	61
80 Limbă. Lingvistică	316
82 Literatură	152
91 Geografie	13
93 Istorie	19

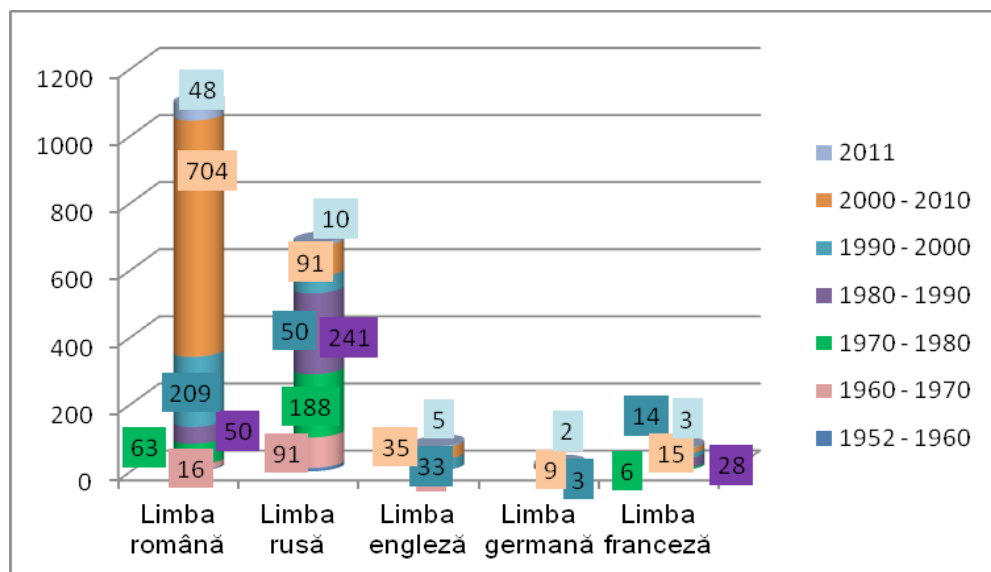
Situația colecției după **criteriul lingvistic** este:

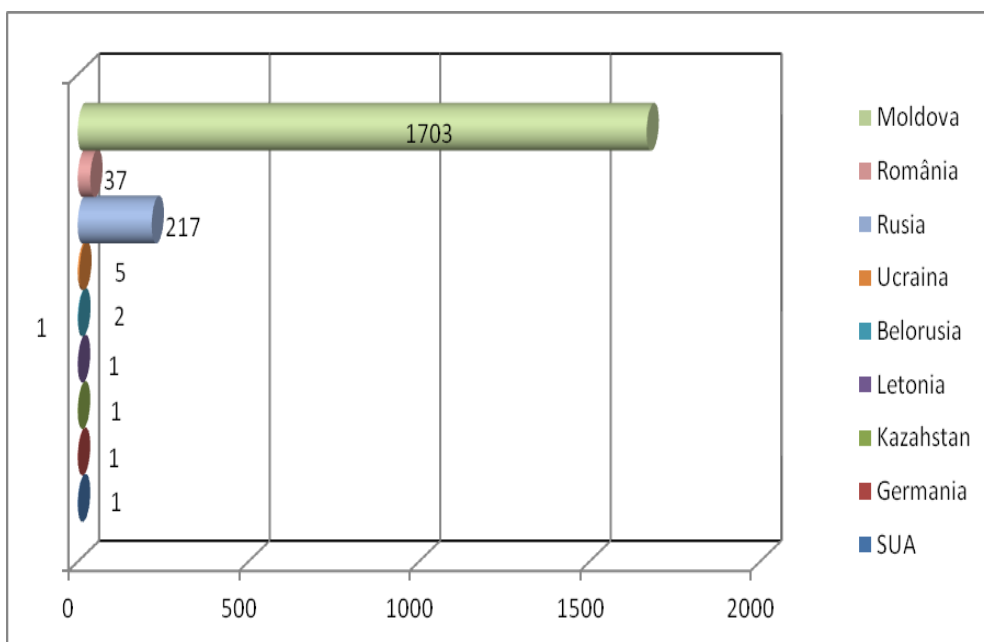

DIALOG CONTINUU

Număr de exemplare per ani de ediție:

Anii	În limba română	În limba rusă	În limba engleză	În limba germană	În limba franceză
1952 – 1960	3	10			
1960 - 1970	16	101	1		
1970 - 1980	63	223			6
1980 - 1990	50	224			28
1990 - 2000	209	50	33	3	14
2000 – 2010	704	91	35	9	16
2011	48	10	5	2	3

Geografia editorială:

Rata de circulație a colecției DLU în ultimii 3 ani

2011	0,75
2010	0,71
2009	0,67

Alcătuiind acest fond, în care așezăm pentru păstrare lucrări într-un singur exemplar, (celelalte fiind păstrate în alte colecții) avem posibilitatea de a oferi utilizatorilor informația deplină despre rezultatele cercetărilor și activităților didactico-științifice din Universitatea bălțeană, anii 1952 - 2012. Aici se află primele lucrări ale tinerilor profesori, de altă dată, a Institutului Pedagogic, pedagogi care au pus bazele cercetării și au înfiripat germenul studiului aprofundat, devenit în prezent o tradiție iminentă: Berejan Silviu, Belousov Valentin, Borșevici Ion, Ciornii Ion, Coroliuc Boris, Evtuşenco Vladimir, Gleibman Haim, Ioniță Mircea, Mețler Albert, Senic Valeriu, etc. Necesitatea studiului este oglindită în lucrările cercetătorilor - model și călăuză a generației ulterioare: Filip Nicolae, Mighirin Victor, Bortă Larisa, Botezatu Eliza, Papandopolo Venedict, Belinschi Elena, Plămădeală Gheorghe, Manoli Ion, Rumleanski Mihai, Cabac Valeriu, etc.

Colecția reunește lucrările actualilor profesori, cercetători universitari, care reflectă potențialul științifico-didactic universitar: Popa Gheorghe, Șleahțișchi Mi-

DIALOG CONTINUU

hai, Șleahtițchi Maria, Leahu Nicolae, Abramciuc Maria, Aladina Lora, Babii Vladimir, Capcelea Valeriu, Zolotariov Elena, Suzanscaia Tatiana, Tunițcaia Maria, Briceag Silvia, Topala Pavel, Boincean Boris, Gagim Ion, Popa Iulius, Dragan Elena, Moraru Anatol, Calamanciuc Gheorghe, Tărăță Zinaida, etc.

Generația tânără de profesori, ține pasul cu evoluția schimbărilor din societate. Lucrările lor incluse în colecția DLU se adresează studenților și celor interesați de a cunoaște și a cerceta: Prițcan Valentina, Pânzari Veaceslav, Sainenco Alla, Coșciuc Angela, Varzari Elena, Vrabie Diana, Pădureac Lilia, Bejenaru Liliana, Faigher Anatolie, Popa Mihail, Boișteanu Eduard, Rusu Vitalie, Neculcea Ecaterina, Alexandrin Lidia, Jitaru Lucian, Dănoi Ion, Bot-nari Elena, Stadnic Stanislav, etc.

Colecția DLU pune la dispoziția utilizatorilor, de azi și de mâine, literatură de specialitate semnată și de bibliotecari, în așa mod se demonstrează activitatea Bibliotecii Științifice, începând cu anul 1961, prin 415 documente publicate de autorii/alcătuitoarii: Tlehuci Faina, Scurtu Elena, Fotescu Maria, Gorodnaia E., Soroțcaia C., Harconița Elena, Mihaluța Lina, Stratan Elena, Nagherneac Ana, Culicov Natalia, Raileanu Ludmila, etc.

Un loc deosebit în colecția DLU îl au anele - publicațiile în care sînt înregistrate cele mai importante studii desfășurate în Universitate din an în an. Colecția reunește peste 60 de ane în care sînt reflectate rezultatele cercetărilor științifice realizate de colectivele didactico-științifice ale diverselor Facultăți: Ученые записки. Вып. 1: Физико-математический, 1958; Ученые записки. Вып. 2: Филологический, 1959; Ученые записки. Вып. 3: Исторический, 1958; Материалы научно-теоретической конференции студентов, 1962; Analele științifice ale Universității „Alec Russo” din Bălți: Ser. nouă: Ed. spec. Omagiu profesorului I. Ciornâi la 70 de ani. T. 19. Filologie. Bălți, 1998; Analele Universității „Alec Russo” din Bălți: Ser. nouă: Ed. spec. Consacrată jubileului de 50 ani ai Universității „A. Russo”. a. Matematică, Fizică, Tehnică. Bălți, 1995.

Cele mai vechi ane sînt din anul 1954, în care s-au publicat profesori de la Bălți: Известия Крымского Педагогического Института имени М. В. Фрунзе: том.19. Кафедра русского языка. Симферополь, 1954. - 393 p. Este tipărită cercetarea științifică a profesorului Mighirin B. N. „Разные виды трансформации придаточного и главного предложений в русском языке”, într-un volum de 112 pagini.

Rezultatele cercetărilor universitarilor de la Bălți sînt înalt apreciate în țara și străinătate. Colecția DLU reunește peste 40 de titluri de reviste care acoperă toate aspectele ce țin de activitatea de cercetare științifică: Reviste editate de universitarii bălțeni - Artă și educație artistică. Revistă de cultură, știință și practică educațională; Fizică și Tehnică; Procese, modele, experimente; Limbaj și context; Glotodidactica; NRF - Noua Revistă Filologică; Crenguța; Confluente bibliologice; Semn; Revista tehnocopia; Reviste editate în Moldova și Rusia - Nistru; Sud - Est; Волга; Дружба народов; Кодры; Москва; Русский язык в школе; Филологические науки, etc.

Conferințele vizează fundamentarea teoretică și argumentarea practică a dezvoltării creativității, stimularea și avansarea la un nivel calitativ nou a competențelor de inovație didactico-metodică a cadrului didactic, cu implementarea eficiență a produselor creativ-inovative în procesul educațional actual. În acest context menționăm că Universitatea de Stat „A. Russo” organizează conferințe instituționale, naționale și internaționale, precum și editează materialele acestor conferințe:

- ▶ Aspecte psihosociopedagogice ale procesului educațional: tradiții, valori, perspective: Materialele Conf. Șt. – Practice Intern. consacrate jubileului de 50 de ani de la fondarea Fac. de Pedagogie, Psihologie și Asistență socială, Bălți, 27 mai 2011. - Bălți, 2011.
- ▶ Abordarea prin competențe a formării universitare: Probleme, soluții, perspective: Materialele Conf. Șt. Intern. consacrate aniversării a 65-a de la fondarea Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, 8 oct. 2010. - Bălți, 2011.
- ▶ Premisele dezvoltării economiei naționale în contextul crizei economice: Materialele Conf. Șt. Intern., 28-29 mai 2010. – Bălți, 2010.
- ▶ Proprietățile fizice ale substanțelor în diverse stări: Tezele comunic. la Conf. Șt. Intern., 9-10 oct. 2009. – Bălți, 2009.
- ▶ Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară: Colocviul Șt. Intern. organizat cu ocazia a 55-a aniversare a Facultății de Lb. Și Lit. Străine, ed. a 2-a, Bălți, 30 oct. 2009. – Bălți, 2009.
- ▶ Declarația Universală a Drepturilor Omului – pilon în protecția juridică a drepturilor și libertăților fundamentale în decurs de 60 ani: Conf. Șt. Int. , 11 dec. 2008. – Bălți, 2009.
- ▶ Un lingvist pentru secolul XXI: Materialele ale Colocviului Int. „filologia sec. XXI” organizat cu prilejul a 80 de ani din ziua nașterii Prof. Eugeniu Coșeriu (Bălți, 18 – 19 mai 2001). Ch. : Știința, 2002.

Deținem în fond și alte materiale ale conferințelor științifice ca:

- ▶ Materialele conferințelor științifice ale studenților. 2007; 2010; 2011
- ▶ Materialele conferințelor Naționale – consacrate diferitor aniversări. 2002; 2006; 2007
- ▶ Materialele conferințelor științifico-practice Republicane. 1990; 2002; 2009
- ▶ Materialele conferințelor științifico-practice Internaționale. 2002; 2009; 2010; 2011

Astăzi ca niciodată se atribuie o importanță deosebită parteneriatului dintre cadrul didactic creativ și studentul creativ care să asigure formarea unui specialist de calitate, precum și a unui membru cu competențe moral-volitive, comunicative și acționale al societății contemporane în plină reformare și rapidă dezvoltare.

Implicarea studenților în activitatea de cercetare științifică și creație a devenit de ani de zile o realitate care întregește imaginea procesului de învățămînt, conferindu-i o mai pregnantă rigoare și performanță, trezind în sufletul studenților pasiunea pentru știință și gândire. În colecția DLU deținem materialele conferințe-

lor științifice ale studenților ca:

- ▶ Experiența de cercetare – componentă indispensabilă a formării de specialitate: Materialele conferinței științifice a studenților, 31 oct. 2007, ed. a 3-a Vol.1, Vol.2. – Bălți : Presa universitară bălțeană, 2007.
- ▶ Experiența de cercetare – componentă indispensabilă a formării de specialitate : Materialele conf. șt. a studenților și masteranzilor, 4 – 5 noiem. 2009, ed. a 5-a, –Bălți : Presa universitară bălțeană, 2010.
- ▶ Interuniversitaria: Materialele Colocviului Științific Studențesc, consacrat aniversării a 65-a de la fondarea Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, 29 oct. 2010, ed. a 6-a Vol.1, Vol. 2. – Bălți : Presa universitară bălțeană, 2011.

Colecția DLU este popularizată prin organizarea expozițiilor: „Contribuțiile științifico-didactice ale cadrelor universitare”, prezentă pe parcursul anului în cadrul serviciului Documentare Informare Bibliografică, în scopul sensibilizării utilizatorilor și promovării noilor achiziții ale bibliotecii.

Pe pagina web: <http://libruniv.usb.md>, este expusă expoziția tematică „Contribuții Științifice ale corpului didactic și a bibliotecarilor”, către aniversarea de 65 de ani a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

De asemenea, publicațiile profesorilor sînt prezentate la lansările de carte, întîlnirile cu autorii, promovate în Bibliotecă.

În cadrul activităților științifico-culturale, Zilele Universității și ale Bibliotecii, expoziția anuală: „Contribuții Științifice ale Metropolei Universitare din Nordul Moldovei”.

Expoziții tematice în sălile de lectură ce cuprind documentele cadrelor didactice conform domeniilor științifice de activitate: „Tezaur Prețios al Facultății de Filologie”; „Realizări științifice ale profesorilor Facultății de Drept și Economie”; „Contribuții științifice ale profesorilor de la Facultatea Limbi și Literaturi Străine”; „Torent de inimi trudoare (lucrările profesorilor de la Facultățile: Științe Reale, Științe ale naturii și Agroecologie, Psihologie și Asistență Socială)”; „Aportul Științific al profesorilor de la Științe ale Educației și Artă”.

Produsul științific al cadrelor didactice și a bibliotecarilor de la Universitatea din Bălți este prezentat și în cataloagele internaționale: Biblioteca deschisă Open Library; Calameo; Issuu.

Conținutul fondului este pus în valoare în Biblioteca Digitală, publicațiile profesorilor fiind aranjate după domenii de știință: Publicații USB „Lucrările profesorilor achiziționate în anii 2007 – 2012”.

Printr-o fructuoasă colaborare cu cadrele didactice, bibliotecarii realizează controlul bibliografic instituțional, descriind cu meticulozitate fiecare unitate din cele 2 549 incluse în lucrarea „Contribuții științifice ale profesorilor și colaboratorilor USB „Alec Russo”(2005 – 2010): bibliografie selectivă”. Directorul Bibliotecii Științifice, Elena Harconița, evidențiază importanța Bibliotecii, menționînd că:

„Eficiența poate fi obținută prin studiile și cercetările profunde, calitative, care se pot desfășura în laboratoarele științifice, primul din ele fiind Biblioteca, care nu numai că asigură accesul la înțelepciunea milenară, dar și creează noi surse de informare, unele din ele fiind aceste bibliografii fundamentale, menite să păstreze date concrete despre interesele, preocupările membrilor comunității universitare, despre modul în care progresează un cadru didactic, o catedră, instituția și știința unei țări”¹.

Cu ocazia celei de-a 65 aniversare de la fondarea Universității și a Bibliotecii Științifice bibliotecarii au elaborat bibliografia „Universitatea de Stat „Alec Russo” – 65 ani de instruire și cercetare în Nordul Moldovei (1945 – 2010)”: indice bibliografic. Bibliografia în cauză este un instrument util pentru oricine care dorește să se informeze despre documentele care au văzut lumina zilei mai bine de șase decenii și reflectă itinerarul de constituire a instituției superioare bălțene de după 1945 încoace. Este o bibliografie selectivă cu circa 1 900 înregistrări bibliografice care scot în prim plan realizările didactice, de cercetare științifică, cultural-sportive ale Universității.

Călăuză în timp și spațiu, colecția DLU a fost creată pentru a uni documentele de la toate facultățile: Filologie; Limbi și Literaturi Străine; Științe Reale; Psihologia și Asistență Socială; Științe ale Educației și Arte; Economie; Drept; Științe ale Naturii și Agroecologie), fiind urmate de cercetările științifice ale profesorilor de la Colegiul Pedagogic și Liceul Teoretic „Ion Creangă”, ale bibliotecarilor Bibliotecii Științifice Universitare.

Menționăm, că în comunicare sînt analizate documentele din colecția DLU în format tradițional, o altă parte din documente sînt prezentate numai în format electronic .

Concluzii: Colecția DLU păstrează documentele pentru generațiile viitoare, documente reprezentative pentru fiecare perioadă de timp. Biblioteca trebuie să se îngrijească de memoria culturală a universității, iar cercetătorii își doresc să obțină recunoașterea științifică în lumea lor profesională.

Referințe bibliografice:

1. **SCURTU, E., FOTESCU, M., NAGHERNEAC, A.** Contribuții științifice ale profesorilor și colaboratorilor USB „Alec Russo” (2005 – 2010) : bibliogr. selectivă. Bălți, 2011. 368 p. ISBN 978-9975-50-065-4
2. **SCURTU, E., FOTESCU, M., NAGHERNEAC, A.** Universitatea de Stat „Alec Russo” – 65 ani de instruire și cercetare în Nordul Moldovei (1945 – 2010): ind. bibliogr. Bălți, 2010. 322 p. ISBN 978-9975-50-034-0

LUNARUL LICENȚIATULUI / MASTERANDULUI/ DOCTORANDULUI,

15 februarie - 15 martie, 2013

Monthly Licensee's student, PhD,

February 15-March 15, 2013

Elena SCURTU

Abstract: *In the communication it is described how to promote Monthly licensee and PhD, activity focused on continuous training of information culture.*

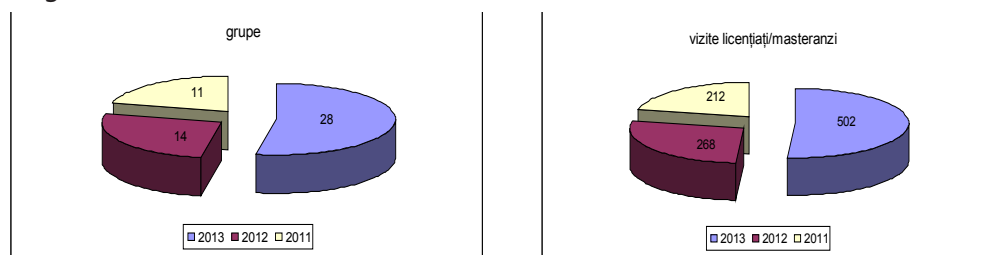
Pe parcursul mai multor decenii Biblioteca Științifică a Universității „Alec Russo” a acumulat o experiență bogată și variată în formarea culturii informației a utilizatorilor, un produs al societății informaționale, care constituie cheia succesului în toate mediile de activitate umană pentru o viață întreagă.

Biblioteca are un program bine determinat, parte componentă a instruirii și cercetării universitare, care prevede formarea cunoștințelor și abilităților necesare pentru identificarea corectă a informației, interpretarea ei, evaluarea și utilizarea în crearea de noi produse științifice.

În desfășurarea cronologică a manifestărilor de educare a culturii informației la Universitatea „A. Russo”, Lunarul licențiatului și masterandului este o activitate de finalizare (licențiați și masteranzi). Se promovează de mai mulți ani și se bucură de reușită.

În 2013 Lunarul a derulat între 15.II – 15.III cu participarea a 28 grupe de licențiați și masteranzi (500 participanți) de la toate facultățile Universității.

Dacă facem o referire la indicii anilor 2012 și 2011 vom contura următoarele diagrame:

Februarie, martie sînt lunile cînd în conținutul și structura tezelor se poate interveni cu schimbări, se pot include informații actuale depistate în noi baze de date, în achiziții recente din colecția Bibliotecii, în surse informaționale tradiționale noi.

Reieșind din cele afirmate, am elaborat programul lunarului care includea următoarele activități:

- Prezentarea bazelor de date ce pot fi accesate în Bibliotecă pentru identificarea informației ce mai poate fi utilizată în lucrare: EBSCO Publisching (informație cu full-texte din 18200 reviste, 2500 cărți cu translator automat în circa 35 limbi), AGEPI (informație despre proprietatea intelectuală a Moldovei), AGORA (bază de date cu full-texte din 400 de documente din domeniile: agricultură, alimentație, științe sociale și biologice), Institutul Cultural Român (informație despre activitatea instituției orientată spre asigurarea vizibilității și prestigiului culturii române), EU Bookshop (librărie virtuală care oferă acces la 700 000 publicații oficiale ale UE), World Bank (informație despre contribuțiile Băncii la reducerea sărăciei și la creștere economiei durabile), DOAJ (informație despre articole din mai bine de 1500 reviste cu conținut variat), NATO (informație despre angajarea comună a țărilor Tratatului Atlanticului de Nord pentru cooperare), RGB (asigură accesul la full-textele tezelor de doctor din colecția Bibliotecii Naționale a Rusiei)...
- Prezentarea expoziției „Contribuțiile științifico-didactice – 2012” (ale profesorilor și colaboratorilor) prin care contribuim la valorificarea resurselor informaționale proprii. În perioada respectivă expoziția propunea utilizatorilor peste 140 de lucrări: monografii, cursuri de lecții, articole, comunicări. Documentele prezentate urmau a fi analizate și aplicate în teze.
- Prezentarea standardului ISO 690:2010, IDT Informare și Documentare, standard care specifică reguli pentru expunerea corectă a referințelor bibliografice și a citărilor din toate tipurile de documente, inclusiv și cele electronice (elementele referințelor, modalitățile de citare). Referințele bibliografice constituie un element absolut obligatoriu al lucrării științifice, ele demonstrînd nivelul de documentare al autorului vis-a-vis de tema cercetării, priceperea de a analiza, generaliza și aplica rezultatele științifice ale altor autori și a obține noi, originale.
- Prezentarea ghidului practic „Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare” plasat pe pagina Web a Bibliotecii (PAGINA UTILIZATOR/cercetătorului). Ghidul prezintă informații despre documentarea bibliografică, referința bibliografică și posibilitățile ei de identificare a documentelor, elementele principale ale referinței bibliografice, modalitățile de citare. Este dotat cu un glosar ce ține de termenii și definițiile ghidului.

Activitatea s-a desfășurat în spațiul SDIB, prezentările fiind însoțite de proiectare pe ecran. Lunarul a fost promovat în timpul orelor de studiu, decanii și profesorii facultăților considerînd că este o activitate binevenită și absolut necesară.

INFORMAREA ȘI EDUCAȚIA ECOLOGICĂ A UTILIZATORILOR UNIVERSITARI BĂLȚENI

Environmental information and education of Balti academic users

Valentina TOPALO

Abstract: *The article described the scientific field of the Environmental Decade programme: harnessing the Scientific Library collections in the greater interest of the students, pupils, teachers, related environmental issues; Informing/consulting in matters of environment and ecology through traditional and on-line exhibitions, through Scientific Library website page; TVclips Environmental Decade at the TV in the library lobby; Organization of scientific events (public lectures on issues of environmental protection, nutrition, health, bibliographic and thematic bibliographic reviews, thematic exhibition presentations in Power Point, national and international databases, presentations) that provides a framework for debate and specific initiatives, cooperation with faculties, high school and college, promotion in the Mass Media, Radio-Moldova-News.*

*„Totul a iesit bun din mâinile naturii, pentru a degenera în mâinile omului”
J. J. Rousseau*

În luna aprilie Biblioteca Universitară și Facultatea Științele Naturii și Agroecologie și-au unit eforturile pentru a aminti comunității academice importanța și ponderea pe care o are pământul, apa în viața fiecăruia. Ca și în anii precedenți, a fost elaborat un program *Decada Ecologică*, inserate fiind manifestări de mediu dedicate protecției și conservării biodiversității, a habitatelor naturale, a ariilor protejate: Ziua Pământului, Ziua Internațională a Biodiversității, Ziua Apei, Ziua Europeană a Parcurilor. Domeniul științific definit în program a fost urmatorul: valorificarea colecțiilor Bibliotecii Științifice întru creșterea interesului studenților, elevilor, cadrelor didactice legate de problemele de mediu; Informarea/consultarea în probleme de mediu și ecologie prin intermediul expozițiilor tradiționale și on-line, a paginii web a Bibliotecii Științifice; a Blogurilor Bibliotecii Științifice,

Paginilor din rețelele de socializare: Facebook, Google+, Twitter, TVclipuri „Decada Ecologică” la televizorul din spațiul Bibliotecii; organizarea de manifestări științifice (lecții publice pe teme de protecție a mediului, a alimentației, a sănătății, reviste bibliografice tematice, prezentări de expoziții tematice în Power Point, prezentări baze de date naționale și internaționale) care oferă cadrul pentru debateri și inițiative specifice, cooperare cu facultăți, liceu și colegiu, promovarea în Mass-Media, Radio-Moldova-Actualități.

Importanța acestor zile a fost marcată prin organizarea expozițiilor științifico-educative: *Deceniul Apă pentru Viață 2005-2015*, *Deceniul Biodiversității 2010-2020*, *Terra-Planeta pe care trăim*, *Efectele încălzirii globale*. La aceste expoziții au fost expuse 460 de documente tradiționale și electronice privind poluarea mediului și amenințarea pe care o reprezintă deșeurile la adresa biodiversității și locuitorilor din Republica Moldova, precum și acțiuni de igienizare în zonele unde sunt lacuri. Alături de un miliard de oameni care au luat parte la sărbătorirea Zilei Pământului au fost utilizatorii și bibliotecarii Bibliotecii Științifice. Prin intermediul cărților, revistelor, ziarelor, utilizatorii au obținut informații, date și răspunsuri la zeci de întrebări despre mediu, protecția lui, soluri, condiții climaterice, precum și apariția acestor decenii și zile care azi sunt semnificative pentru toți oamenii de pe globul pământesc.

Ziua Pământului a fost inițiată în anul 1970 de Senatorul american Gaylor Nelson, cu scopul de a trezi clasa politică din dezinteresul pe care îl arăta față de mediul înconjurător. Motoul Zilei Pământului în acest an este: *„Fața schimbărilor climaterice”* și simbolizează lupta împotriva poluării și problemelor climaterice. În decembrie 2003, Adunarea Generală a Națiunilor Unite, a declarat intervalul 2005-2015 ca fiind Deceniul Internațional de acțiune *„Apă pentru Viață”*. Scopul principal al deceniului *„Apă pentru Viață”* este de a accelera eforturile pentru îndeplinirea angajamentelor internaționale privind apa până în anul 2015. Apa este esențială pentru viață, fiind decisivă pentru dezvoltarea durabilă incluzând conservarea mediului, eradicarea sărăciei și a foametei. Apa este indispensabilă pentru sănătatea și bunăstarea umană. Aceste angajamente includ Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului de a reduce la jumătate procentul populației fără acces la apă potabilă până în 2015 și de a opri utilizarea nerațională a resurselor de apă. La Summit-ul Mondial de la Johannesburg din 2002, alte două obiective au fost adoptate: de a tinde spre dezvoltarea unui management integrat al resurselor de apă și planuri de eficiență privind apa până în 2015, și de a înjumătăți până în 2015 procentul populației care nu are acces la un sistem de salubritate de bază.

Organizația Națiunilor Unite a proclamat 22 Mai ca fiind Ziua Internațională a Biodiversității, având ca scop creșterea gradului de înțelegere și conștientizare asupra problemelor biologice. Tema anului 2013 a Zilei Internaționale a Biodiversității este *„Biodiversitatea Pădurilor - Comoara Vie a Pământului”*. Ziua Europeană a Parcurilor - 24 Mai a fost lansată de Federația EUROPARC cu scopul de a

DIALOG CONTINUU

crește profilul ariilor protejate europene și de a genera sprijin public pentru scopurile și activitățile lor. În acest an tema oficială a Zilei Europene a Parcurilor este „*Voluntariat - Natura are nevoie de voi!*” și se axează pe biodiversitate pentru a arăta modul în care zonele protejate din Europa se implică în conservarea fantasticei flore și faune pe care o are Europa.

În cadrul acestui program, în Cluburile Bibliotecii Științifice au fost promovate activități utile, întrunind specialiști din domeniul mediului, savanți, studenți-cercetători, profesori, elevi-utilizatori pe care îi uneste grija și dragostea față de pământul natal.

La 12 aprilie în sala de lectură nr. 3 Științe psihopedagogice, naturale, reale. Arte a Bibliotecii Științifice, Academicianul Teodor Furdui, savant cu renume în domeniul fiziologiei și sanocreatologiei, a ținut o lecție publică „*Sanocreatologia - o nouă direcție științifică în biomedicină*”. Lecția a fost susținută de expoziția „*O viață, o operă, un model*” dedicată operei și activității Academicianului Teodor Furdui.

La eveniment au participat studenți, cadre didactice, bibliotecari. Academicianul Teodor Furdui a donat Bibliotecii un set de cărți prețioase în sprijinul instruirii și cercetării.

La 16-22 aprilie în Clubul ONU Nord au fost susținute 3 lecții publice de către studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie: *Caracteristica coloranților ce se conțin în produsele alimentare* - Tatiana Berega; *Impactul nitraților și nitriților din produsele alimentare* - Victoria Scorpan; *Toxicanții din produsele cosmetice și parfumerie* - Polina Spancioc. Grație implicării studenților în realizarea programului, aceștia au avut posibilitatea de a se simți în ipostaza de cercetători, responsabilizați, punând accent pe cercetările efectuate, pe experiența lor de viață, pornind de la ceea ce au cercetat în colecțiile Bibliotecii Științifice, în bazele de date AGORA, HINARI, ARDI, ONU, EUBOOKSHOP în sensul descoperirii varietății *coloranților ce se conțin în produsele alimentare, nitraților și nitriților, toxicanții din produsele cosmetice și parfumerie, cât și formele și fenomenele naturii* pe cale experimentală prin contactul direct cu mediul înconjurător. Evenimentul a fost însoțit de expoziția informativă „*Sănătatea Reproductivă a Populației*”, inserat fiind Buletinului informativ „*FĂRĂ TABU*”, „*Populație și Dezvoltare*” editate cu sprijinul financiar UNFPA. Din documen-

tele acestei expoziții utilizatorii au deschis anumite porțiuni în legislația internațională REACH și noua Agenție Europeană pentru Chimicale care vor trebui să fie ajutate de către legiuitori în viitorii ani pentru a putea asigura protecția publicului larg de chimicalele periculoase. După legislația REACH, multe chimicale periculoase vor fi lăsate pe piață dacă producătorii afirmă că le pot „controla acceptabil”. Acest „control acceptabil” și așa numitele limite de siguranță sunt un pariu riscant, date fiind efectele necunoscute ale combinațiilor de chimicale asupra funcțiilor hormonale și asupra dezvoltării copiilor. Asociațiile medicale, grupurile de consumatori și mișcările progresiste din toată Europa susțin o substituție completă a chimicalelor periculoase ca o măsură minim necesară împotriva substanțelor periculoase.

În cadrul Cluburilor au fost promovate portalurile web multilingve: EU-BOOKSHOP, Europa Ta, ONU, AGORA, ARDI, modalități de informare despre poluare, măsuri de protecție și efectele schimbărilor climatice asupra resurselor de apă, despre prezența substanțelor chimice nocive în multe produse de consum, astfel educând publicul cu privire la sănătate și riscurile de mediu din cauza utilizării pesticidelor și pentru a dovedi că există o nouă abordare a regularizării chimicalelor: companiile ar trebui să ofere date despre protecție pentru chimicalele cu volum mare pe care le importă sau produc în Europa, și există un mecanism de substituție a chimicalelor persistente sau bioacumulative dacă există alternative mai puțin periculoase. De asemenea, legislația permite publicului să ceară informații despre prezența unui număr limitat de chimicale periculoase în produse. În trecut, companiile puteau vinde aproape orice produs chimic, fără să pună la dispoziție informații despre efectul lor asupra sănătății; de asemenea, chimicalele periculoase erau restricționate numai ca răspuns la scandaluri, de la caz la caz.

La 22 aprilie în Clubul ONU Nord / Centrul Educație Civică Europeană studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie au simulat un „Proces judiciar - Natura este în pericol”, având ca scop perfecționarea pregătirii

DIALOG CONTINUU

practice, regia și interpretarea aparținând studenților anului trei. Utilitatea acestui Proces constă în faptul că ajută utilizatorii să înțeleagă legătura care există între om și natură, între cunoștințele dobândite la diferite discipline de studiu și lumea din afara orelor de curs.

În Clubul Cărții a fost organizată și prezentată expoziția „Carte Rară și Sfântă” din colecția lui Ioan Vasile Nicorici din Bălți. Studenții Facultății Științele Naturii și Agroecologie, elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” cadrele didactice, bibliotecarii prezenți la activitatea educativ-religioasă au avut posibilitatea de a lua

act de colecția bogată de carte religioasă, rară și veche a bibliofilului Ioan Nicorici donată Bibliotecii în anul 2010. Prin astfel de expoziții ne-am dorit să promovăm valențele ethosului ortodox reflectat în icoane, imagografie, text, muzică și poezie religioasă. Un moment de redescoperire a muzicii sacre a fost audierea unor cântece bisericești din colecția de CD, DVD-uri ale Bibliotecii Științifice - moment centrat pe viața spirituală, adresat în special sufletului. Expoziția a impresionat prin prezentarea selectivă a 60 de documente religioase din colecția donată de **Ioan Vasile Nicorici**. Colecția donată include cărți și publicații periodice în limbile latină, greacă, slavona veche, română și rusă, editate cu precădere între anii 1800-1950 la edituri cu o arie geografică variată: Chișinău, București, Cernăuți, Kiev, Odesa, Moscova, Sanct-Petersburg, Regensburg, Munchen, Stuttgart, Leipzig, Viena, Paris, Roma etc. 538 de cărți, inclusiv 9 titluri de publicații periodice alcătuiesc fondul de carte veche și rară, comori ale trecutului, care au servit la citirea și cântarea bisericească și constituie cea mai vizibilă mărturie de continuitate a spiritului românesc.

Pentru că sîntem conștienți de importanța cunoașterii, și pentru că în luna aprilie ar trebui să ne apropiem mai mult de lumea cărții și a scriitorilor, nu doar pentru că așa ne-a propus UNESCO ci pentru că noi suntem conștienți de importanța cunoașterii în cadrul programului Decada Ecologică s-a sărbători Ziaua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor odată cu Ziaua Bibliotecarului. În ziua de 23 aprilie, declarată de UNESCO „Ziaua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor”, bibliotecile sărbătoresc în Republica Moldova „Ziaua Bibliotecarului”. Această frumoasă sărbătoare este o oportunitate pentru întreaga societate de a aprecia la

justa valoare rolul cărții ca temelie a culturii, educației, comunicării și vieții sociale. Bibliotecarul educă noile generații, transmițând, de la o generație la alta, moștenirea științifică, literară, artistică și morală a societății. Toate colecțiile Bibliotecii Științifice, website-ul(uri), bazele de date țin de dreptul de autor și drepturile conexe. Fără respectarea acestora, totul s-ar plagia non-stop. În ziua de 23 aprilie bibliotecarii încearcă să amintească utilizatorilor despre aceste legi importante. Astfel, au fost organizate și prezentate spre informare expoziții tematice legate de alte zile naționale și internaționale, Aniversări UNESCO: *Anul 2013 - Anul Spiridon Vangheli, Anul 2013 - Anul European al Cetățenilor, 23 aprilie - Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor, 23 aprilie - Ziua Națională a Bibliotecarului în Republica Moldova, Biblioteca și Bibliotecarul de-a lungul timpului, Denis Didero-lexicograf, scriitor, critic francez, iluminist, filosof - 300 de ani de la naștere (5 oct. 1713-31 iulie 1784), Pierre Larousse, lexicograf - 96 de ani dela naștere (23 oct. 1817 - 3 ian. 1875, Biblioteca și Proprietatea Intelectuală, Istoria Invențiilor.*

Au participat activ la pregătirea evenimentelor desfășurate, oferind suport organizatorilor și asigurând buna desfășurare a activităților din cadrul programului Decada Ecologică următorii bibliotecari: Valentina Vacarciuc, *Maria Postolati, Ariadna Musteață, bibliotecarii principali* Angela Hăbășescu, Elena Țurcan, Lilia Ababi, Silvia Ciobanu. Manifestările au fost coordonate de Elena Harconița, Directorul Bibliotecii Științifice, Valentina Topalo, șef CMC, Maria Nicorici, dr. conferențiar, Facultatea Științele Naturii și Agroecologie. Informații despre aceste manifestări au fost publicate în presa locală, Radio-Moldova-Actualități, oferind imensa oportunitate de a uni oamenii pentru a realiza acțiuni ecologice și de mediu benefice tuturor.

La manifestările din cadrul programului Decada Ecologică au participat 445 de doritori: cadre didactice universitare, experți de mediu, cercetători, profesori, juristi, bibliotecari, studenți, elevi ai Liceului și Colegiului „Ion Creangă”.

Referințe bibliografice:

1. MOISE, C. Zamfir. *Tirgurile, expozițiile și convențiile, instrumente de marketing*. București: Ed. ALL Beck, 2002. 576 p. ISBN 973-655-161
2. VACULOVSKI, Dorin [et al.] *Raportul Național de Dezvoltare Umană 2010 /2011* : Rep. Moldova de la Excluziune Socială la o Dezvoltare Umană Incluzivă. Ch. : Nova-Imprim, 2011.168 p. ISBN 978-9975-4131-8-3.

БИБЛИОТЕКАРЬ ОТДЕЛА ОБСЛУЖИВАНИЯ – КУЛЬТУРА ОБЩЕНИЯ/

Librarian's cultural communication in the Communication Collection Department

LILIANA IAVORSCAIA

Abstract: *In this article, the author examines how to be a librarian from Communication Collection Department, what qualities should be inherent to it, how should behave in communicating with users during the service, what rules of etiquette must be followed. As the research object was taken home lending room number two Methodical/didactic literature of the Alecu Russo University Scientific Library.*

Библиотека - это не просто хранилище, собрание книг, даже обработанных, подготовленных к выдаче, хорошо скомплектованных и организованных. Жизнь ее начинается с библиотекаря который призван общаться не только с бумагами, отчетами, сколько с живыми людьми, с читателями. И читателя - как объекта, на которого направлена вся деятельность библиотеки. Все что происходит с их участием, и составляет сущность библиотеки. Причем книги до поры могут и не использоваться: дело библиотекаря, ведущего беседу с читателем, отвечающего на поставленный вопрос, убедить его в том, что нельзя ограничиваться информацией, полученной от библиотекаря, надо прочитать самому. Так и только так начинается жизнь библиотеки – с беседы, подводящей к необходимости обращения к книгам. Главное для библиотекаря – привлечь внимание к книгам, сделать каждого посетителя активным читателем, используя самый незначительный интерес к какой-либо теме. Для того, чтобы достичь лучших результатов, каждый библиотечный работник должен быть хорошим психологом. Понять читателя, разобраться в его истинных потребностях, лишь после этого начинать разговор о книгах - такова задача библиотекаря. Процесс общения не должен носить избирательный характер, завоевать авторитет у читателя сложно, но, может быть, именно в этом высокое предназначение человека нашей профессии. Хочу более целостно осветить такую важную составляющую нашей профессии, как культура общения библиотекаря отдела обслуживания.

Общество не существовало бы, если бы не было общения. Только эф-

фективная коммуникация может помочь в решении различных проблем, стоящих перед современным обществом. В вербальной коммуникации, каждое слово является попыткой повлиять на оппонента. Слово, жест, выражение может иметь разное значение для разных людей. Слово может быть идеальным инструментом воздействия на сердце, дает надежду, волнение, радость, и оно заставляет нас сердиться, печалиться, страдать, и все слова могут вызывать конфликты. В современных условиях проблема общения библиотекаря с читателем весьма актуальна, поскольку именно общение лежит в основе процесса обслуживания – одного из ключевых направлений работы библиотеки. Об актуальности темы также свидетельствует изменение характера библиотечной работы в сфере обслуживания пользователей. Читатель больше не воспринимается лишь как объект, пассивно испытывающий информационное воздействие со стороны библиотекаря. Поскольку понятие «общение» является междисциплинарным и используется специалистами многих гуманитарных наук, существует достаточно большое количество его трактовок. Так, например, в философии общение понимается как «одна из форм совместной (коммуникативной) жизнедеятельности людей, взаимодействие одного человека с другими». Социологи трактуют общение как особую форму взаимодействия и межличностных отношений людей. Общение как процесс является фундаментом любой деятельности, в том числе и библиотечной. Библиотечное общение является разновидностью делового общения, так как в процессе его решается конкретная задача – обслуживание читателей.

Библиотека это учреждение которое имеет свои особенности, организационные правила, а также элементы, определяющие связь членов учреждения по отношению к пользователям. Этическое поведение является условием сохранения конкурентоспособности библиотек и библиотечных учреждений, лояльность означает, что пользователи и библиотечная этика неотделимы от среднесрочного и долгосрочного успеха библиотечного учреждения.

Общение, обмен идеями, мнениями и информацией с помощью слов, жестов и взглядов, является основой координации деятельности человека.

Наиболее приемлемой формой общения является диалог. Данное понятие трактуется как тип речевой коммуникации, осуществляющейся в виде словесного обмена репликами, между двумя и более равноправно взаимодействующими собеседниками, проявляющими уважение друг к другу.

В данной работе рассматривается диалог между библиотекарем и читателем как ключевой элемент библиотечного обслуживания.

Библиотекарь отдела обслуживания - каким он должен быть? Конечно, читатель идет в библиотеку, прежде всего за книгой или информацией. И поначалу, ему все равно, кто будет его обслуживать. Но придет ли он в следующий раз, придет ли с охотой, с чувством уважения и любви, зависит во многом от библиотекаря. Уважение, вдохновение, понимание, сочувствие,

доверие, страсть, обязанность: все эти составляющие могут характеризовать отношение читателя к библиотеке и библиотекаря к читателю. К сожалению, еще частенько встречаются такие библиотекари собственники, не желающие выдать книгу «не симпатичному читателю». Есть еще много ленивых: проще сказать, что книга выдана, чем идти ее разыскивать. А есть, и эти страшнее предыдущих, считающие, что для работы в библиотеке много ума не надо. И разве ново для специалистов выражение: «Как платят, так и работаем»? Но таких библиотекарей меньшинство. И в основном это специалисты и эрудиты во всех областях знаний работающие для достижения главной цели - создания условий для стопроцентной востребованности и полезности библиотеки в обществе. В большинстве стран мира забота о библиотеках - дело государственной важности. Общение с читателем это действительно искусство. Средневековый писатель и философ Руми сказал: "Когда вы имеете дело с ребенком, вы должны говорить с ним на его языке". Читатель, во многом, ребенок зрелый и в некоторых ситуациях требует индивидуального подхода. Библиотечный диалог – это диалог между библиотекарем и читателем, в ходе которого библиотекарь может составить представление об информационных потребностях читателя, его целях и мотивах обращения в библиотеку, выявить его личностные и профессиональные установки.

Библиотечный диалог можно услышать на всех участках работы, где происходит обслуживание читателей. Его цель – создать оптимальную психологическую атмосферу, которая будет способствовать максимальному удовлетворению информационных запросов читателя. В связи с этим к каждому читателю предполагается найти определенный подход, исходя из индивидуальных характеристик личности, возрастных и психологических особенностей. Таким образом, диалог между библиотекарем и читателем должен быть выстроен так, чтобы способствовать благоприятному библиотечному общению с целью качественного удовлетворения информационных потребностей читателя.

Библиотечное общение представляется весьма сложным явлением. Исследователи выделяют три модификации библиотечного общения:

- между библиотекарями;
- между библиотекарем и читателем (пользователем);
- между самими читателями.

Ясно, что центром проблемы является общение библиотекаря и читателя (пользователя). Общение с пользователями является полезным упражнением и может даже давать духовное удовлетворение. Очень большую роль в библиотечном обслуживании играют эмоции. Эмоциональность человека во многом определяется его характером. Библиотекарь общаясь с читателем, должен организовать взаимные контакты таким образом, чтобы эмоциональное воздействие на читателя было положительным.

При таких читателях библиотекарь должен показать, в первую очередь, терпение и спокойствие. Обладание тактом является одной из основных обязанностей библиотекаря - даже менее вежливому читателю он не может ответить грубо, сердитым или агрессивным тоном.

Конечно, библиотекарь должен говорить правильно, не только быть знакомым со специализированной терминологией, но и иметь образцовое выражение, в соответствии с литературным языком. В то же время, приемлемым для беседы с читателями.

Помимо эмоций большую роль в библиотечном общении играют компоненты взаимодействия:

- восприятие библиотекарем и читателем друг друга;
- отношение друг к другу;
- форма обращения друг к другу.

В процессе библиотечного обслуживания весьма важна роль такой этикетной нормы, как приветствие. Как правило библиотекарь ждет что вошедший читатель поздоровается с ним первым. Но так, в силу разных причин происходит не всегда. И тогда возникает заметная напряженность, а иногда и недоброжелательность, что ведет к барьеру в общении. Между тем этикетная норма предполагает, что первым здоровается «хозяин» положения, а не «гость», в нашем случае библиотекарь. Тем самым сразу создается атмосфера доброжелательности, которая и определяет дальнейшее продуктивное обслуживание.

Библиотекарь – специалист отдела обслуживания, следующий правилам этикета, формирует у себя такие личностные качества, как терпение, сдержанность, тактичность, уважать личность пользователя, избегать конфликтов, быть компетентным, что оказывает влияние на его профессионализм, проявляющийся во всем процессе библиотечного обслуживания.

Чтобы выявить уровень библиотечного обслуживания в научной библиотеке университета им. А. Руссо были подготовлены 50 анкет-опросников. В анкете было предложено 5 вопросов, отвечающих основным задачам исследования. Сначала выявлялись, частота посещения библиотеки. Каждый день посещают наш абонемент 22%, один раз в неделю 42%, один раз в месяц 20%, во время сессии 14%, и 2% опрошенных составили те которые редко нас посещают.

Следующий вопрос был направлен на выявление довольны ли читатели комплектацией фонда абонемента номер 2, 6% считают что фонд абонемента номер 2 хорошо укомплектован, 32% посчитали наш фонд исключительным и лишь 8% остались недовольными.

На вопрос об использовании виртуальной библиотеки 66% опрошенных ответили положительно, 28% пользовались частично, 6% не пользовались виртуальной библиотекой.

Следующий вопрос был направлен на выявление мнения читателей о качестве общения в процессе библиотечно-информационного обслуживания.

Вопрос «Довольны ли Вы уровнем общения между библиотекарем и читателем» дал нам следующие результаты: 64 % ответили, что уровень превосходный, 34% посчитали уровень общения хорошим и всего 1 читатель остался не удовлетворенным библиотечной услугой, оказанной им в процессе общения.

На вопрос о совершенствовании работы абонента в основном как студенты так и преподаватели считают что было бы хорошо увеличить экземплярность учебников, что дало бы возможность брать литературу домой для дальнейшего изучения. Другие считают что надо обновлять фонд литературой последних годов издания и в достаточно количестве.

В опросе приняли участие в основном студенты старших курсов. Второй курс 20%, третий курс 48%, четвертый курс 32%.

По признаку принадлежности к факультетам: преимущественно студенты гуманитарного профиля таких факультетов, как филологический (22 %), Факультет иностранных языков (16%), Факультет педагогики и психологии (24 %), Факультет точных наук (22%), Факультет Агроэкологический (2%), Экономический (8%), Юридический (6%). По статусной характеристике опрашиваемых (открытый вопрос) большинство – студенты (88%), оставшиеся проценты распределились среди аспирантов (7%) и преподавателей (5%). Таким образом, на основании результатов исследования мы можем утверждать, что уровень библиотечного общения является достаточно высоким. Не вызывает сомнений тот факт, что эффективное библиотечное общение позволит библиотеке эффективно выполнять свою миссию и способствовать качественному удовлетворению информационных запросов читателей.

Итак, каким должен быть библиотекарь – специалист отдела обслуживания? Какие качества должны быть ему присущи? Как должен вести себя в общении с пользователями в ходе обслуживания? Каким правилам этикета должен следовать? На все эти вопросы мы нашли ответы. Но характерная особенность сегодняшнего дня заключается в том что библиотекарь должен постоянно учиться, чтобы успеть за происходящими изменениями. Современный библиотекарь – специалист должен владеть компьютером, ксероксом, сканером, принтером и шагать в ногу с технологическим прогрессом. Так же немалую роль играет и человеческий фактор. Независимо от того какое учебное заведение закончил библиотекарь, когда он приходит в конкретную библиотеку, он должен изучить ее особенности, получить конкретные навыки общения с конкретными пользователями и коллегами в конкретной обстановке.

Библиотека на мой взгляд это прежде всего - библиотекари. Их усилиями, профессиональным умением создается библиотека как кладезь различной информации. Рационально организованный фонд, новейшие технологии

обслуживания, профессионал библиотекарь - вот основные факторы, привлекающие сегодня читателя в библиотеку, делающие ее необходимой.

Библиография:

1. АЛТУХОВА, Г. А. Профессиональная этика библиотекаря : учеб. пособие для высш. и сред. проф. учебн. заведений культуры и искусств. М.: Изд-во МГУКИ, 2001. 103 р. ISBN 5-85652-061-0
2. ГАЙВОРОНСКАЯ, Татьяна. Секреты внимания: умею ли я слушать? В: Библиополе. 2005, nr. 2, pp.14-19.
3. ЕЗОВА, С. А. Взаимоотношения библиотекаря и читателя. Психология общения. В: Библиотечное дело. 2006, nr. 1, pp. 41-42.
4. ЕЗОВА, Светлана Андреевна. **Золотое правило этики: Чтобы библиотекарю было удобно, а читателю – комфортно.** В: Библиотечное дело. 2006, nr. 3, pp. 40-41.
5. ЕЗОВА, С. А. Коммуникативная компетенция библиотечного специалиста. В: Научные и технические библиотеки : ежемес. сб. по вопросам теории и практики библиотечного дела. 2008, nr. 4, pp. 100-106.
6. ЕЗОВА, С. А. Коммуникативная составляющая имиджа библиотекаря, библиотеки. В: Научные и технические библиотеки : ежемес. сб. по вопросам теории и практики библиотечного дела. 2007, nr. 4, pp. 15-20.
7. ЕЗОВА, Светлана. **Найти общий язык : Культура взаимопонимания и коммуникационная компетенция библиотекаря, взаимосвязь и различие.** В: Библиотека : массовый проф. ил. журн. 2006, nr. 7, pp. 53-54.
8. ЕФРЕМЕНКО, Тамара, **ХОМЕНКО, Екатерина. Специалист реальный и идеальный.** Психолого-педагогические качества библиотекаря отдела обслуживания. В: Библиотечное дело. 2008, nr. 22, pp. 14-17.
9. ЗБАРОВСКАЯ, Н. В. К проблеме профессиональной библиотечной этики. В: Научные и технические библиотеки : ежемес. сб. по вопросам теории и практики библиотечного дела. 2003, nr. 9, pp. 64-70.
10. СТЕФАНОВСКАЯ, Наталия. «Здравствуйте, люди!»: Партнерские отношения библиотекарей и читателей. В: Библиополе. 2005, nr. 3, pp. 14-19.

MEDIATECA BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE

University Library Mediatheque

Olga DASCAL

Abstract: *The article reflects the place and the role of Mediatheque in the University community, its orientation for the provision of modern and affordable services to users, as well as on the training of information users. The role of this structure is highlighted the formation of non-traditional media collections, providing access to local and external databases, training of the users in order to exploit multi-media resources.*

Misiunea reflectă locul și rolul Mediatecii în comunitatea universitară, orientarea acesteia pentru prestarea unor servicii moderne și accesibile utilizatorilor, precum și privind formarea utilizatorilor pentru informare. În acest sens Mediateca urmărește:

- Modelarea, dezvoltarea și administrarea serviciilor informațional-bibliotecare, performante în sprijinul procesului educațional;
- Facilitarea și extinderea accesului la surse de informare și documentare (interne și externe) prin implementarea tehnologiilor informaționale moderne, formarea deprinderilor de căutare, selectare, regăsire și utilizare a informației de către utilizatori.
- Dezvoltarea și actualizarea permanentă a resurselor informaționale și documentare în sprijinul procesului educațional.
- Diversificarea formelor și metodelor de comunicare a resurselor documentare și informaționale (extinderea și diversificarea serviciilor).
- Promovarea tehnologiilor și tehnicilor informaționale de comunicare în scopul lărgirii și facilitării accesului la informare și documentare.
- Orientarea utilizatorilor pentru utilizarea eficientă a surselor de informare și documentare.
- Eficientizarea participării Mediatecii în circuitul cultural-științific al Bibliotecii și Universității.

Scopurile strategice și obiectivele activității Mediatecii:

Dezvoltarea și actualizarea permanentă a resurselor informaționale în sprijinul procesului educațional;

Accentuarea preocupărilor privind resursele documentare și informaționa-

le. Menținerea rolului colecțiilor în format tradițional și îmbogățirea cu noi tipuri de materiale în format video, electronic și multimedia;

Facilitarea accesului la bazele de date locale, naționale și internaționale. Prin intermediul Mediatecii va spori numărul de resurse pentru studiu și cercetare puse la dispoziția utilizatorilor prin adrese utile Internet, parole de accesare a bazelor de date și diverselor portaluri etc.

Orientându-se către un utilizator format, cunoscător al mai multor limbi - pentru care contează mai mult informația, decât limba și suportul de înregistrare, Mediateca dă prioritate amplificării prezenței în colecții a documentelor în limbile engleză, franceză, spaniolă, germană etc. Cea mai importantă măsură la acest capitol este dotarea lectoratelor cu predare în limbile străine, în funcție de programele universitare de studii.

Din orice punct al spațiilor biblioteconomice, utilizatorul are acces la catalogul on-line prin intermediul paginii WEB, orice utilizator are acces la baze de date locale.

Orientarea Mediatecii pentru utilizarea eficientă a resurselor informaționale și documentare de către întreaga comunitate universitară

Înșușirea modului de utilizare a diverselor genuri de documente reprezintă un segment important al învățământului universitar. Pe lângă rolul tradițional al bibliotecii universitare, destinat consultării documentelor, Mediateca își mai asumă funcția de inițiere a studenților în utilizarea surselor de informare din interiorul și din afara Bibliotecii. Prin reunirea unor tehnologii avansate și prin implicarea bibliotecarilor ce mențin legăturile cu Facultățile, în activitatea de colaborare instructiv-educativă, Mediateca contribuie la:

- utilizarea eficientă a tehnologiilor disponibile;
- crearea și aplicarea unui program de instruire și ghidare a studenților și a cadrelor didactice în vederea eficientizării exploatarei sistemului TINLIB și a celorlalte resurse și instrumente de cercetare;
- crearea bibliotecii digitale în sprijinul disciplinelor de studiu.

Drept urmare Mediateca își asumă anumite responsabilități pentru îmbunătățirea procesului de învățare-predare. În acest scop se acorda o atenție deosebită lucrului cu grupurile mici de studenți, implicarea lor activă în toate activitățile Mediatecii.

Extinderea și diversificarea serviciilor prestate pentru utilizatori

Nici un utilizator nu trebuie să rămână nesatisfăcut documentar și informațional. Orientarea prioritară a Mediatecii către fiecare individ, prin valorificarea conceptelor „biblioteca utilizatorului”, „utilizatorul nostru – partenerul nostru”. În centrul atenției sînt toate categoriile de utilizatori, determinante fiind deocamdată următoarele grupuri țintă:

- utilizatori noi (studenții anului I, utilizatori potențiali etc., pentru ei fiind aplicat Modulul II, „Internet în Bibliotecă. Pagini WEB a instituțiilor informaționale”);
- utilizatori ce se instruiesc la forma de studii cu frecvența redusă.

Aplicarea tehnologiilor și tehnicilor informaționale este prioritară pentru di-

versificarea și extinderea serviciilor. În acest sens se prevede:

- accesul la baze de date naționale și internaționale;
- selectarea pentru utilizatori și orientarea acestora în utilizarea bazelor de date, site-urilor reprezentative (la recomandarea bibliotecarilor-responsabili de relațiile cu facultatea);
- utilizarea potențialului informațional și promoțional al paginii WEB a BȘ USARB;
- utilizarea în scopuri de informare a poștei electronice (implementarea serviciilor de referințe electronice „Întreabă bibliotecarul”);

Problema extinderii și diversificării serviciilor ține nemijlocit de un feed-back permanent (chestionare, sondaje, discuții, boxă de idei și sugestii etc.).

Promovarea tehnologiilor și tehnicilor informaționale și de comunicare.

Echipament. Mediateca asigură realizarea următoarelor obiective strategice:

- asigurarea cu resurse hardware (computer, printere, scanner etc.);
- amenajarea cu echipament (aceasta fiind utilizată atât de către utilizatori, cât și de către personal: calculator conectat la rețeaua internă și Internet; flip-chart, ecran, proiector etc.);
- lărgirea posibilităților de utilizare a documentelor netradiționale;
- asigurarea funcționării Mediatecii sub aspect informațional și tehnologic:

dezvoltarea colecțiilor, asigurarea accesului deplin și neîngrădit al utilizatorului.

Resursele Mediatecii reprezintă un complex informațional, care include documente electronice, multimedia, audio, video. O parte componentă specială a acesteia constituie colecția multimedia creată de universitari: dischete, CD-ROM, filme, cursuri didactice - video ale profesorilor.

Orientarea utilizatorilor în utilizarea eficientă a surselor de informare și documentare. Instruirea informațional – biblioteconomică a utilizatorilor

Pe lângă cunoșterea cursurilor universitare, studenții trebuie să posede deprinderi de căutare, selectare, regăsire și utilizare a informației. Orientarea strategică a Mediatecii la acest capitol: prin informare - documentare transformarea cunoștințelor obținute în cunoștințe noi.

În acest sens prioritare sînt:

- serviciile noi pentru noii utilizatori;
- relațiile directe și indirecte cu utilizatorii ale bibliotecarilor;
- implementarea modulelor: Pagina WEB BȘ USARB, Utilizarea bazelor de date EBSCO, Internet (actualizarea conținutului și temelor fiind realizată la începutul fiecărui an de studiu);
- implementarea modulului special pentru doctoranzi și cercetători;
- crearea și promovarea materialelor promoționale ale Mediatecii, ținînd cont de 3 aspecte principale ce țin de activitatea Mediatecii: servicii, spații funcționale, reguli de utilizare și acces la sursele informaționale și documentare.

Orientarea și instruirea utilizatorilor sînt indiscutabil legate de instruirea personalului: pentru a instrui utilizatorii, bibliotecarul trebuie să fie el însuși instruit.

ИСТОРИЯ УЧЕТА БИБЛИОТЕЧНЫХ ФОНДОВ

The history of library collections

Светлана ШИШКАНУ

Abstract: *Accounting documents library collection is the basis of government statistics, reporting and planning the activities of the library, helps ensure the preservation fund.*

Accounting reflects the flow of documents in the library fund, their retirement under the fund, the amount (volume) of the library and its branches, the documents on topical species, linguistic and otherwise sign.

История нашей библиотеки начинается с 1945 года, когда был открыт Учительский институт, впоследствии Бельцкий Педагогический институт им. А. Руссо.

Первые статистические данные о работе библиотеки сохранились за 1948 год: «5 556 книг и периодических изданий, 611 читателей, 5 075 кни-говыдач. Последующее пятилетие фонды библиотеки выросли до 37 075 единиц. Вопрос увеличения и улучшения книжного фонда был задачей номер один. Эта задача частично решалась благодаря братской помощи библиотек Москвы, Ленинграда, Казани.

В 1954 году из Кишиневского пединститута переводится факультет иностранных языков, из Тираспольского – отделение молдавского языка и литературы. Благодаря росту количества студентов постепенно стала обогащаться и библиотека. Уже на 1 июля 1955 г. фонд библиотеки составляет 85 372 единицы. В то же самое время расширились помещения, в которых располагалась библиотека, увеличилось количество библиотекарей. В 1955 г. открылся новый отдел по обслуживанию студентов-заочников, к их услугам было 16000 экземпляров различной специальной литературы. В том же году библиотека получила 30 наименований периодических изданий.

К великому сожалению, не сохранилась полная письменная информация о работе библиотеки, но со дня прихода в библиотеку Фаины Тлехуч (1962) сохранились книги суммарного учета фондов. Под ее руководством в библиотеке был введен строгий учет работы всей библиотеки, разработан и постоянно

TEHNOLOGII BIBLIOTECARE

видоизменялся каталожный учет, учет движения фондов библиотеки, который основывался на знаниях, полученных из опыта работы предшественников библиотечного дела, который как видим выше, складывался не одно столетие. Только полное осознание пройденного пути исторического развития библиотечного дела, поможет нам продолжать свое развитие.

С 1962 г. ведется суммарный учет фонда, которым в разные годы занимались специалисты нашей библиотеки – Тлечуч Ф. А., Задирайко Л. А., Гольденштейн С., Шишкану С.

12.09.1963 г. Приказом Минвуза СССР № 280 вводится «Инструкция по библиотечной технике для библиотек высших учебных заведений». Фактиче-

TEHNOLOGII BIBLIOTECARE

ная «картина» библиотечного фонда.

Такова была структура книги суммарного учета, в которой впервые были введены отдельные графы для подсчета и дальнейшего использования в статистическом отчете, такие как: научная, учебная, художественная литература.

The image shows two pages from a library accounting book. The left page is titled '4. 2. Выбывание изданий и...' and contains a large table with multiple columns for tracking the removal of publications, including categories like 'Изданные', 'Уничтоженные', and 'Прочие'. The right page is titled '...и поступления библиотечных материалов' and contains another large table for tracking the acquisition of materials, with columns for 'Поступления', 'Исход', and 'Средства на приобретение'.

Отдельно стали вестись «языковые» графы, были выделены русский, румынский, английский, немецкий и др. Была введена отдельно графа для подсчета нотных изданий

С 01.09.1986 года стали выделять отдельно и другие носители информации, такие как микрофиши, в дальнейшем введены были графы CZU для современных носителей CD, DVD и др.

The image shows two pages from a library accounting book. The left page is titled 'Движение фонда' and contains a table for tracking the movement of the library fund, with columns for 'Прирост', 'Уменьшение', and 'Итого'. The right page is titled 'Прирост фонда' and contains a table for tracking the increase in the library fund, with columns for 'Поступления', 'Исход', and 'Средства на приобретение'.

Изменение профиля института, введение новых факультетов привело к необходимости вновь расширить графы CZU.

В 1996г., в связи с введением в Молдове национальной валюты – леев и согласно Решению министерства экономики РМ №28 от 04.09.1996 г. , руководством библиотеки, совместно с ректоратом, при участии бухгалтерии университета, было принято решение о проведение перевода стоимости книжного фонда в рублих на его переоценку в леи РМ.

На 31.12.1996 г. основной фонд библиотеки составлял **2 306 344 леев**. За прошедшие годы основной фонд библиотеки увеличился и на **01.04.2013 года** составляет **9 630 833,98 леев**.

В 2001 г. графы суммарной книги были переведены на румынский язык,

книга суммарного учета, стала называться *Registru de Mișcare a Fondului Bibliotecii*, увеличилось количество граф CZU. Если в первой и второй частях книги до 2001 года было 42 графы, то в новой редакции – 45, добавились графы: „*Repartizarea după conținut: CZU 1/3, 902, 904, 908, 93/99; CZU: 5,6,91; CZU 0,7,929*”

В настоящее время ведется работа по дополнению граф в связи с тем, что поступают документы на новых носителях информации, таких как CD, DVD, электронные файлы, книги (PDF), появилась необходимость расширить информацию содержания RMF, т.е. к существующим графам мы планируем добавить графы, которые смогут отразить информацию о носителях данного типа.

Учету подлежат все документы, независимо от вида материальной конструкции носителя и знаковой природы информации, поступающие в библиотеку, в том числе в обменный и резервный фонды, и выбывающие из библиотеки.

Не подлежат учету документы вспомогательного назначения, являющиеся рабочим инструментом библиотечного персонала (управленческая документация, программные продукты, материалы, приобретаемые для оформления библиотеки, других подсобных работ, не связанных с комплектованием библиотечного фонда); материалы, созданные библиотекой на своем оборудовании без введения в законный гражданский оборот (тиражирования и распространения), кино-фото и звукозаписи, предназначенные для проведения библиотечно-информационных и культурных мероприятий; документы личного и секретного характера.

Библиотечный (суммарный и индивидуальный) учет фонда ведется структурными подразделениями библиотеки, в ведении которых находится комплектование фонда, а также подразделениями, обеспечивающими хранение и использование закрепленных за ними частей общего фонда библиотеки.

Дополнительно нами планируется расширение RMF для получения информации о книгообеспеченности по той или иной учебной дисциплине. Дополнения коснутся и учета литературы по языкам. Все предполагаемые изменения коснутся всех трех частей RMF, кроме того, что данные изменения более полно отразят выполняемую работу, они покажут будущим работникам, какой сложный и интересный путь был проделан их предшественниками.

Учет документов библиотечного фонда является основой государственной статистики, отчетности и планирования деятельности библиотеки, способствует обеспечению сохранности фонда. Учет отражает поступление документов в библиотечный фонд, их выбытие из фонда, величину (объем) всего библиотечного фонда и его подразделений, состав документов по тематико-видовому, языковому и иным признакам. Все основные требования к учету библиотечного фонда: полнота и достоверность учетной информации; оперативность; документированное оформление каждого поступления в фонд и каждого выбытия из фонда; совместимость приемов и форм учета, их надежность при параллельном использовании традиционной и автоматизированной технологий учета; соответствие номенклатуры показателей учета фонда аналогичным показателям государственной библиотечной статистики, строго соблюдаются и ведут в научной библиотеке Университета им. А. Руссо.

Библиография:

1. Книги суммарного учета за 1962 год.
2. Книги суммарного учета 1985-2000 гг.
3. Книга суммарного учета за 2001-2013 гг.
4. Отчеты о проделанной работе научной библиотеки гос. университета им. «А. Руссо» с 1962 г по настоящее время
5. Evidența colecțiilor de bibliotecă: Aprobată prin ordinul Ministerului Culturii nr. 152 din 05.05.2003 [on-line][accesat 07 ian. 2013]. Disponibil: www.abrm.md/files/instr_01.pdf

PRINCIPIILE DE CATALOGARE DE LA PARIS (1961) ȘI DE LA FRANKFURT (2003)

Cataloging principles of Paris (1961) and Frankfurt (2003)

Nelea LICHII

Abstract: *Bibliographic descriptions preparation has been and remains an issue of catalogue. The first cataloging rules appeared in the 19th century and over the years have been revised and updated. The most important meetings with the participation of international experts in the theory and practice of the bibliographical descriptions were those of Paris (1961) and Frankfurt (2003).*

Regulile de catalogare au trecut printr-un proces constant de revizuire și actualizare, de la primele norme stabilite de Sir Anthony Panizzi (1839) sau Charles Ami Cutter (1876), Principiile internaționale de catalogare de la Paris (1961) până în prezent, când se lucrează cu normele ISBD - ediția din 2007, conform formatului UNIMARC - ediția a 3-a/ 2008 și conform Principiilor Internaționale de Catalogare (2009), bazate pe modelul conceptual FRBR.

O revizuire la nivel internațional a teoriei și practicii elaborării descrierilor bibliografice a avut loc la sfârșitul anilor 60. Drept urmare, în 1961 a avut loc Conferința Internațională asupra Principiilor de Catalogare, care s-a desfășurat la Paris. Scopul acesteia a fost de a servi drept bază pentru standardizarea internațională a catalogării. Au participat experți în catalogare din 53 de țări și 12 organizații internaționale.

Probleme abordate la Conferința de la Paris.

Descrierea bibliografică s-a bazat timp de peste 40 de ani pe cele 12 principii esențiale regăsite în textul Expunerii de Principii. Punctele cele mai importante abordate de Conferință au fost:

- funcțiile și structura cataloagelor;
- tipurile descrierilor bibliografice;
- alegerea vedetei uniforme pentru o descriere bibliografică;
- întrări pentru autori persoane, colectivități sau titluri.

PRINCIPIILE INTERNAȚIONALE DE CATALOGARE INTRODUCERE

Declarația de Principii – cunoscută ca „Principiile de la Paris” – a fost aprobată de Conferința Internațională dedicată Principiilor de Catalogare din 1961¹. Obiectivele ei au servit ca bază pentru standardizare în catalogare; cele mai multe reguli de catalogare publicate în lume după această dată au urmat riguros aceste principii.

După mai bine de 40 de ani, acum când atât catalogatorii, cât și utilizatorii din întreaga lume folosesc OPAC-ul se simte din ce în ce mai mult nevoia de a avea un set comun de principii internaționale de catalogare. Astăzi, în acest început de secol XXI, IFLA a realizat o nouă Declarație de principii aplicabile cataloagelor online de bibliotecă și nu numai. Cel mai important principiu este acela de a asigura satisfacerea cerințelor utilizatorului catalogului.

Această nouă Declarație înlocuiește Principiile de la Paris și lărgeste câmpul de aplicare a principiilor de la lucrarea tip text la toate tipurile de documente și de la o singură opțiune și formă a intrării la toate datele bibliografice și de autoritate utilizate în cataloagele de bibliotecă. În afară de principii și obiective (adică funcțiile catalogului), Declarația cuprinde reguli directe care ar trebui incluse în codurile de catalogare internaționale, precum și recomandări referitoare la posibilitățile de regăsire.

Aceste noi Principii acoperă următoarele puncte:

1. Aplicabilitate
2. Principii generale
3. Entități, atribuții și relații
4. Obiectivele și funcțiile catalogului
5. Descriere bibliografică
6. Puncte de acces
7. Fundamentele funcției de „Căutare” în catalog

Principiile de la Paris se referă numai la documente tipărite, textuale. Cît privește funcțiile îndeplinite de cataloagele (tradiționale) ale bibliotecii, Principiile de la Paris stabilesc că un catalog trebuie să răspundă la câteva întrebări precum: biblioteca deține o anumită carte căutată după autorul sau titlul transcris în descrierea bibliografică, titlu, atunci cînd nu există autor sau după alt element bibliografic, atunci cînd autorul și titlul nu sînt suficiente pentru identificarea documentului; biblioteca deține lucrări ale unui anumit autor, ediții ale unei anumite lucrări existente.

Conferința de la Paris recomanda cel puțin o fișă, pentru fiecare carte catalogată, avînd ca vedetă un autor sau un titlu.

Principii Internaționale de Catalogare de la Frankfurt, 2003

Între 28 și 30 iulie 2003, sub egida Secțiunii de Catalogare a IFLA și sub pre-

șediția Barbarei Tillett, președinta acestei secțiuni a avut loc, la Frankfurt prima reuniune a experților în catalogare din Europa... Această conferință, găzduită de Die Deutsche Bibliothek a elaborat ceea ce se cheamă acum „Principiile de la Frankfurt”, adică o nouă generație de principii de catalogare. Scopul acestor principii - adecvate epocii internetice - este de a formula liniile directoare ale unui (atât de necesar) cod de catalogare universal. Cu alte cuvinte, ele urmăresc să sporească posibilitățile de partajare a informației catalografice la nivel global, prin promovarea unor standarde (adecvate epocii) de elaborare a metadatelor catalografice, a înregistrărilor bibliografice și a celor de autoritate.

La această reuniune au participat 54 de catalogatori de frunte din 32 de țări europene. Au analizat codurile de catalogare folosite în câteva culturi europene, pentru a le identifica diferențele, în perspectiva dezvoltării regulilor internaționale de catalogare. **Și nu doar pentru lumea bibliotecilor : participanții speră ca principiile de catalogare detectate să poată fi utile și altor „organizatori de informații”, precum arhivele, muzeele, administratorii de proprietăți intelectuale, comunitățile de pe Internet.**

Rezultatul major al reuniunii, așa numitele „Principii de la Frankfurt”, în expresia lor originală (în engleză) sînt publicate alături de traduceri în alte 13 limbi (bulgară, cehă, coreeană, finlandeză, franceză, germană, greacă, italiană, portugheză, română, rusă, slovacă, spaniolă), și alături de lucrările prezentate la reuniune, pot fi găsite la adresa on-line: http://www.ddb.de/news/ifla_conf_index.htm

În paralel cu evoluția suporturilor pe care apar documentele au evoluat și regulile de descriere/înregistrare a acestora.

- 1) Experții în catalogare, participanți la această întâlnire, au avut în vedere actualizarea principiilor de catalogare, care să se constituie într-un Cod internațional de catalogare. Declarația de principii internaționale de catalogare, 19 decembrie 2003, de la Frankfurt constituie o propunere aprobată de Prima reuniune a experților IFLA pentru elaborarea unui Cod Internațional de Catalogare.
- 2) Scopul întâlnirii de la Frankfurt a fost adoptarea Principiilor de la Paris, 1961, ținîndu-se seama de cerințele cataloagelor online și, mai ales, de cele a utilizatorilor. Principiile de la Frankfurt încearcă să acopere problemele tratate la Paris dar să stipuleze și noi reguli pentru noi tipuri de resurse, apărute după Paris 1961.
- 3) Principiile de la Frankfurt se referă atît la înregistrări bibliografice cît și la cele de autoritate, existente în cataloage/baze de date.
- 4) Declarația de la Frankfurt se bazează pe tradițiile internaționale de catalogare dar sînt adaptate „noilor modele conceptuale propuse de IFLA: FRBR – Cerințe Funcționale pentru Înregistrările Bibliografice și FRANAR – Cerințe Funcționale și Numerotarea pentru Înregistrările de Autoritate”.

5) Conform Declarației de principii internaționale de catalogare, 19 decembrie 2003, pentru realizarea de înregistrări bibliografice se iau în considerare următoarele entități, care reflectă produse ale creației intelectuale și artistice:

- lucrare;
- expresie;
- manifestare;
- exemplare.

Cele 4 entități fac parte din Grupul I de entități al FRBR, în cadrul căruia sînt definite astfel:

- lucrare – „creație intelectuală sau artistică distinctă” a unei persoane sau colectivități identificată printr-un nume sau titlu;
- expresie – „realizarea intelectuală sau artistică a lucrării în forma alfanumerică, notație muzicală sau coregrafică, sunet, imagine, mișcare etc. sau orice combinație a acestor forme”;
- manifestare – „materializarea fizică a expresiei unei lucrări” - reprezintă toate obiectele fizice care au aceleași caracteristici;
- exemplar – „un singur exemplar al manifestării”.

Funcțiile catalogului (în principiu, catalog online) trebuie să se manifesteze în:

- regăsirea unei resurse bibliografice existentă într-o colecție,
- identificarea unei resurse bibliografice,
- selectarea unei resurse bibliografice corespunzătoare nevoilor de informare ale utilizatorului,
- obținerea resursei bibliografice selectate.

În *Declarație* este abordată problema punctelor de acces, care pot fi: persoane, familii, colectivități și subiecte.

Punctele de acces pentru înregistrările bibliografice și de automatizare pot fi controlate și necontrolate.

- a) Punctele de acces controlate trebuie să fie într-o formă standardizată, oferind astfel posibilitatea regăsirii seturilor de resurse. Formele standardizate ale punctelor de acces sînt denumite Vedete autorizate, care fac obiectul fișierilor de autoritate, unde se vor regăsi împreună cu toate variantele lor.
- b) Punctele de acces necontrolate pot să cuprindă:
  - titlul propriu-zis, așa cum se găsește pe manifestare,
  - cuvinte cheie adăugate înregistrării ori care se găsesc în orice câmp al înregistrării

Titlul uniform poate fi desemnat prin:

- un titlu de sine stătător;
- o combinație nume/titlu;

TEHNOLOGII BIBLIOTECARE

- un titlu amplu, constituit din mai multe părți (nume, limbă, dată, număr etc.).

O interpretare nouă apare în privința titlului uniform – acesta poate fi reprezentat de titlul original al lucrării sau titlul cel mai frecvent utilizat.

Punctele de acces indispensabile:

- numele autorului/creatorului ori numele primului autor(creator, dacă sînt mai mulți);
- titlu propriu-zis;
- anul publicării;
- titlul uniform;
- desemnarea generală a materialului;
- vedete de subiect;
- indici de clasificare, numere standard etc.

Pot să existe, însă, și puncte de acces adăugate:

- celelalte nume de autori/creatori;
- alte nume de responsabilități secundare;
- titluri paralele, alte varianțe de titluri;
- titluri de colecții;
- țara de publicare;
- suportul fizic.

Asemenea atribute ale înregistrărilor includ, dar nu sînt limitate la:

- numele/denumirile sau titlurile entităților asociate;
- identificatorii înregistrărilor de autoritate.

Bibliografie :

1. Declarația de Principii Internaționale de Catalogare. Propunere aprobată de către Prima reuniune a experților IFLA pentru elaborarea unui Cod Inter-național de Catalogare, Frankfurt, Germania, 2003 [on-line] [accesat 26.03.2013]. Disponibil pe internet : http://www.bibliotecametropolitana.ro/Uploads//8_2010/165628.pdf
2. Declarație de Principii adoptată la Conferința Internațională asupra Principiilor de Catalogare, Paris, octombrie 1961 [on-line] [accesat 28.03.2013]. Disponibil pe internet: http://www.bibliotecametropolitana.ro/Uploads//8_2010/165552.pdf
3. MORARU, V. Modele conceptuale în catalogare : Familia FR. In: *AXIS LIBRI*. 2012, An. V, nr. 15, pp. 10-11.
4. SERGIU, Iulia. Reguli de catalogare de la AACR la RDA. In: *AXIS LIBRI*. 2011, An. IV, nr. 12, p. 16.

IMPORTANȚA COLECȚIEI ORIGINALE WILHELMI PENTRU CUNOAȘTEREA LIMBII GERMANE

**The importance of the WILHELMI original
collection for the knowledge of the German
language**

**LILIA ABABI
MARGARITA IULIC**

Abstract: *This article reflects the bibliometric research book on Wilhelmi collection, founded in 2004. The collection consists of approximately 979 titles in 1726 copies of documents covering all fields of science.*

Sîntem generația unde tehnologia și inovațiile sînt la un nivel foarte dezvoltat. Acum nimic nu ni se pare imposibil și inaccesibil cînd vine vorba de informație. Dacă ai un calculator cu acces la internet, ai ca și rezolvată problema de căutare. Dar ce poate fi mai frumos și mai apreciat decît să poți ține în mîini și să poți răsfoi cărți care au o istorie și sînt trecute prin viață cu proprietarul și alături de el scriu istorie?!

În viață fiecare are o misiune. Să împărtășească cu alții cele știute sau aflate a fost probabil misiunea domnului Thomas Wilhelmi, profesor la Universitatea din Heidelberg, originar din Elveția care reușește de-a lungul anilor să intermedieze donații din partea Fondului cantonal de dezvoltare din Basel pentru Biblioteca Științifică a Universității „Alec Russo” din Bălți. Astfel, în anul 2004, în cadrul oficiului Documente în limbi străine s-a deschis fondul de carte germană Wilhelmi. Prima donație de carte a constat din 9 titluri de carte în 20 de exemplare, în valoare de 584,00 lei, care are a fost înregistrată în data de 09.12.2003.

La începutul anului 2013 Fondul de Carte Wilhelmi a ajuns să cuprindă circa 979 titluri în 1 726 exemplare cuprinzînd totalitatea domeniilor de știință: informatică, filozofie, psihologie religie, științele sociale, pedagogie, artă, lingvistică, literatură, geografie, istorie. Reprezentative sînt dicționarele, enciclopediile din toate domeniile, fiind elemente importante ale colecției ce contribuie la formarea unei gîndiri lucide și a deprinderilor de a lucra independent. Manualele din

FILMUL COLECȚIEI

colecția Wilhelmi cuprind informații utile și metode de studiere a limbii pentru începători, nivel mediu, intermediar și avansat. Ele sînt o componentă esențială în procesul de învățămînt, fiind principala, dar nu și singura sursă de informare pentru utilizatori. Mari posibilități oferă beletristica, care le dezvoltă cititorilor de cărți în limba străină vocabularul, arta lecturii, imaginația și gusturile estetice. Dorința de a promova valoarea și cultura germană în rîndurile tinerilor din mediul universitar bălțean, care aspiră la un viitor prosper, acesta probabil a fost scopul principal urmărit de domnul T. Wilhelmi. Precum și oportunitatea de a participa la îmbogățirea colecțiilor existente în bibliotecă printr-o donație de carte. Orice donație este bine venită și va fi apreciată de cei care au nevoie cu adevărat. E frumos să poți lăsa ceva în urma ta. Cercetarea cantitativă și calitativă privind colecția WILHELMI, acoperind perioada 2003-2012, a fost desfășurată prin aplicarea metodelor bibliometrice.

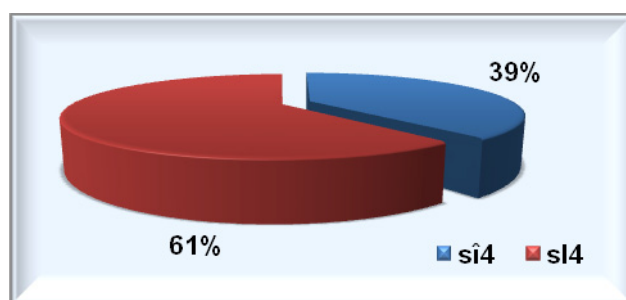
Cercetarea a avut ca scop obținerea de date ce oferă răspunsuri la diverse întrebări:

- cantitatea documentelor dintr-un domeniu;
- genuri și tipuri de documente;
- limba editării;
- suportul de fixare;
- necesitățile de informare ale utilizatorilor.

Prezentăm mai jos unele aspecte ce țin de analiza bibliometrică a colecției Wilhelmi.

Numărul total de documente FW este de 1 726 ex., din acestea 673 ex. sînt localizate în sala de împrumut nr. 4, ce constituie 39%, iar 1 053 ex. în sala de lectură nr. 4, ce constituie 61%.

Fig. 1. Distribuția colecției WILHELMI în funcție de localizare

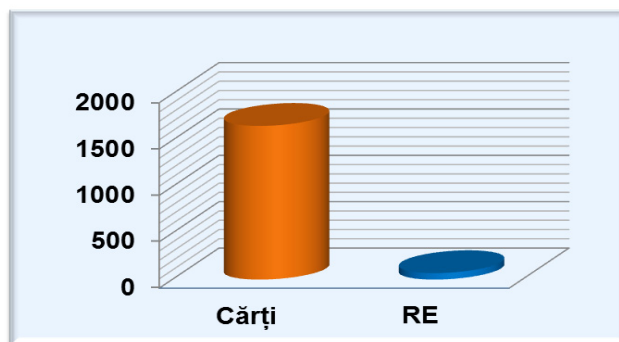
În funcție de suportul de fixare a informației menționăm, că documentele sînt reprezentate preponderent pe suport tradițional :

- cărți – 1657 ex. / 96%
- resurse electronice – 69 ex. / 4%

Fig. 2. Distribuția colecției WILHELMI în funcție de suportul de fixare a informației

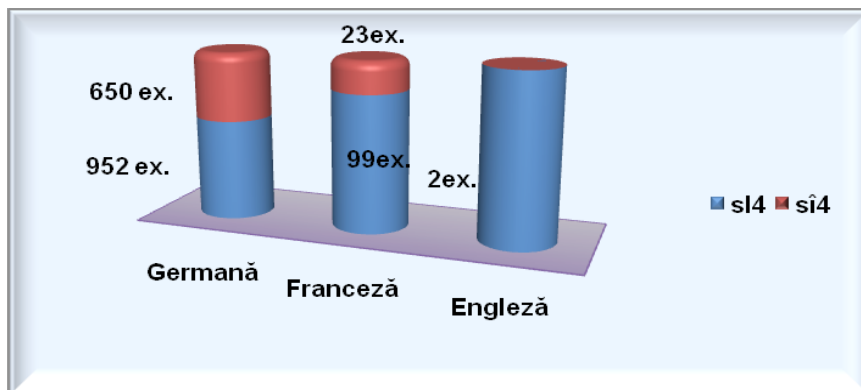

Tabelul nr. 1. Distribuția colecției WILHELMI din sl. 4 din punct de vedere al suportului de fixare a informației

	Tradițional (hârtie)			Total ex.	Sursele electronice CD-ROM-uri
	Limba germană	Limba engleză	Limba franceză		
Nr. de exemplare	883	2	99	984	69 ex.

Din punct de vedere al limbii scrierii prevalează documentele în limba germană -1 602 ex.; în limba franceză -122 ex., în limba engleză – 2 ex.

Fig. 3. Distribuția colecției WILHELMI din punct de vedere al limbii scrierii

FILMUL COLECȚIEI

Structura colecției WILHELMI în raport cu domeniile de știință, sl4 este reprezentată în Tabelul nr. 2. Putem vedea că majoritatea cărților sînt din domeniile Lingvistică – 333 ex. / 33% și Literatură – 493 ex./ 50%.

Tabelul nr. 2. **Structura colecției WILHELMI din sala de lectură nr. 4 în raport cu domeniile de știință**

Domeniul	Titluri/ exemplare (limba germană)	Titluri/ exemplare (limba engleză)	Titluri/ exemplare (limba franceză)	Total titluri/ exemplare pe domenii
Generalități	15	-	4	19
Filozofie	16	-	2	18
Morală. Etică	-	-	1	1
Psihologie	2	-	-	2
Religie	5	-	1	6
Științe sociale	2	-	3	5
Politică	7	-	-	7
Drept	1	-	-	1
Pedagogie	4	-	-	4
Științe naturale	2	-	1	3
Științe aplicate	5	-	-	5
Artă	16	2	1	19
Lingvistică	221/262	-	63/71	284/333
Literatură	456/479	-	14	470/493
Geografie	22	-	-	22
Istorie	43/45	-	1	44/46
Total titluri/ exemplare pe limbi	817/883	2	91/99	910/984

Tabelul nr. 3. **Distribuția colecției WILHELMI din sl. 4 în raport cu anii de ediție**
(Putem observa că majoritatea cărților sînt editate în perioada anilor 1990-2009,
dar deținem și cărți începînd cu anul 1920.)

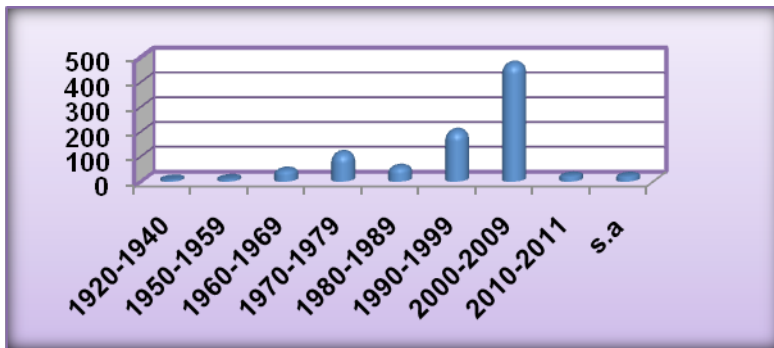
	1923 -1940	1950 - 1959	1960 -1969	1970 - 1979	1980 -1989	1990 -1999	2000 -2009	2010 - 2011	?	Total
Ex. limba germană	11	12	47	115	59	192	401	21	25	883

Ex. limba engleză	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2
Ex. limba franceză	-	1	1	2	-	14	76	5	-	99
Total exemplare	11	14	48	117	60	206	477	26	25	984

Fig. 4. Distribuția colecției WILHELMI din sl. 4 în raport cu anii de ediție

Tabelul nr. 4. Lista celor mai împrumutate titluri în limba germană din colecția WILHELMI

Cota	Autor	Titlu	Anul de ediție	Împrumuturi	Total ex.
801/C83	Coseriu, Eugenio	Textlinguistik	1994	23	3
801/F69	Floros, Georgios	Kulturelle Konstellationen in Texten	2003	20	1
801/K91	Thome, Gisela Giehl, Claudia Gerzumisch-Arbogast, Heidrun	Kultur und Übersetzung Methodologische Probleme des Kulturtransfers	2002	25	1
801/R39	Reiss, Katharina Vermeer, Hans J.	Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie	1991	56	1

FILMUL COLECTIE I

801/U12	red. Schubert, Klaus	Übersetzen und Dolmetschen : Modelle, Methoden, Technologie	2003	16	1
803.0/M50	Meil, Klare Arndt, Margit	ABC der schwachen Verben	1999	69	1(1sî4)
803.0/M50	Meil, Klare Arndt, Margit	ABC der starken Verben	1998	173	1(sî4-1)
803.0/M50	Zielinski, Wolf-Dietrich	ABC der deutschen Nebensätze	1998	42	1(sî4-2)
803.0(072)/D80	Dreke, Michael Salgueiro, Sofia Prestes	Wortschatz & Grammatik : Uben mit Bildern A1 – B1	2004	22	1
803.0(072)/S31	Scherling, Teo	Mit Bildern lernen : Handbuch für den Fremdsprachenunterricht	1992	39	1
803.0 (075.8)/D80	Dreyr, Hilke Schmitt, Richard	Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik	2002	118	3(sî-7)
82.03/B31	Baxmann-Krafft, Eva-Maria Herzog, Gottfried	Normen für Übersetzer und technische Autoren	1999	29	1
82.03/H22	Snell-Hornby, Mary...	Handbuch Translation	1999	108	1
82.03/K84	Kautz, Ulrich	Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens	2002	124	2
82.03/S86	Stolze, Radegundis	Übersetzungstheorien	2001	34	1
830/M25	Mann, Thomas	Der Zauberberg	2004	7	1
830.09/M35	Martini, Fritz	Deutsche Literaturgeschichte	1991	42	3
830/N85	Nostlinger, Christine	Die Ilse ist weg	2005	25	2(sî4-14)

Tabelul nr. 5. **Lista celor mai împrumutate titluri în limba franceză din colecția WILHELM** (Cele mai solicitate sînt volumele la Lexicologie, Lingvistică și Teoria literaturii.

	Autor	Titlu	Anul de ediție	Solici-tări	Total ex.
		Limba franceză			
801/G19	Gardes-Tamine, Joëlle	La stylistique	2004	23	1
801/K36	Kerbrat-Orecchioni, Catherine	Les actes de langage dans le discours	2005	26	1
801/L41	Lehmann, Alise, Martin-Berthet, Françoise	Introduction à la lexicologie : Sémantique et morphologie	2005	48	1
801/L75		Linguistique cognitive	2002	20	1
801/M78	Moeschler, Jacques	Argumentation et conversation	2002	21	1
801/M79	Molinié, Georges	La stylistique	2004	20	1
801(075.8)/B33	Baylon, Christian, Fabre, Paul	Initiation à la linguistique	2005	20	1
804.0-32/N89		Le Nouveau Petit Robert	2008	10	1
82.03/C79	Cordonnier, Jean-Louis	Traduction et culture	1995	25	1
82.03/L13	Ladmiral, Jeane-René	Traduire : théorèmes pour la traduction	2002	19	1
82.03/M60	Meschonnie, Henri	Poétique du traduire	1999	18	1
82.03/M90	Mounin, Geores	Les problèms théoriques de la traduction	2004	27	1

FILMUL COLECȚIEI

Tabelul nr. 6. Rata de circulație a documentelor din colecția WILHELMI

Anii	FW sI4	Împrumut	Circulația
2008	794	3 343	4,2
2009	794	6 017	7,5
2010	794	6 437	8,1
2011	804	4 845	6,0
2012	1053	4 426	4,2

Rata de circulației în ultimul an este mai mica. Ea se explică prin micșorarea numărului de utilizatori, excluderea unor cursuri din programa de studiu, lărgirea posibilităților de acces la internet. Cu toate acestea documentele din FW rămân a fi destul de solicitate.

În ultimii ani au fost donate:

în anul 2011 – 10 documente;

în anul 2012 – 262 documente inclusiv 28 de documente electronice - CD-uri.

Concluzii: Remarcăm că Fondul Wilhelmi constituie un segment important în colecția Bibliotecii științifice și a oficiului Documente în limbi străine nemijlocit. Structura Fondului Wilhelmi este variată dar cu o predominare vădită a documentelor din domeniul Lingvistică și Literatură, ceea ce corespunde cerințelor diferențiate ale utilizatorilor. Majoritatea volumelor sînt în limba germană înșă putem afirma că cărțile în limba franceză se bucură de popularitate avînd randamentul sau de împrumuturi. Tehnologiile noi de informare ne obligă sa găsim noi căi de valorificare și promovare a cărților din Fondul Wilhelmi ceea ce se face prin intermediul catalogului electronic, bazei de date Sumar Scanat, paginii Web a Bibliotecii, Blogului oficiului, expozițiilor tradiționale, prezentărilor interactive în PowerPoint în cadrul diverselor activități.

Sperăm în continuare la o colaborare eficientă, productivă cu domnul profesor, Dr. Thomas Wilhelmi care prin fidelitatea, receptivitatea și competența sa contribuie la extinderea fondului de carte cu noi volume utile pentru studiu și activitatea practică aducînd mari beneficii întregii comunități universitare.

PRESA ROMÂNEASCĂ VECHĂ -
OGLINDĂ A TRECUTULUI NOSTRU
ISTORICO-CULTURAL

**Romanian old Mass-Media – the mirror
to our historical and cultural past**

Anna NAGHERNEAC

Abstract: *The article reflects the research work of documentary heritage (preserved in old documents) from the rare book collection of the Scientific Library of the „Alec Russo” State University of Balti. A series of articles highlights with topics from all areas of human knowledge published in the pages of magazines from the 1930s: Viața Românească, Revista Fundațiilor Regale, Convorbiri literare, Boabe de grâu, Cuget Clar etc.. These magazines (the rich and valuable content) marked an important moment in the evolution and affirmation of national culture, contributed to the promotion of the values of the inter-war literature.*

Obiectul cercetării noastre este un Proiect comun al colaboratorilor Serviciului Informare și Cercetare Bibliografică care are drept scop cercetarea și valorificarea patrimoniului documentar din colecția de carte rară a Bibliotecii.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți deține în colecțiile ei un număr impunător de cărți rare românești, mărturii ale bogatei și valoroasei culturi românești de la sfârșitul secolului al XIX-lea – începutul secolului XX, opere eminente prin autori, măiestrie grafică și valoare bibliofilă, tipărite în centre tipografice din țară și de peste hotare, cărți în limbi străine, ediții princeps și antume, cărți cu o prezentare poligrafică și artistică deosebită care ar impresiona orice bibliofil împătimit.

Colecția cuprinde circa 5 026 de documente (cărți, publicații în serie), editate în mai multe țări, în mai multe limbi și în diferite perioade de timp. Remarcăm: sec. XVIII – 22; sec. XIX – 1 335; sec. XX – 3 590; sec. XXI – 79.

În limbile: română – 1505; engleză – 250; germană – 51; franceză – 1019; rusă – 2120; ucraineană – 20; italiană – 7; spaniolă – 36; poloneză – 2; portugeză – 3; latină – 4; greacă – 3.

Colecția Ioan Nicorici cuprinde 750 de lucrări cu profil religios (secolul XVIII

FILMUL COLECȚIEI

– 6, XIX – 330, XX– 414) în limbile română, germană, latină, greacă, franceză, rusă și slavonă. Carte cu autograf – 872 de documente cu ex-libris, curiozități tipografice.

Publicațiile în serie, alături de cărțile tipărite, reprezintă valori materiale și spirituale neprețuite ale patrimoniului național. Ion Bianu afirma cu mândrie că *gazetăria noastră trecută formează cele mai prețioase arhive ale regenerării vieții neamului*, iar în opinia lui E. Lovinescu presa românească veche – *un ferment de dezvoltare culturală în evoluția spiritualității românești* care a ținut conștiința trează a neamului decenii la rînd.

Ne-am propus să punem la dispoziția cititorului informații despre cele mai relevante pagini din trecutul zbuciumat al Patriei, publicate în paginile revistelor din perioada interbelică.

Perioada interbelică românească a fost fructuoasă în majoritatea genurilor literare. În această perioadă întreaga literatură românească a cunoscut o istorie culturală originală. Apariția unor poeți, prozatori sau a unor reviste a reprezentat un eveniment cultural-literar de o mare amploare. Presa românească din acea perioadă a cunoscut o extensie impresionantă, devenind o forță și un factor important în dezvoltarea economică și socială a țării.

Posibilitatea întâlnirilor relevante a utilizatorilor noștri cu valorile naționale, spiritele elevate ale epocii se datorează, în mare parte, donatorilor noștri care au contribuit considerabil la îmbogățirea colecției de carte rară a Bibliotecii: domnului inginer Radu Moțoc, secretarul Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Costache Negri, Galați (România); Ioan Vasile Nicorici, cadru didactic universitar, Bălți; Dr. Teo-Teodor Marșalcovschi, doctor conferențiar universitar, Bălți; Iulius Popa, publicist, corespondent la săptămînalul *Literatura și Arta*; Ion Manoli, dr. habilitat, profesor universitar; Preot, Vasile Secrieru, fost colaborator al Bibliotecii Științifice.

Biblioteca Universității bălțene, spre regret, nu deține colecția de reviste integrală, ci doar 350 de numere ale revistelor: *Convorbiri Literare* (1867-1944); *Viața Românească* (1912-1940); *Astra Nouă: literatură, artă, știință* (1922-1923); *Dacoromania* (1922, 1927, 1929, 1934, 1936); *Boabe de Grîu* (1931-1934); *Revista Fundațiilor Regale* (1934-1947); *Criterion* (1934-1935).

Toate aceste reviste (bogate și valoroase în conținut) au marcat un moment important în evoluția și afirmarea culturii naționale, au contribuit la promovarea valorilor literaturii interbelice. Prin cuvîntul tipărit ideile progresiste democratice pătrund în cele mai largi cercuri de cititori. Se menține treaz interesul pentru idealurile nobile ale poporului român, dorința de pace, de libertate, dragostea pentru vatra străbună, cultul muncii, al dreptății, se cultivă încrederea în forța educativă a operei de artă, se încurajează și se promovează adevărate valori ale literelor românești. Revistele își iau zborul în masele largi angajîndu-se în lupta pentru ideal și credință națională.

Convorbiri literare: Revistă fondată de Societatea literară *Junimea* la 1 mar-

tie 1867. Reapare la București în perioada 1919 - martie 1944. (În timpul războiului revista și-a încetat activitatea pentru 2 ani). Revista este direcționată de așa personalități ca: I. Negruzzi, S. Mehedinți, Al. Tzigara-Samurcaș, I. E. Torouțiu.

Anii 1867-1885 – perioadă ieșeană. 1867-1872 – apare bilunar, 1872-1885 – lunar.

Printre colaboratori revistei se află: Nicolae Iorga, Mihail Dragomirescu, Simion Mehedinți, A. D. Xenopol, P. P. Negulescu, Ovidiu Papadima, George Coșbuc, Panait Cerna, Octavian Goga etc... scriitori reprezentativi ai vremii, scriitori de *autentică vocație și înalt prestigiu intelectual*.

În continuare prezentăm spicuri din conținutul câtorva numere din perioada respectivă:

Convorbiri literare: [revistă] / red. I. Negruzzi. – Iași: Tipografia Națională, 1867. – Nr 1/2. – (Reproducere la Sc. „Alpina Centaur” SRL., martie 1997). – 28 p.

Este o reproducere anastatică a primului număr al revistei ce apare la Iași în 1867, conținând un articol-program semnat de Iacob Negruzzi, un apel către autorii români, un studiu al lui Titu Maiorescu despre poezia română, câteva traduceri din creația poetului A. Lamartine, anunțuri literare și științifice.

Convorbiri literare: Rev. fondată de Soc. „Junimea” din Iași la 1 martie 1867. – București, 1913. – Nr 1/12. – 1311 p.

Exemplarele revistei sînt copertate în volume anuale, avînd paginație și tablă de materii unice. Fiecare din cele 12 numere înglobează creații literare, semnate de scriitori români (D. Botez, E. Farago, D. Zamfirescu, P. Cernea...), de scriitori străini (A. de Vigny, W. Shakespeare...); articole științifice pe tematică diversă, cronici ale timpului: politică, economică, școlară... Unele din ele se cer a fi evidențiate: C. Constantin. Ce cred studenții despre unele probleme sociale și culturale; N. Moisescu. *Școala educativă*; Din corespondența particulară a lui C. Negri cu Alexandru Ioan Cuza.

Convorbiri literare: [revistă] / dir. S. Mehedinți. – București, 1914. – Nr 1/5. – 580 p. Cinci numere ale revistei din 1914 publică impresiile și aducerile aminte ale lui I. Negruzzi din copilărie, poemul dramatic al lui M. Negru „Răsare soarele”, comedia în 3 acte a lui D. Zamfirescu „Voichița”, poezii, articole științifice, cronici ale timpului.

Convorbiri literare: [revistă]. 1927. Număr jubiliar / dir. Al. Tzigara Samurcaș. – București: Atelierele grafice Socec & Co, 1927. – 402 p. Revista este consacrată, în întregime, celebrării jubileului de 60 de ani de la apariția primului număr al revistei (1867).

Cititorul are posibilitate să ia cunoștință de toate discursurile rostite la ședințele festive din 13 și 20 martie, adevărate manifestări ale intelectualității românești.

Din alte publicații ale anului remarcăm: „Dictatura artistică Iorga & Co.” de Al. Tzigara-Samurcaș; „Este sîngele regesc o fericire” de Regina Maria; „Lupta pentru Basarabia” de Al. Kogălniceanu.

Revista Fundațiilor Regale, o revistă de literatură, artă și cultură, care apare la București (cu intervale), începînd cu 1934 pînă în 1947. Mai multe celebrități literare au ghidat și coordonat revista: D. Caracostea, Alexandru Rosetti, Paul Zarifopol, Camil Petrescu, Radu Cioculescu, Ovidiu Papadima.

Pe paginile revistei au fost publicate creațiile celor mai notorii personalități ale vremii: Nicolae Iorga, Gala Galaction, Paul Zarifopol, Anton Holban, Tudor Arghezi.

Revista găzduia pe paginile sale articole cu subiecte din toate domeniile de cunoaștere umană. (Ne convinge de acest fapt Bibliografia: Revista Fundațiilor Regale: indice bibliografic adnotat / Rodica Calcan, Horia Popescu; coord. Anca Podgoreanu. – București: Biblioteca Centrală Universitară, 1995. – București. – 293 p.), elaborată de colegii de la Biblioteca Centrală a Universității „Carol I” din București). Această lucrare prezintă conținutul integral (în descrieri bibliografice) a uneia dintre cele mai prestigioase reviste ale timpului, precum a fost Revista Fundațiilor Regale.

Viața Românească o revistă literară și științifică românească, de orientare democratică, apare lunar în perioada 1906-1930 (cu întrerupere în timpul războiului) la Iași. Pan Halippa a fost corespondentul de la 1911 al Vieții Românești. Primul număr de după război apare în martie 1920. Între anii 1930 și 1940, *Viața Românească* apare la București. La conducerea revistei s-au aflat personalități marcante ale vremii: Constantin Stere, Paul Bujor, Ioan Cantacuzino, G. Ibrăileanu, Mihai Ralea, G. Vișoianu G. Oprescu, etc.

Aici publică în primii ani ai apariției Vieții Românești și E. Lovinescu, H. Sanielevici, Al. Philippide, se publică traduceri din poeți germani sau francezi. O cronică externă semnează în 1908 I. G. Duca, scrisori din Germania publică G. I. Ionescu-Sisești. Sînt prezenți cu poezii, alături de G. Topârceanu, Ion Minulescu, Elena Farago, Șt. O. Iosif, Victor Eftimiu, Artur Stavri, D. Anghel, cu proză Mihail Sadoveanu, Calistrat Hogaș, Constanța Moscu. Dar revista nu este dedicată numai literaturii. Cuprinde o cronică științifică, semnată în primii ani de Paul Bujor, mai târziu de N. Leon, o cronică pedagogică (D. Drăghicescu), una artistică (Spiridon Antonescu) etc. Revista apărea cu 12 numere pe an, în afară de primul și ultimul al acestei perioade.

Revistele: **Convorbiri literare; Revista Fundațiilor Regale; Viața Românească** au adunat pe paginile lor majoritatea numelor celebre din cultura românească: M. Eminescu, N. Iorga, T. Vianu, M. Sadoveanu, V. Pârvan, T. Arghezi, Gala Galaction, Camil Petrescu, Paul Zarifopol, George Călinescu, Al. Rosetti, C. I. Parhon, Gr. Antipa ș.a. – cu concursul cărora au perpetuat tradițiile și idealurile culturii naționale, au fost promovate valorile literaturii interbelice, popularizate cuceririle științei. Revistele au exercitat o influență majoră asupra literaturii și culturii române, au promovat literatura de calitate și spiritul critic, fără nici un fel de angajări ideologice.

La informarea și documentarea publicului larg au contribuit și alte publicații în serie vechi deținute de Bibliotecă. Să luăm cunoștință doar de câteva din aspectele caracteristice ale fiecăreia din ele:

Dacoromania, buletinul Muzeului Limbii Române este editat în mai multe orașe: Cluj (1920-1940), București (1941-1942), Sibiu (1943-1948) realizând în mare parte obiective de dezvoltare a interesului general pentru studiul și cultura limbii române. Revista publică în primii ani ai apariției studii, articole de lingvistică generală și geografică, dialectologie, istoria limbii, gramatică semnate de Sextil Pușcariu, Al. Procopovici, D. Macrea, etc.

Boabe de grâu, revistă lunară ilustrată de cultură; apare la București din 1930 până în 1935, red. Emanoil Bucuța. Se deosebește prin caracterul enciclopedic, ținuta grafică, sumar variat. Publică articole de istorie culturală și literară, diverse informații despre instituții și societăți culturale, despre evenimente și manifestări culturale. Printre autori: N. Iorga, I. Bianu, I. Mușlea, M. Sadoveanu, G. Galaction, L. Rebreanu, I. A. Basarabescu, Gib. I. Mihăescu, etc.

Mărturie este indicele bibliografic adnotat semnat de: Pinteș, Emil. Boabe de grâu : Rev. ilustrată de cultură, 1930-1935 : Ind. bibliografic adnot. / Emil Pinteș ; studiu introductiv de Melania Pinteș ; Acad. R.S. România, Filiala Cluj-Napoca, Bibl. – Cluj-Napoca, 1986. – 363 p.

Almanahul gazetei medicale din 1932, un almanah cu de toate pentru toți: calendarul ortodox al anului 1932: impresiile de călătorie ale unui român în extremul orient (Japonia, China): portretele unor personalități marcante din România anilor 20-30 ai sec. XX: G. G. Mironescu (Președinte de consiliu). C. Anghelescu (Gubernatorul Băncii Naționale), M. Enescu (Directorul General al Asigurărilor sociale) Ici acolo sînt presărate sfaturi de ocrotire și tratare a sănătății, sfaturi ce au rămas actuale pînă în prezent.

Astra nouă: Literatură. Artă. Știință, o revistă de popularizare a literaturii universale sub conducerea literară a lui Ion Gorun. Au văzut lumina zilei 19 numere în anii 1922-1923. Biblioteca Universității posedă 5 numere (13, 16 și 3 *numere neidentificate*). Pe paginile acestei reviste sînt publicate texte de Prosper Merimée, Anton Cehov, Raul Auernheemer, Thomas Winkler, Guy de Maupassant.

Cuget clar, revistă de cultură și literatură pentru școli și tineret, apare lunar sau trimestrial în anii 1928-1936. Nicolae Iorga definește caracterul revistei în felul următor: *să-i informeze pe cititori cu fapte culese de pretutindeni și privind viața omenescă de oriunde și să formeze „sufletul românesc”*. Variată este tematica articolelor: știință, arheologie, artă, literatură. Numerele 13-16 găzduiesc articole despre Louis Pasteur, despre opera lui Ion Agârbiceanu, despre romanul englez, cuvîntările rostite la înscăunarea lui N. Iorga în postul de director la Universitatea din București. Numărul 37-40 propune cititorilor câteva biografii ale oamenilor iluștri de pretutindeni: arheologul francez Gustave Fougeres, poetul polonez Czeslaw Joukowski, favoritul britanic Humphry Davy.

FILMUL COLECȚIEI

Micul misionar, revistă lunară pentru tinerime care a văzut lumina zilei la finele anilor 30 ai sec. 20. Scopul revistei a fost de a deschide drumuri spre lucruri mari și frumoase, de a contribui la opera de încreștinare a lumii.

Articolele publicate în revistele susnumite transferă cititorul în epoci mai îndepărtate, ajutându-l să cunoască și să analizeze evenimentele trecutului, construind viitorul.

Unele din ele pun în discuție probleme ce și-au păstrat actualitatea și pînă în zilele contemporane. Doar cîteva exemple: articolul lui Lazăr Iliescu *Valuta și băncile de emisiune*, publicat în *Viața Românească* (1922, Nr 3), relatează un subiect mereu actual – **crizele financiare**. **Autorul propune proiecte de reorganizare a finanțelor** statului prin inaugurarea unor politici financiare bine definite pentru rezistență la momente de crize.

În articolul *Școala satului* publicat în *Revista Fundațiilor Regale* din 1934, Nr 8, Constantin Rădulescu-Motru își expune părerile sale referitor la viața rurală, care *condiționează civilizația deopotrivă cu orașul*. Autorul consideră că școala satului trebuie să difere de cea a orașului. Ea rămîne o școală de universalitate gospodărească. Elevul de la sat trebuie să posede o intuiție justă în tehnica muncii gospodărești. Este o părere care poate fi bine analizată și unele momente preluate pentru școlile din satele noastre de azi.

Articolul lui Onoriu I. Mironescu *Familia și școala* (*Convorbiri literare*, 1914, Nr. 3) conține idei originale cu privire la parteneriatul familie-școală și obținerea succesului în educarea copiilor (este o problemă care va fi în cercetare continuă și orice concluzii merită a fi experimentate, modificate, aplicate).

Cercetarea de valorificare a patrimoniului documentar păstrat în documente vechi este o activitate de mai mulți ani. Pînă în prezent au fost elaborate patru fascicule de bibliografii adnotate: în colecția *Vestigia semper adora* : *Cartea rară în limba română din colecțiile bibliotecii* – 3 fascicule (2000, 2003, 2008), *Cartea rară în limba franceză* (2010). În 2012 apare primul volum al bibliografiei *Presa românească*

în colecțiile Bibliotecii: ultimele decenii ale sec. XIX și primele decenii ale sec. XX care scoate din anonimat articole din vechi seriale românești: *Viața românească*, *Revista Fundațiilor Regale*, *Convorbiri literare*.

Peisajul publicisticii literare românești ar fi incomplet dacă nu am aminti, de rolul important pe care l-au avut și revistele editate în Basarabia. O valoroasă contribuție la elucidarea istoriei presei periodice de limbă română din Basarabia din prima jumătate a sec. XIX- lea o constituie și lucrările semnate de valoroși cercetători: Ion Șpac, Iurie Colesnic. Rezultatele cercetărilor lor sînt prezentate în lucrările:

Colesnic, Iurie. Timp și Istorie : Autori de la „Viața Basarabiei” ; pref. : Lidia Kulikovski ; Bibl. Municipală „B. P. Hasdeu” Grafema Libris ; Ulisse, 2011. – 440 p.

Presa Basarabeană de la începuturi pînă în anul 1957 / Bibl. Municipală B. P. Hașdeu ; Bibl. publ. M. V. Lomonos ; ed. îngr. de Lidia Kulikovski ; red. : Ludmila Pînzaru . – Ch., 2002. – 619 p.

Șpac, Ion. Pagini de istorie a presei periodice basarabene / Acad. de Științe a RM, Bibl. Șt. Centrale „Andrei Lupan”. – Ch., 2010. – 236 p.

Șpac, Ion. Viața Basarabiei, 1932-1944 : Cercet. bibliogr. și inform. / Acad. de Științe a RM ; Bibl. Șt. Centrală ; Bibl. Municipală B. P. Hașdeu ; ed. îngr. de Lidia Kulikovski. – Ch. : Pontos, 2002. – 326 p.

Referințe bibliografice:

1. CALCAN, Rodica, POPESCU, Horia. *Revista Fundațiilor Regale* : ind. bibliogr. adnotat. București : BCU. București, 1995. 293 p. ISBN 973-95464-3-9
2. *Din presa literară românească (1918-1944)*. Ed. îngr., note de Eugen MARI-NESCU. Ed. a 2-a, rev. și adăugită. București : Ed. Albatros, 1986. 370 p.
3. HANGIU, I. *Dicționar al presei literare românești (1790-1982)*. București : Ed. Șt. și encicl., 1987. 510 p.
4. NAGHERNEAC, Ana. Colecția „Biblioteca pentru toți”. In: *Confluente Bibliologice*. 2008, nr. 1/2, pp. 60-66.
5. SCURTU, Elena. *Revista Fundațiilor Regale* – o publicație de largă rezonanță. In: *Confluente Bibliologice*. 2008, nr. 1/2, pp. 67-69.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ –
O ȘANSĂ EGALĂ PENTRU TOȚI
(Prezentare bibliografică de Valentina VACARCIUC)

Inclusive education-an equal chance for all
Bibliographical presentation by Valentina VACARCIUC

Abstract: *The implementation of the programme for the development of inclusive education in the Republic of Moldova will contribute to ensuring equal opportunities and access to quality education for every child at all levels of the educational system. The article describes the presentation of **Educational Inclusion exhibition – a priority of the National Education**, which was displayed at the International Conference „Problems of inclusive education in the Republic of Moldova: perspectives and practical solutions”, which was at the Alecu Russo State University of Balti (19-20 October).*

„Toate ființele umane sunt născute libere și egale în demnitate și drepturi”

(Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948))

Tendențele modernizării sistemului educațional din Republica Moldova, adăru la exigențele educaționale europene și internaționale presupun noi abordări ale demersului educațional. Pornind de la Declarația de la Salamanca (1994), conform căreia **„Școlile trebuie să fie compatibile cu toți copiii, indiferent de condiționările fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură”**. Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020, definește educația incluzivă drept un proces continuu de dezvoltare a politicilor și practicilor educaționale, orientate spre asigurarea oportunităților și șanselor egale pentru persoanele excluse de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație. Educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educațional, pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor ce decurg din aceasta, pentru a oferi educație tuturor în contexte integrate și medii de învățare comune.

Problemei educației incluzive a fost consacrată Conferința Internațională **„Problematica educației incluzive în Republica Moldova: perspective și soluții practice”** (19-20 octombrie 2012) care a avut loc la Universitatea de Stat „A. Russo”

din Bălți. La conferință a participat și Biblioteca universitară prin organizarea și prezentarea expoziției **Incluziunea Educațională – o prioritate a Învățământului Național**.

Expoziția a fost structurată pe următoarele compartimente: Legislație, politici, documente naționale/internaționale în domeniul educației incluzive, Învățământul incluziv, Învățământul incluziv în Moldova, Elemente metodologice în abordarea învățământului integrat, Integrarea socială, Conferințe naționale/internaționale, Publicațiile periodice.

Cele mai importante lucrări la expoziție sînt documentele care reprezintă Legislația și documentele naționale/internaționale în domeniul educației incluzive. **Situația copiilor și familiei în Republica Moldova: Evaluare și analiză 2000 – 2001** (Ch., Ed. Cartier, 2002), prezintă raportul care urmează după un prim studiu de acest gen realizat în parteneriat cu Guvernul Republicii Moldova. Studiul face o analiză minuțioasă a cauzelor determinante și celor fundamentale ale problemelor sociale. Analiza a fost făcută în raport cu principalele grupuri de drepturi stipulate de Convenția cu privire la Drepturile Copiilor

și în relație de viață ale copilului. Lucrarea are la bază informații și date oferite de diverse surse, într-un efort de a crea un instrument pertinent de planificare și pledoarie pentru copil, pus în serviciul organizațiilor naționale și internaționale. Concluziile conduc la gîndul că anume copiii suferă mai mult decît toți în urma crizei cu care se confruntă țara.

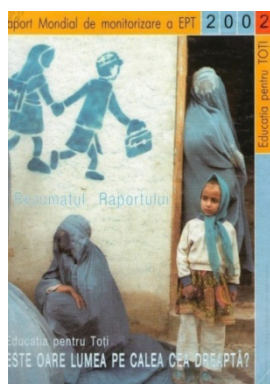

Prezentul raport **Al Dolea Raport cu privire la Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului: Republica Moldova** (Ch., 2010), a fost elaborat de Guvernul Republicii cu asistența agențiilor ONU în Moldova și are scopul de dezvoltare durabilă a întregii societăți. Implementarea politicilor publice în domeniul educației a contribuit la îmbunătățirea calității și la un acces la educație mai bun. Aceste realizări au fost posibile cu sprijinul proiectelor tehnice și de asistentă, și al consultanței oferite de către partenerii de dezvoltare a țării. O problemă, care este în mod justificat o prioritate pentru Guvern, este cea a persoanelor cu dizabilități. În Moldova există peste 170.000 de persoane

cu dizabilități. Numai 10-12 la sută dintre copii cu dizabilități au acces la servicii, inclusiv servicii nerezidențiale. Copii cu dizabilități au dreptul la educație în cadrul sistemului de învățămînt general.

Obiectivul de a oferi o educație de bază pentru toți copiii, tinerii și adulții din lumea întreagă a captat imaginea tuturor națiunilor. În raportul **Educația pentru**

toți. Este oare lumea pe calea cea dreaptă? : Rezumatul raportului 2002 (UNESCO și PNUD în RM, 2002) sînt examinate diverse posibilități de instruire. Scopul lucrării este de a evalua în ce măsură beneficiază toți copiii, tinerii și adulții de pe mapamond de avantajele pe care le oferă educația și dacă au rămas în vigoare angajamentele luate acum doi ani în cadrul forumului mondial în problemele educației de la Dakar. Raportul oferă un răspuns provizoriu la întrebarea dacă comunitatea internațională se află pe calea cea bună, definitivarea Educației pentru toți pînă în 2015.

La principalele convenții, legi, declarații, alte acte internaționale privind drepturile omului, cu accent pe drepturile persoanelor cu dizabilități ne referă lucrarea de sinteză și analiză **Drepturile omului și problema dizabilităților: Reglementări internaționale și naționale privind drepturile omului, destinat persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora: Ghid** autorii S. Racu, A. Grigoriu, A. Savciuc [et al.], (Ch. Cartier, 2011), care oferă pe paginile sale descrierea și analiza instrumentelor fundamentale ale drepturilor omului și arată cum pot fi acestea aplicate în mod practic, în condițiile Republicii Moldova.

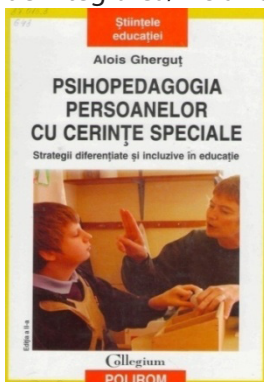

Democratizarea școlii și egalizarea șanselor – intens discutate și controversate – reprezintă direcții strategice care angajează în mod cert o mai mare responsabilitate și flexibilitate a serviciilor educaționale. În lucrarea **Învățământul integrat și/sau incluziv pentru copii cu cerințe educative speciale** de Traian Vrasmas (București, 2001), putem găsi unele soluții la provocările puse în fața școlii, de anumite dificultăți de învățare. Volumul reprezintă, în același timp, o cale de prospectare a unor strategii eficiente pentru stimularea progresului la toți elevii – inclusiv la supradotați.

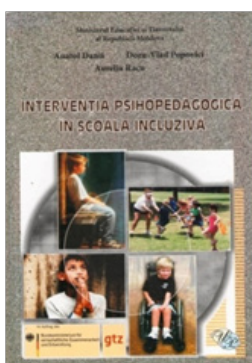
Prin prisma proceselor actuale de incluziune și de acordare a unor șanse egale tuturor copiilor, lucrarea **Pedagogia specială** de un grup de autori A. Racu, F. Verza, S. Racu (Ch., 2012), este o contribuție la dezvoltarea pedagogiei speciale naționale, care abordează aspectele teoretice și de cercetare în pedagogia specială, insistînd atît pe instrumentele didactice tradiționale, cît și pe cele moderne. Lucrarea poate deveni un instru-

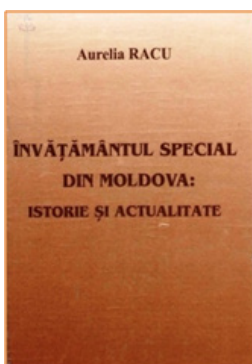
ment eficient în activitatea practică a pedagogilor și psihopedagogilor preocupați de integrarea/incluziunea educațională și socială a persoanelor cu dizabilități și în abordarea dizabilității, bazată pe cele mai recente cercetări în domeniu.

Lucrarea profesorului Alois Gherguț ***Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale: strategii diferențiate și incluzive în educație*** (Iași, 2006), sintetizează și clarifică problemele fundamentale legate de asistența, educația și integrarea socioprofesională a persoanelor cu cerințe speciale, răspunzând nevoii de informare și de formare de deprinderi și competențe necesare pentru proiectarea și implementarea programelor didactice.

Învățământului îi revine un rol important în cadrul căruia trebuie accelerat procesul de dezvoltare a școlilor incluzive, destinate satisfacerii nevoilor educaționale ale tuturor elevilor, prin utilizarea strategiilor educaționale moderne și adaptate posibilităților de învățare ale elevilor cu handicap. Ținând seama de aceste noi orientări strategice, autorii Anatol Danii, Doru-Vlad Popescu și Aurelia Racu în lucrarea ***Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă*** (Ch., 2007), oferă informații referitoare la diverse aspecte ale învățământului integrat. Investigațiile și recomandările metodice au la bază un bogat material ce elucidează momente importante de intervenție psiho-pedagogică în școală incluzivă.

Informații referitoare la diverse aspecte ale dezvoltării procesului de instruire și educație specială a persoanelor cu dizabilități oferă lucrarea ***Învățământul special în Moldova: istorie și actualitate*** de Aurelia Racu (Ch., 1999). Investigațiile au la bază un bogat și valoros material ce elucidează plenar momente importante din învățământul special din Republica Moldova: analiza comparativă a problemelor cu care se confruntă persoanele cu deficiențe, atât în țara noastră cât și peste hotare, influența factorilor social-politici și economici asupra evoluției sistemului național al învățământului special, orientările și realizările lui la etapa actuală, rolul organizațiilor internaționale și non-

guvernamentale în acest proces.

Strategiile didactice de educație incluzivă reprezintă o componentă importantă a procesului permanent de adaptare a instituției școlare la particularitățile de învățare și dezvoltare ale tuturor elevilor. Volumul autorului Daniel Mara ***Strategii***

didactice în educația incluzivă (București, 2009), se impune atât prin actualitatea temei, cât și prin modul de tratare a acesteia, pe baza unei cercetări-acțiune care a urmărit activizarea autenticului potențial intelectual al elevilor cu diferite dizabilități cognitive și integrării acestora în învățământul de masă. Secțiunea teoretică sintetizează cele mai noi teorii referitoare la dizabilitățile cognitive. În partea experimentală autorul demonstrează posibilitățile de învățare, mai ales la elevi cu intelect liminar prin utilizarea strategiilor didactice activizate și a adaptării curriculare.

Pentru a facilita trecerea școlii la educația incluzivă, modulul **Managementul incluziunii în școală: Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive** (Ch., 2011), furnizează informație, sfaturi practice, instrumente și strategii de includere a copiilor cu CES în sălile de clase generale. Accentul fiind pus pe coordonatorul educației incluzive din școală, conlucrarea cu cadrele didactice și toți actorii implicați în problemele incluziunii.

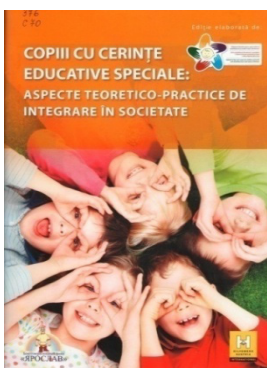

Cea mai eficientă modalitate de a educa copiii cu nevoi speciale este integrarea lor în școli publice. Autorii Pereteatcu Maria și Stupacenco Lidia au elaborat un ghid **Educația incluzivă: Ghid pentru profesori** (Bălți, 2006), care cuprinde conceptele cheie legate de problema integrării. Accentul este pus pe interacțiunile sociale din cadrul colectivului, mijloace specifice de învățare copiilor cu cerințe speciale. Lucrarea vine să completeze cunoștințele pedagogilor cu metode psihopedagogice de studiere și cunoaștere a personalității copiilor, include informații cu privire la elaborarea planului educațional individualizat.

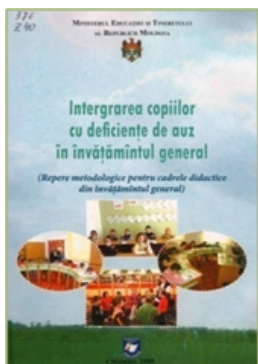
Diversitatea și complexitatea modelelor de dezvoltare ale copiilor, varietatea tipurilor de familii, modalitățile de interacțiune a părinților cu copilul, sînt sistematizate în lucrarea **Servicii de intervenție timpurie pentru copilul cu dizabilități și risc sporit: Ghid practic** (Ch. 2006), care constituie o problemă de bază în elaborarea metodologiilor de apreciere a eficienței intervenției timpurii în copilărie și în crearea unor modele specifice pentru grupuri particulare de copii, modele care ar putea deveni de maximă eficiență în baza activității unui centru-pilot de intervenție timpurie în copilărie din Moldova.

Percepînd școala ca principala instanță de socializare a copilului, integrarea școlară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestor categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini. Lucrarea **Copiii cu cerințe educative speciale: Aspecte teoretico-practice de integrare în societate** (Ch., 2012), prezintă rezumatul lucrului și eforturilor comune ale experților internaționali și specialiștilor locali din Moldova, avînd drept scop producerea efectelor calitative în activitatea de reabilitare și incluziunea socială a copiilor cu CES.

Procesul de integrare creează situații dificile atît pentru copii cu CES cît și pentru profesori. Profesorilor le revine responsabilitatea specială de a asigura participarea deplină a tuturor copiilor la viața societății și să supravegheze ca toți copii să beneficieze de oportunități egale în ceea ce privește educația.

Autorii acestei lucrări **Integrarea copiilor cu deficiențe de auz în învățămîntul general: (reper metodologic pentru cadrele didactice din învățămîntul general)** (Ch., 2009), au drept scop sprijinirea integrării copiilor cu cerințe educative speciale în învățămîntul general prin informarea cadrelor didactice. Ghidul recomandă pedagogilor căi practice de lucru cu copiii care au deficiențe de auz.

Despre educația incluzivă sînt publicate multe articole, care le putem citi în Conferințe naționale/internaționale și Publicațiile periodice: **Didactica Pro...**: Bul. de teorie și practică educațională, **Inclusiv EU**: Bul. inf. de educație incluzivă al centrului de zi „Speranța”, **Mâne**: Bul. trimestrial, **Protecția socială**: Bul. informativ, **Psihologie; Pedagogie specială; Asistență socială, Revista de Psihoterapie Experiențială, Revista Învățămîntului preșcolar, Univers Pedagogic, Дефектология**: Научн.-метод. журн., **Ди-ректор школы**: научн.-метод. журн. для рук. учеб. заведений, **Народное образование**: Российский общественно-пед. журн., **Психология обучения, Семья и школа**: журн. для родителей, **Управление школой**: Метод. журн. для школьной администрации., etc.

Educația incluzivă este un sistem de educație deschis, flexibil, adaptat necesităților copilului, politicile și practicile cărui sunt axate pe cooperare, parteneriat, învățare și capitalizare socială privind relațiile umane pozitive din sistemul educațional. Educația incluzivă promovează accesul tuturor copiilor, tinerilor și adulților la educație, încurajând participarea activă și pozitivă a acestora la educația de calitate.

Un rol important în realizarea educației incluzive aparține echipei de specialiști: asistenți sociali, profesori, educatori, psihologi, personal specializat (logopezi, surdologi, tiflologi etc.) - specialiști în domeniul psihopedagogiei speciale.

Astfel, formarea personalului calificat în domeniul educației incluzive ar trebui să fie la cel mai înalt nivel, iar acest nivel de pregătire a specialiștilor competenți, competitivi depinde în mare măsură de curricula educațională de calitate instituțională și universitară.

„Școlile incluzive sînt mijloace optime de combatere a atitudinilor discriminatoare, de creare a unor comunități primitive, de construire a unei societăți incluzive și de asigurare de șanse egale la educație pentru toți; mai mult, acestea oferă o educație de calitate, sporind, astfel eficiența și, în ultima instanță, rentabilitatea întregului sistem de învățămînt”.

Declarația UNESCO de la Salamanca (1994)

Bibliografie:

1. Bibliometrie [online]. [citat 12 iunie 2012]. Disponibil: <http://de.Wikipedia.org/wiki/Bibliometrie>
2. Bibliometrie [online]. [citat 12 iunie 2012]. Disponibil: <http://www.dex.ro/index.php?a=term&d=Dictionar+explicativ+roman&t=bibliometrie>
3. JARNEVING, Bo. Cercetări în știința bibliotecii. Un studiu bibliometric al literaturii privind cercetarea asupra bibliotecilor publice [online]. [citat 14 mai 2012]. Disponibil: <http://www.lisr.ro/9-10-jarneving.pdf>
4. PRODAN, Viorica. Interpretarea bibliometrică a unei bibliografii de specialitate [online]. [citat 16 martie 2012]. Disponibil: <http://abr.org.ro/www.abr.org.ro/BD%20full%20text%20Buletin%20ABIR/124.pdf>

Resurse electronice:

1. <http://www.justice.md>
2. <http://www.worldbank.org/>
3. <http://www.un.org/>
4. <http://www.oecd.org/>
5. <http://www.unesco.org/new/en/>
6. <http://www.unicef.org/>
7. <http://nou.edu.md>
8. <http://www.didactic.ro/formare-continua/materiale-formare-educatie-incluziv>
9. <http://search.ebscohost.com/>
10. <http://diss.rsl.ru/?menu=disscatalog/>
11. http://www.undp.md/rom/main_r/index.shtml
12. <http://dcalin.fr/textes/handicap.html>
13. <http://scolaritepartenariat.chez-alice.fr>
14. <http://www.education.gouv.fr>

INDICATORII STATISTICI
AI BIBLIOTECILOR ȘCOLARE DIN
REPUBLICA MOLDOVA ÎN ANUL 2012

**Statistics of indicators of school libraries
in the Republic of Moldova in 2012 year**

Elena HARCONIȚA
Elena STRATAN

Abstract: *In this article are analyzed cumulative statistical reports on activity of school libraries in 2012 year. There are presented the regions: the North region - Library Science Centre at the Alecu Russo Scientific Library of the State University of Bălți; Central and South Regions - Library Science Center at „Ion Creanga” State Pedagogical University of Chisinau. The indicators analysed are: General data, collections, purchases, users and the library's users, electronic services, the librarian's staff. This year was realized by the University Library of Balti total integration of statistical indicators into a single summary table.*

Specialiștii - responsabilii de activitatea bibliotecilor școlare de la Direcțiile de Învățământ din Nordul, Centrul și Sudul Republicii Moldova au prezentat datele statistice cumulative privind activitatea bibliotecilor școlare în anul 2012: Zona de Nord – Centrului Biblioteconomic de la Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți; Zona Centrală și Sudul – Centrului Biblioteconomic – Bibliotecii Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Cu regret, Cahulul și Leova nu și-au onorat funcțiile și nu au prezentat rapoartele statistice, de aceea au fost păstrate datele anului 2011. Integrarea totală a indicatorilor statistici într-un unic Tabel Centralizator a fost realizată în acest an de Biblioteca Universității din Bălți.

Din Tabelul prezentat se poate lesne urmări creșterea și descreșterea principalilor indicatori ce caracterizează activitatea bibliotecilor școlare. În urma reformelor din sistemul de învățământ a scăzut numărul de biblioteci școlare cu 57, cele mai multe fiind din spațiul rural. Bucură faptul că colecțiile totale au crescut cu circa 13 %. În același timp au fost decontate publicații depășite moral și fizic cu 40 % mai mult ca în anul 2011, presupunem că în această categorie au fost incluse și colecțiile bibliotecilor din școlile desființate. Numărul total de documente deți-

ASOCIATIA BIBLIOTECARILOR, FILIALA BIN

nute a scăzut cu 3,4 %, a cărților în limba de stat – cu 8 %. S-a micșorat numărul de utilizatori ai bibliotecilor – cu 1,4%, numărul de împrumuturi – cu 3 % și intrări – cu circa 2 %. Regretabil este și faptul că numai cu 5 a crescut numărul de bibliotecari care au obținut gradul de calificare în anul 2012.

La capitolul Servicii electronice se urmărește o ușoară creștere a numărului de biblioteci care dețin computere - cu 41 și conectate la Internet cu 15 mai multe.

N.ro.	Indice	Anul 2012	Anul 2011	+	-
1.	Biblioteci școlare	1367	1424		57
	Municipale	186	194		8
	Urbane	177	182		5
	Rurale	1004	1048		44
2.	Locuri în săli de lectură	15 168	14 946	222	
3.	Suprafața totală	72 160,27	74 277,86		2117,86
4.	Local: special	184	176	8	
	Reamenajat	1183	1248		65
	Propriu	1331	1417		86
5.	Starea tehnică: avariate	11	10	1	
	Necesită reparații	445	459		14
6.	După categorii :				
	1	25	22	3	
	2	132	141		9
	3	377	407		30
	4	815	854		39
	Colecții				
7.	Achiziții	2 079 678	1 817 338	262 340	
8.	Eliminări	2 669 721	1 593 979	1 075 742	
9.	Total existent	21 348 787	22 066 376		717 589
	Manuale	10247 985	10621 679		373 694
	Științifică	11 022 741	11 363 744		341003
	În limba de stat	13 542 576	14 609 271		1 066 695
	Publicații în serie	13 290	14 146		856
	Utilizare și utilizatori				
10.	Utilizatori	412 653	418 395		5 742

ASOCIATIA BIBLIOTECARILOR, FILIALA BIN

	Copii pînă la 16 ani	305 818	311 903		6 095
	Activi	324 823	324 096	727	
	Copii pînă la 16 ani	252 755	254 664		1 909
11.	Intrări	4 914 515	5 006 929		92 414
12.	Împrumut	9 475 372	9 740 893		265 521
	În limba de stat	7 096 434	7 281 355		184 921
13.	Servicii electronice				
	Biblioteci care dețin computere	179	138	41	
	Conectate la internet	62	47	15	
	Calculatoare total	213	169	44	
	Conectate la Internet	67	53	14	
	Pagini web	1	1		
14.	Personal	1413	1499		86
	State :	981	1015		34
	Studii superioare	750	806		56
	Inclusiv de specialitate	211	199	12	
	Cu studii medii	663	693		30
	Inclusiv de specialitate	202	225		23
	Cu grad de calificare	399	394	5	

Referințe bibliografice:

- 1. Tabel Centralizator. Dări de seamă ale bibliotecilor școlare din sistemul Ministerului Educației din Republica Moldova pe anul 2012.** [on-line] [citat 13 apr. 2013]. Disponibil: <http://libruniv.usb.md/structura/asistenta/tabel2012.xlsx>

BIBLIOTECARI ȘCOLARI
DIN RAIONUL SOROCA ÎN MASS-MEDIA:
*bibliografie realizată de Elena COCIURCA,
redacție bibliografică Lina MIHALUȚA*

The school librarians of Soroca in the Mass-Media: *bibliography by Elena COCIURCA,
bibliographic editor Lina MIHALUȚA*

1. **Bălănici, Z.** Nu trebuie să fii bogat ca să dăruiești o carte / Z. Bălănici // Observatorul de Nord. - 2010. - 17 dec.
2. **Bălănici, Z.** Setea de cunoștințe / Z. Bălănici // Realitatea. - 2007. - 12 ian.
3. **Captari, Valentina.** Cadou pentru liceu: Donații de carte / V. Captari // Realitatea. - 2012. - 23 sept.
4. **Captari, Valentina.** 12 octombrie – seminarul bibliotecarilor / V. Captari // Cugetul (ziar școlar LT Bădiceni). - 2005. - Nr 8, noiem.
5. **Cebanu, Ala.** Ca Demostene prin Cuvînt... / A. Cebanu // Cuvîntul (ziarul liceului "P. Rareș"). - 2010. - nr. 16.
6. **Cebanu, Ala.** Curcubeul fermecat / A. Cebanu // Realitatea. - 2010. - 21 mai.
Cebanu, Ala. Iubirea – ram cu rouă sfîntă... / A. Cebanu // Observatorul de Nord. - 2011. - 18 mar.
7. **Cebanu, Ala.** La început a fost Cuvîntul... / A. Cebanu // Cuvîntul (ziarul liceului „P. Rareș”). - 2009. - nr. 15.
8. **Cebotari, Maria.** O nouă achiziție de carte / M. Cebotari // Realitatea. - 2010. - 19 noiem.
9. **Cebotari, Maria.** Cu dragoste de Grigore Vieru / M. Cebotari // Realitatea. - 2012. -24 febr.

10. **Cociurca, Elena.** Asigurarea cu manuale a elevilor în anul de studii 2006-2007 / E. Cociurca // Observatorul de Nord. - 2006. - 22 sept.
11. **Cociurca, Elena.** Biblioteca și informatizarea : redefinirea profesiei de bibliotecar / E. Cociurca // Univers Pedagogic Pro. - 2010. - 30 febr.
12. **Cociurca, Elena.** Casa Mare a sufletului / E. Cociurca // Realitatea. - 2005. - 15 oct.
13. **Cociurca, Elena.** Cântare profesiei : „Numai biblioteca aduce pe aripile aurite ale paradisului cel mai de preț cadou – cunoașterea”: 5 octombrie – ziua bibliotecarului / E. Cociurca // Observatorul de Nord. - 2009. - 2 oct.
14. **Cociurca, Elena .** Cu dor de oameni: Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii” / E. Cociurcă // Observatorul de Nord. - 2008. - 13 iun.
15. **Cociurca, Elena.** Cu dor de oameni : 80 ani de la nașterea lui Ion Druță / E. Cociurca // Observatorul de Nord. - 2008. - 13 iun.
16. **Cociurca, Elena.** George Topârceanu – poetul care își preface „în glume lacrimile clare” / E. Cociurca // Realitatea. - 2006. - 28 apr.
17. **Cociurca, Elena.** Izvoarele înțelepciunii încep în bibliotecă / E. Cociurca // Realitatea. - 2012. - 1 iun.
18. **Cociurca, Elena.** La izvoarele înțelepciunii, ediția a XX-a / E. Cociurca // Realitatea. - 2010. - 21 mai.
19. **Cociurca, Elena.** O rază de lumină pentru bibliotecarii școlari / E. Cociurca // Univers Pedagogic Pro. - 2012. - 20 dec.
20. **Cociurca, Elena.** Pentru cadrele didactice : formare continuă / E. Cociurca // Realitatea. - 2011. - 25 febr.
21. **Cociurca, Elena.** Tajicii preiau experiența sorocenilor / E. Cociurca // Observatorul de Nord. - 2008. - 28 noiem.
22. **Cociurca, Elena.** Tehnologii informaționale în activitatea bibliotecarilor / E. Cociurca // Univers Pedagogic Pro. - 2009. - 4 iun.
23. **Cociurca, Elena.** Un dar de la Moș Crăciun : Raftul de cărți / E. Cociurca // Realitatea. - 2008. - 16 ian.
24. **Cociurca, Elena.** Un milion de cărți pentru Basarabia / E. Cociurca // Ob-

servatorul de Nord, 2013. - 15 mar.

- 25. Cociurca, Elena.** Unele aspecte din activitatea bibliotecilor școlare din raionul Soroca : tezaur spiritual / E. Cociurca // Univers Pedagogic Pro. - 2008. - 5 iun.
- 26. Cveatcovschi, Ariadna.** Cele mai bune cărți sunt făcute pe jumătate de cititori / A. Cveatcovsch // Observatorul de Nord. - 2011. - 28 febr.
- 27. Cveatcovschi, Ariadna.** Dăruire cărții / A. Cveatcovschi // Realitatea. - 2007. - 23 mar.
- 28. Grincu, Nina.** Comoara înțelepciunii de peste veacuri / N. Grincu // Observatorul de Nord, 2008. - 23 mai.
- 29. Istrati, Tamara.** In memoriam lui Grigore Vieru „Îngerul poeziei naționale” / T. Istrati // Demunirea sursei . - 2009. - 7 mar.
- 30. Istrati, Tamara.** Ion Druță – între mit și realitate / T. Istrati // Făclia. - 2009. - 19 apr.
- 31. Istrati, Tamara.** Manifestare – Viereană la Racovăț / T. Istrati // Făclia. - 2012. - 23 mar.
- 32. Istrati, Tamara.** Prin constelația operei drugiene / T. Istrati // Observatorul de Nord. - 2010. - 9 sept.
- 33. Istrati, Tamara.** Promovarea și stimularea lecturii în biblioteca școlară / T. Istrati // Observatorul de Nord. - 2012. - 9 mar.
- 34. Marinescu, Lilia.** Lectura copiilor: tendințe și factori : Bibliografie / L. Marinescu // Observatorul de Nord. - 2010. - 9 apr.
- 35. Mazniuc, Galina.** Biblioteca – această livadă veșnic în floare / G. Mazniuc // Observatorul de Nord. - 2008. - 25 apr.
- 36. Mazniuc, Galina.** Biblioteca școlară – Centru de predare și studiu pentru toți / G. Mazniuc // Observatorul de Nord. - 2001. - 15 iun.
- 37. Mazniuc, Galina.** Prestigioasă și respectuoasă este profesia de bibliotecar / G. Mazniuc // Observatorul de Nord. - 2002. - 4 oct.

Notă: Ziarul „Realitatea” și „Observatorul de Nord” sînt ziare ale raionului Soroca

CRONICA BASARABIEI 1918-1944.

O CARTE DE ISTORIE PURĂ

The BASARABIA'S CHRONICLE: 1918-1944.

A pure history book

Alexandru BUDIȘTEANU

Doctor arhitect. Membru în Consiliul Științific al Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului (INST) al Academiei Române. Președinte Emerit al Filialei din România a Uniunii Internaționale a Vorbitorilor de Limbă Engleză (ESU). Doctor Honoris Causa al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți – Republica Moldova. Președintele Fundației Culturale „Alexandru Budișteanu”. Ofițer al Ordinului Național Serviciul Credincios al României.

Abstract: *The BASARABIA'S CHRONICLE 1918-1944, the authors Vlad Darie and Mihai Potârniche, is a unique book in Basarabian, Moldovan and Romanian cultural landscape of our nation. The book is dedicated to the tumultuous history of Bassarabia and consists of three chapters: 1918-1924 - the Act of Union of Bassarabia with Romania-Romanian Administration Installation – the Romanian-Soviet Conflicts; (II). 1925-1939 - The Political, economic and cultural development of Bassarabia in Romania – the Soviet Claims; III. 1940-1944 - The Second World War and its impact on the fates of Bassarabia. The written materials are cronological order arranged and each chapter holds an important photographic background.*

De la bun început acestei cărți i se poate aplica motto-ul: „Carte frumoasă, cinste cui te-a scris”. Iar autorii sunt Vlad Darie și Mihai Potârniche. Calificativul de frumoasă se aplică practic tuturor aspectelor analizate. Cartea este frumoasă, pentru că așa o vezi și așa este și atunci când o iei în mână. Cartea este frumoasă și după ce o răsfoiești și după ce o citești, dar și când te gândești la ea, ca la o amintire care se impune.

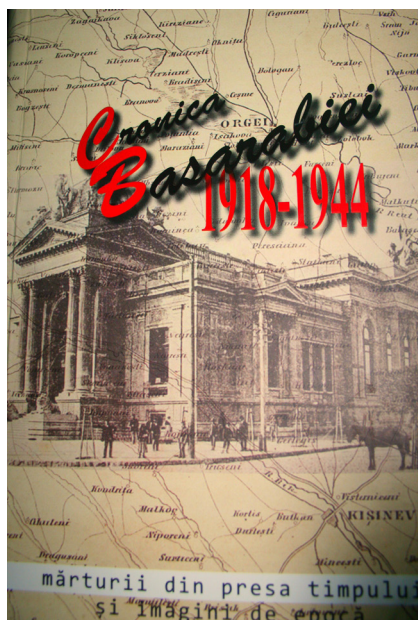
Acest volum de 432 de pagini destul de mari, prezentat elegant, îi satisface și pe cei, care vor să se bucure estetic, dar și pe cei care vor să afle informații prețioase și corecte despre istoria zbruciumată a acestui pământ, care, găsindu-se „în calea tuturor răutăților”, confirmă, pe de o parte valoarea acestei vechi evaluări a poziției geografice a acestui colț de țară, dar și pe de altă parte, provocarea isto-

rică permanentă, la care Basarabia trebuie să răspundă de peste 200 de ani.

Vreau să menționez de la bun început, că lucrarea are un principiu de compunere, care îi face cinste. Autorii te previn, că este vorba despre „mărturii din presa timpului și imagini de epocă”. Astfel, o cantitate impresionantă de informații scrise și imagini fotografice îți permite să-ți faci o idee bine documentată asupra problemelor analizate, reflectând un efort impresionant de documentare. Ne dăm seama, că nu a fost ușor să se investigheze surse atât de numeroase și variate, provenind din zone istorice, publicistice și statale, atât de diferite, referitoare la istoria zbuciumată a acestui pământ numit Basarabia. Cu atât mai meritoriu este efortul autorilor și colaboratorilor, care au accesat muzee, arhive, biblioteci și alte numeroase instituții și agenții specializate importante din Republica Moldova și România, care au contribuit în mod hotărâtor la oferirea de materiale informative de prim rang. Orice cercetător sau simplu cititor este răsplătit prin faptul, că i se prezintă materiale, care ar fi necesitat un efort extrem de dificil și îndelungat, pentru a afla tot ce i se pune la dispoziție în mod atât de convenabil și eficient. Iar numărul celor, pe care nu-i pot lăsa indiferenți trecutul, prezentul și viitorul Basarabiei, este fără îndoială de ordinul milioanei de persoane. Iată deci care este amploarea publicului, căruia i se adresează această carte.

Desigur că despre Basarabia s-au scris numeroase cărți, unele fiind cărți de căpătâi, înglobate nu numai în știința și cultura română, dar și în cea internațională. Totuși cartea de față are un conținut și un aspect unic, începând cu structura și forma sa. Diviziunea cărții în trei părți fundamentale mi se pare foarte judicioasă, orientând cititorul de la bun început, către marile perioade importante, care fac obiectul de studiu al cărții. Astfel este vorba despre: I. 1918-1924 - Actul unirii Basarabiei cu România - Instalarea administrației românești - Conflictele româno-sovietice; II. 1925 - 1939 - Dezvoltarea politică, economică și culturală a Basarabiei în componența României - Pretențiile sovietice; III. 1940 - 1944 - Cel de al doilea război mondial și impactul lui asupra destinului Basarabiei. Iar fiecare dintre cele trei mari capitole conține în ordine cronologică materiale scrise, precum și un important fond fotografic. Materialele au fost judicios selecționate, putându-se afirma, fără a greși, că nu există materiale neinteresante sau care nu contribuie cu ceva la cunoașterea epocii studiate. Iar unele frapază prin noutatea lor, ajutându-ne să înțelegem mai bine evenimentele și circumstanțele producerii lor. În ceea ce

mă privește, deși am trăit în timpul copilăriei și adolescenței în Basarabia, iar după aceea am urmărit toată viața mea tot ce se întâmpla peste Prut, am aflat numeroase lucruri, pentru care le sunt recunoscător celor care au trudit asupra acestei cărți, pe care o declar - cu toată răspunderea - unică. Probabil că și alți cititori basarabeni vor avea același gen de reacție citind cartea. Iar cei care nu sunt basarabeni - fiind români sau nu - vor descoperi o lume originală și complexă, pe măsura spațiului geografic și istoric, situat aici la limita și interferențele a două lumi diferite și importante, care pot sluji drept repere și pot oferi experiențe demne de a fi cunoscute.

Mi s-au părut deosebit de interesante materialele referitoare la reacțiile ostile ale puterii sovietice, față de unirea Basarabiei cu România, inclusiv materialele care apăreau și dincolo de Nistru, într-o limbă „moldovenească”, limbă pentru mine extrem de interesantă și instructivă, ca experiment politic al epocii. Mă refer de exemplu la materialele din „Plugarul roș”, „Comsomolul Moldovei” și nu numai. La acestea se adaugă informațiile foarte bine alese din publicațiile sovietice centrale și regionale, precum și informațiile echivalente din presa românească. Recunosc faptul că adesea aceste informații sunt noutăți pentru mine, care îmi completează în mod fericit cultura mea istorică și culturală.

În ceea ce mă privește, m-a interesat bineînțeles în mod deosebit ceea ce se întâmpla în orașul meu de suflet - Bălți. Iar unele lucruri nu le-am știut. De asemenea m-a interesat foarte mult fondul fotografic, care mi-a completat imaginea, pe care o aveam asupra unei lumi, la care continui să țin atât de mult. Un alt element important pentru mine a fost imaginea membrilor Sfatului Țării. Am văzut

multe fotografii de grup ale membrilor Sfatului Țării, dar nu puteam să descopăr imaginea unui membru din grup, care mă interesa, deoarece avea același nume de familie cu mine. Este vorba despre Ignatie Budișteanu.

Și mai interesant este faptul, că eu m-am născut la Pârlița-Târg, care în anul 1928 se găsea în județul Iași. Apoi a intrat în componența județului Bălți, iar în prezent se găsește în raionul Ungheni. Ignat Budișteanu a fost membru în Sfatul Țării, având ca loc de domiciliu chiar localitatea mea de naștere. Deși aveau același nume de familie, tatăl meu și cu el nu au fost rude. De asemenea, la Pârlița în perioada nașterii mele nu s-au găsit urme ale locuirii sale anterioare acolo. Deși arborele meu genealogic începe în 1729, nu am putut stabili nici o relație cu Ignatie Budișteanu. Despre acest deputat, participant pozitiv la actul unirii Basarabiei cu România, aveam detalii din cartea lui Iurie Colesnic „Generația unirii”. Dar nu-l cunoșteam apărând în cadrul deputaților. Și iată că se produce momentul mult dorit. Am în mână cartea despre care discutăm, și la paginile 96-97 se găsește o fotografie de ansamblu a deputaților. Mă uit cu grijă la fiecare dintre ei și din nefericire Ignatie Budișteanu lipsește. Continui. Ajung la ultimul rând de jos, mai sunt doar două imagini și deodată descopăr un domn cu cravată și mustață, pen-ultimul, iar pe imagine scrie: „I. Budișteanu”! În sfârșit mult așteptatul tiz al meu capătă și aspectul dorit. Iată un motiv foarte concret prin care pot exemplifica, ce reprezintă pentru mine - printre altele - cartea la care mă refer în rândurile de față.

Ca o părere generală vreau să subliniez faptul, că una din calitățile fundamentale și poate chiar cea principală a cărții, este aceea, că autorii nu agrează cititorul, impunându-i un anumit punct de vedere. Autorii îți prezintă datele, respectiv faptele și oglindirea lor în mas-media, în mod impersonal, lăsându-te pe tine cititor, să tragi concluziile care se impun. Mi se pare că aceasta este maniera cea mai convingătoare și în aceleași timp elegantă, de a aborda o problemă: Iași adevărul să vorbească el singur. Nicăieri în carte nu există condamnări, acuzații sau laude și aprecieri subiective. Cartea demonstrează în acest mod, că nu este o lucrare de propagandă sau de luptă polemică. Lucrarea arată, că dacă ai de partea ta adevărul, îți poți permite pur și simplu să prezinți lucrurile așa cum au fost.

Felicitările mele se adresează astfel autorilor, pentru că au știut să creeze o carte unică în peisajul cultural basarabean, moldovenesc și românesc al neamului nostru atât de unitar. Iar străinii, respectiv atât prietenii, cât și neprietenii noștri, care se găsesc în mijlocul nostru, în jurul nostru sau chiar departe de noi, pot și ei să ne cunoască și să ne înțeleagă mai bine, aflând lucruri fundamentale și adevărate, despre o perioadă istorică fundamentală și ea - prezentată în mod adevărat. Iar cunoașterea - fără excepție - se găsește la baza tuturor hotărârilor și atitudinilor noastre, fiind decisivă pentru a modela - de asemenea fără excepție - comportamentul și relațiile dintre oameni.

În încheiere recomand călduros citirea cărții de căpătâi, care se cheamă „Cronica Basarabiei 1918 -1944”.

GHEORGHE EȘANU - LOGODNIC FIDEL AL CÎNTECULUI POPULAR (25 APRILIE 1927 – 19 MARTIE 1996)

**George Eșanu –the faithful fiance of popular
song (April the 25th ,1927 – 19th of March, 1996)**

Elena ȚURCAN

Abstract: *The article is about the life and work of Gheorghe Eșanu, popular music singer. His repertoire was vast, interpreting successfully popular songs, ballads as well as songs of Moldovan composers. He scored a separate chapter in the history of national musical culture.*

Soarta l-a determinat să fie născut la Bălți, în suburbia Slobozia. Vorba unui cîntec popular „Slobozie, Slobozie cuib de „nobili”, într-o familie de viță veche...

A lucrat zugrav tatăl, pleca în zori și se întorcea acasă noaptea, puținul, cît agonisea, îl împărțea egal, căci, zicea el, „copiii se nasc pe lume numai cu drepturi și doar noi, părinții cu datorii”. Mama era cunoscută în mahală ca iscusită gospodină de casă... A crescut, se poate spune, șaisprezece copii. Martora e toată Slobozia-Bălți. Ion Eșanu a avut șapte copii, deloc puțin pentru două brațe de muncă. Dar dintr-o nenorocire au murit părinții a încă nouă nepoței. Cine avea să-i crească, să-i aline dacă nu familia unchiului? [1]

Gheorghe, avea pe atunci șase ani. Era și natural, el nu putea împărți grija părinților. Ocupația lui erau bălțile, cireșile din ograda vecinilor și multe alte năzdrăvănii, așa au crescut toți copiii. Cu o mică excepție: prindea cîntecele „din mers” și cînd se urca în vîrfurile nucului ... de parcă era pe scenă, toți trecătorii își încetineau pasul pe lîngă casa lui Ion Eșanu. Zîmbea zugravul mulțumit de laude și se gîndea cu tristețe la viitorul copiilor săi...

Pe la 7 ani este observat de Vasile Mitrofan, conducător al unui cunoscut

cor bisericesc, absolvent al Conservatorului din Milano. Auzindu-l cum cânta din nuc, cere copilul la corul bisericesc, unde dirijorul întrezărește harul micului corist și, odată cu noțiunile elementare de canto, îi cultivă și dragostea pentru infinitul univers al muzicii.

După ce a terminat scoala medie în 1949, deși nutrea o puternică pasiune pentru cîntec, urmează cursurile de pedagogie la scoala din Baraboi, satul de baștină al subsemnatei. Nu am putut să nu caut prin sat pe cineva care să-și aducă aminte de Gheorghe Eșanu. Și am găsit. Profesoara mea de limbă și literatură română, Alexandra Prisacari mi-a mărturisit cu lacrimi în ochi despre șezătorile organizate de ei, unde se adunau și mic și mare. Repede s-a auzit prin sat cît de frumos mai cîntă. Ea copilă, cu cuvîntul, Dumnealui cu vocea...

„Apoi lucrează învățător la Alexandreni, Elizavetovca, pînă l-a adus soarta la Institutul pedagogic din Bălți, unde a lucrat conducător artistic în fruntea unui cor de o sută de persoane. Muzica nu s-a lăsat uitată, era unicul și cel mai puternic ideal al său, și se stăruia să parcurgă calea către acest ideal în orice condiții. Prin care el subînțelege, cum e și natural, profesionearea. Așa i-a spus și primul lui învățător în acest domeniu Grigore Popovici, cuvinte care l-au ghidat pe parcursul vieții sale. Gheorghe a ales studenții de la Institutul învățătoresc de pe atunci. Nimic nu-i aducea o mai mare bucurie decît însăși arta, studenții aveau în față un artist. Și el nu putea aparține numai unui cor de studenți...

Era înalt, zvelt și frumos ca un zeu... Lumea venea să-l asculte, să-l vadă...”[2]

„Așa relatează renumitul actor și regizor – Sergei Obrazțov, fiind într-un turneu la Bălți. Și, ca mulți alți musafiri, intrigați de curiozitățile orașului, a trecut și el pragul sfîntului lăcaș. A intrat, se vede, pentru cîteva minute. Și a rămas pînă la sfîrșit ... ca să-i spună că cu vocea lui, ar trebui să cînte la Teatrul Mare. Să-l asculte o țară, să-l cunoască o lume...”[3]

Mai tîrziu, Bălții aveau să găzduiască Capela Corală Academică „Doina”. Cum se întîmplă de multe ori cu astfel de pasionați, el a venit la conducătorul capelei cu rugămintea de a fi ascultat și desigur a fost invitat să plece cu ei. Pînă în anul 1952 a fost artist amator.

Următoarea treaptă în biografia lui Gh. Eșanu este Conservatorul din Chișinău, unde timp de trei ani profesorul George Stoicov îl familiariză cu subtilitățile artei vocale. Tînărul cîntăreț își pune în lumină o seamă de calități necesare unui artist de operă: cultură intonațională, artistism și muzicalitate. Dar interpretarea unor arii din „Kneazul Igor”, „Dama de pică”, „Evgenii Onegin”, „Tosca” rămîne doar ceva epizodic în biografia de creație a lui. Chiar și în capela corală „Doina”, unde lucrează ca solist liber în '52, nu se reține îndelungat. Din '53 se transferă în orchestra „Fluieraș”, căreia în devine „logodnic fidel” pînă la finele activității sale scenice. Cîntecul popular, romanța lirică au devenit pentru el repere artistice principale.

Evoluția muzicii populare în Moldova în perioada postbelică era o „epocă a renașterii” în artele noastre și, deopotrivă, în domeniul muzicii populare. Cam în acea perioadă a apărut pe „scena cea mare” și Gheorghe Eșanu.

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

Cît a evoluat în „Flueraș”, Gh. Eșanu a dovedit să străbată în lung și în lat întreaga Uniune, purtînd pe buze freamătul de frunze din codrii natali și prezentînd cu înalta lui măiestrie interpretativă adevărata artă a poporului său. Repertoriul său muzical a fost vast, căci posedînd un bariton catifelat interpreta cu succes atît cîntece populare și romanțe, cît și cîntece ale compozitorilor moldoveni.

La Radio Chișinău a înregistrat mai multe melodii populare *Mărioară, Bădea Macovei, Ilenuța*. Unicul disc de plastic albastru cu vocea lui Gh. Eșanu îl găsim în revista „Crugozor”, 1967, Nr. 11, pt. 5. Mai tîrziu apare: *Valentina, Noaptea cînd răsare luna* (D-14337), *Faruri vii* (43116), *Doar să semene cu tine, Moldova mea, Nuntă mare, Florică, flori de tei, Cum era să mor holtei* (D00020429-30), *Busuioc moldovenesc* (032801), *Vezi rîndunelele se duc, Mîndruliță, scumpa mea, Frunză verde și-o sipică* (D 5504-5), *Baba mea* (D-14133), *Cîntec de masă* (D-14123). [4]

Gheorghe Eșanu, cel care, alături de Tamara Ciobanu și Nicolae Sulac, Maria Bieșu, Ș. Zaraf, E. Lica, P. Zaharia, I. Patlajan, I. Brațu, A. Botoșanu, D. Casap, Gh. Usaci, Vasile Marin, Zinaida Julea, Nina Crulicovschi, Ioana Căpraru pe parcursul mai multor ani a purtat faima folclorului nostru și pe diferite meridiane ale globului. A întreprins turnee în Ucraina, Germania, Cehia, Liban, Siria, Finlanda, Canada. Interpreta cu atîta duiosie „Vezi rîndunelele se duc”, „La umbra nukului bătrîn”, cu atît spirit mucalit – „Cum era să mor holtei”. „Înlăcrimatul fir de busuioc”: una din cele mai reușite lucrări interpretată de Mihai Ciobanu, Gheorghe Eșanu, Angela Păduraru - cîntăreți de muzică populară.

„Ioana Căpraru este o cîntăreață de muzică populară din Republica Moldova. Din fragedă copilărie, Ioana a fost pasionată și impresionată de vocile renumiților interpreți de pe atunci, Nicolae Sulac, Tamara Ciobanu și Gheorghe Eșanu. Mai tîrziu Ioana Căpraru a decis să facă tot posibilul pentru a-și urma visul.” [5]

„Artiști de succes, cum ar fi: Tamara Ciobanu, Nicolae Sulac, Gheorghe Eșanu, Maria Sarabaș, Valentina Savițcaia, precum și cîntăreți amatori, au interpretat ușor cîntecele lui Dumitru Gheorghită. Aceasta se datorează melodismului reliefat, cantabilității pronunțate și caracterului expresiv al pieselor sale.” [6]

„Alături de vioara lui Serghei Lunchevici a cîntat Tamara Ciobanu și Gheorghe Eșanu. Naiul lui Petre Zaharia, cimpoiul lui Alexei Botoșanu, toate – țambalul, cobza și contrabasul – toate merg pe urmele viorii lui Serghei Lunchevici și noi mergem pe urmele lor și culegem stalactitele frumuseților, culegem șiruri de mărgărite, șiruri de nestemate – frunze verzi, doruri tîrzii, amintiri uitate.” [7]

„Mihai Mateieșu, interpretul de muzică populară de la Sturzeni, Rîșcani :

„Vorba vine că privighetorile nu pot fi sugrumate de mîzgîlca de pupăză. Cam în felul ăsta te menaja Nicolai Costenco, cînd îți înmîna textul cîntecului „Vin flăcării din cîmpie”. Acesta a fost șlagărul și pista ta de lansare. Că era prea strîmt cosmodromul, nu-i vina ta. Ai avut și noroc să fii solist în „Flueraș” alături de Tamara Ciobanu și Gheorghe Eșanu.” [8]

„Ne lipsește un manual despre cei mai buni lăutari - spunea maestrul Nicolae Botgros, conducătorul artistic al Orchestrei „Lăutarii” – ca lumea să poată prinde momentul, că uite a fost Tamara Ciobanu, a cântat Gheorghe Eșanu, a fost Serghei Lunchevici. Aceștia-s oameni care ne-au lăsat cea mai mare ladă cu zestre, iar noi trebuie s-o păstrăm” [9]

Zinaida Julea: „În copilărie, am avut norocul să fiu în preajma maestrului Gheorghe Eșanu. Știu că pentru 95% dintre voi acest nume nu înseamnă nimic. A fost directorul Filarmonicii de Stat din Moldova, a fost un mare om. Celebru și pentru duetele cu Tamara Ciobanu. Un om demn, cu o educație chiar aleasă, cu sute de povești frumoase. Când eram mică, la rugămintele și insistențele părinților noștri, Gheorghe Eșanu ne cânta „Car frumos cu patru boi” sau „Vezi rîndunelele se duc”. Nu înțelegem – dacă părinții noștri se întristează atât de tare, de ce îl roagă de fiecare dată să mai cânte, încă o dată „Și cu cît mă duce gîndul, Peste vremuri înapoi, Tot mai sfîntă văd icoana, Unui car cu patru boi.” [10]

Cam acestea le-am putea selecta din ziarele de acum șase decenii, n-am reușit să găsim vre-o apreciere, care ar fi schițat cel puțin o trăsătură specifică anume cântărețului cu pricina. Noroc că aflăm pe ici-colo niscaiva ecouri ale turneelor „Fluierașului”, în care evoluările lui sînt menționate în chip deosebit : „... voce frumoasă, lirică, cu timbru moale și plăcut, care răsună ușor și liber în toate registrele. Cîntecele lui populare și, mai ales, romanțele întregesc în cel mai fericit mod repertoriul ansamblului...” – astfel scria pe timpuri un ziar francez. [11]

Trecut-au anii : „Ai auzit de pe undeva că am adunat și eu, ca omul gospodar, niscaiva ani ce s-au rotunjit anume în primăvara asta. Ți-o spun pe șleau, nu-mi mai trebuie nici jubileu, nici trîmbețe, nici ovații. Sînt modest. Așa m-a educat organizația căreia i-am consacrat 35 de ani din viață și care m-a petrecut la pensie... anume modest. Adică, nicicum. Ce mai la deal, la vale, se vede că n-am făcut eu nimic pentru arta noastră... monologul a fost rostit pe scena filarmonicii, pe care el, Gheorghe Eșanu ... o curătea de zor cu un aspirator de praf : postura de director al sălii îi oferea printre altele, și asemenea delectări ce-i produc, se vede, plăcere – dacă nu una estetică, cel puțin, una fizică – la cei 65 de ani împliniți”. [12]

Da, anume Gheorghe Eșanu

1957 - Laureat al celui de-al IV-lea Festival mondial al tineretului și studenților de la Moscova [13]

1958 sau 1959 - Artist Emerit al RSS Moldova

1966 - Artist al Poporului din RSS Moldova

? - Ordinul „Drapelul Roșu de Muncă” [14]

1995 - Ordinul „Gloria Muncii” RM

Sînt departe de lamentări compătimitoare. Pur și simplu, nu pot înțelege un paradox: îi conferim omului titlul de artist emerit, apoi – de artist al poporului, îl decorăm cu ordinul Drapelul de Muncă, pentru ca pînă la urmă să-l uităm! Definitiv. O adevărată blocadă a tăcerii. Un artist al poporului dispărut din cronicile vremii

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

noastre!

Am încercat un profund regret pentru acele clipe de vise copilărești, care altă dată îl urcau pe o scenă imensă de îl privea o lume întregă, clipe care au rămas undeva la baștina lui și care-i mai răvășeau labirintul memoriei, când se vede în gând reîntors pe ulicioarele copilăriei din orașul natal – Bălți.

Puțini care azi îl cunosc pe Gh. Eșanu, care știie melodiile pe de rost, nimeni nu așteaptă cu nerăbdare să mai răsune la radio încă o doină, un cântec interpretat de el.

S-a stins din viață în primăvara anul 1996.

Zinaida Julea va merge la mai multe cimitire, dar va trece și pe la Cimitirul Central din strada Armenească, unde va depune flori la mormîntul marelui Serghei Lunchevici, care i-a marcat toată activitatea, la ale multor alți artiști: Nicolae Sulac, Gheorghe Eșanu, Tamara Ciobanu, Doina și Ion Aldea-Teodorovici, Angela Păduraru, Grigore Vieru, Ion Vatamanu, Vlad Gheorghelaș, Pavel Bechet, Andrei Vartic, Mihai Dolgan... Doamne, pe câți i-am pierdut în ultimii ani!", constată cu regret cîntăreața. Ea va pune la fiecare mormînt cîte o lalea, deoarece nu-i place că unii creștini vin la mormînt cu fel de fel de lucruri, de care nimeni nu mai are nevoie...

Referindu-mă la repertoriul activ al interpretului, aș zice că el este unic în felul său, avînd un diapazon extrem de larg – de la cele mai vioae și săltărețe melodii populare pînă la cele mai lente romanțe. Și strigăturile, și cîntecele de glumă, și cele populare și cele lirice sînt interpretate cu aceeași măiestrie, în ele se simt aceleleași vibrații ale sufletului. Afară de faptul, că Eșanu a fost înzestrat de natură de o rară capacitate interpretativă, el mai e și un harnic căutător, colecționar de cîntece populare. De cum s-a îndrăgostit de această artă, n-a încetat cu căutările. El plăcea publicului. Lui Eșanu îi placea să muncească. Fiind unul din cei mai vechi soliști ai formației, el îi ajita pe noii veniți, dîndu-le din ceea ce a acumulat singur în acest răstimp: fie că vorbim de ținută scenică, felul de a interpreta ori specificul repertoriului.

O voce de aur ce se lipește de suflet cu aceeași odihnitoare prospețime și de dincolo de moartea reputatului artist, un mare împătimit de bijuteriile spirituale din străbuni și un mare chemat spre a le da sclipirea lor originală.

Muzica populară reprezintă întreaga varietate a vieții poporului și în ea se reflectă sufletul fiecărui moldovean, ea înseamnă și profunzime muzicală, și temperament, și omagiul adus strămoșilor, și libertatea gîndirii muzicale, și cîntecul de leagăn al mamei, și un șlagăr, care poate deveni cunoscut pe parcursul a cîteva zile. Cultura muzicală este ceea, ce ne unește cu țările vecine, în pofida diferențelor naționale și confesionale.

Referințe bibliografice:

1. Gheorghe Eșanu. In: *Artiști ai poporului din RSSM*. Ch.: Cartea moldovenească, 1976, pp. 110 -112.
2. ROȘCA, Nicolae. Vibrații ale sufletului. In: *Tinerimea Moldovei*. 1970, 16 sept., p. 3.
3. Gheorghe Eșanu, ref. 1, pp. 113 -117.
4. BUZILĂ, S. *Interpreți din Moldova, lexicon enciclopedic (1460-1960)*. Ch. : Ed. ARC, 1996. 478 p. ISBN 9975-928-02-1
5. DOBRIN, Adelina. Biografia Ioana Căpraru [on-line] [citată 5 iulie 2013]. Disponibil: <http://www.bestmusic.ro/ioana-capraru/biografie-ioana-capraru/>
6. ZLATAN, Diana. Dumitru Gheorghită a îmbogățit tezaurul cultural cu 350 de cântece [on-line] [citată 5 iulie 2013]. Disponibil: <http://trm.md/ru/radio-moldova/dumitru-gheorghita-a-imbogatit-tezaurul-cultural-cu-350-de-cantece/>
7. PROCA, Ion. Vioara ca dezlegare la pește și vânătoare. Scrisori descifrabile pentru Serghei Lunchevici și acei care nu l-au uitat [on-line] [citată 5 iulie 2013]. Disponibil: <http://www.ziarultricolorul.ro/seriale-documentare/vioara-ca-dezlegare-la-peste-si-vanatoarescrisori-descifrabile-pentru-serghei-lunchevici-i-acei-care-nu-l-au-uitat-de-ion-proca31.html>
8. PROCA, ref. 7.
9. DELEU, Ecaterina. Ne lipsește un manual despre cei mai buni lăutari” [on-line] [citată 5 iulie 2013]. Disponibil: <http://www.flux.md/editii/20098/articole/5600/>
10. JULEA, Zinaida. Mă declar pregătită de romanță [on-line] [citată 5 iulie 2013]. Disponibil: <http://zinazen.wordpress.com/2011/05/31/ma-declar-pregatita-de-romanta/>
11. VĂTAVU, Mitrofan. Cântă Gheorghe Eșanu. In: *Nistru*. 1973, nr. 10, pp. 150-152.
12. CIBOTARU, Eugeniu. Un interviu ratat sau cite ceva despre impietate. In: *Lit. și arta*. 1987, 14 mai, p. 7.
13. МЕСТЕР, Михаил. Два народных артиста – дядя и его племянник. В: *Голос Бэлць*. 2011, 29 apr., p. 11.
14. Calendar cronologic. In: *Realități Culturale*. 2012, nr. 4 (10) apr., p. 4.

HERTA MÜLLER:
CERCUL VICIOS AL CUVINTELOR
(despre expoziția cu același nume)

The vicious circle of words
(about the exhibition with the same name)

Lilia ABABI

Abstract: *The Goethe Institute in partnership with the Berlin Literaturhaus Wien, German Embassy in Republic of Moldova and Scientific Library inaugurated on January 29, an exhibition „Herta Müller: the vicious circle of words”. In the exhibition were displayed interesting documents relating to the life and works of Herta Müller, the Romanian-born German novelist and essayist, the holder of the Nobel Prize in 2009, family photos, records of interviews with the author, as well as lesser-known collages of her.*

„Uneori, nu scriitorul își alege tema, ci tema îl alege pe el”

Herta Müller, scriitoarea germană de origine română laureată a Premiului Nobel pentru Literatură în 2009, devine subiectul expoziției „Der Schmuck des Lebens Kalte” („The cold pendant of life” / „Pandantivul rece al vieții”), concepută la Berlin de Literaturhaus (Casa Literaturii). Conceptul expoziției aparține lui Ernest Wichner scriitor de limbă germană, traducător, critic literar și editor originar din România și Lutz Dittrich reprezentant Literaturhaus.

Expoziția „Pandantivul rece al vieții” a fost lansată pe 2 octombrie 2012 la Muzeul Nobel care este situat în capitala Suediei, Stockholm, în aceeași clădire cu Academia Suedeză și Biblioteca Nobel. Expoziția „Herta Müller: Cercul vicios al cuvintelor” este o versiune mai mică a expoziției „Pandantivul rece al vieții” și reflectă, la fel ca opera scriitoarei, viața de zi cu zi a minorității germane din România comunistă.

Institutul Goethe – București, Literaturhaus Berlin și Ambasada Germaniei în Republica Moldova au organizat pe data de 29 ianuarie 2013 **inaugurarea expoziției „Herta Müller: Cercul vicios al cuvintelor” la Bălți în incinta Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „A. Russo”**. La inaugurarea expoziției au fost prezenți: Gheorghe Popa, rectorul USARB, Valentina Prițcan, prorector Relații Internaționale și Integrare Europeană, Karl-Friedrich Buschendorf, Atașatul Cultural al Ambasadei Germane, Elena Harconița, dir. Bibliotecii, Iulia Ignatiuc, decanul

FLLS, Irina Ciornîi, șef catedră Filologie Germană precum și bibliotecari, studenți, cadre didactice universitare și școlare.

Expoziția „Herta Müller: Cercul vicios al cuvintelor” începe cu evocarea copilăriei autoarei, petrecută în Banat, și se încheie cu momentul decernării Premiului Nobel pentru Literatură. Sînt prezentate documente și fotografii de familie, înregistrări ale unor interviuri cu autoarea, precum și colaje mai puțin cunoscute ale acesteia. Expoziția este completată de documente extrase din dosarul de urmărire întocmit de fosta Securitate pe numele Hertei Müller.

Născută în satul Nițchidorf din județul Timiș, pe 17 august 1953, Herta Müller a studiat filologia germană și română și a lucrat, pentru scurt timp, ca traducătoare la o fabrică din Timișoara, de unde a fost concediată din cauza refuzului de a colabora cu Securitatea. Sub amenințarea Securității, cu interdicția de a publica volume în România, Herta Müller a fost obligată să emigreze în Germania de Vest, în 1987. Membră a Academiei Germane pentru Limbă și Poezie, Herta Müller este autoarea mai multor romane și a unor volume de poeme. Laureată a numeroase premii importante, Herta Müller a devenit, în 2009, a douăsprezecea femeie care primește Premiul Nobel pentru Literatură.

În scopul promovării expoziției susnumite în Bibliotecă s-au organizat diverse manifestări culturale:

- ▶ Herta Müller: Cercul vicios al cuvintelor - TV informații
- ▶ Despre scriitoarea Herta Müller pe internet – prezentarea resurselor electronice
- ▶ Crezul scriitoricesc - ADEVĂRUL – medallion literar

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

- ▶ Herta Müller: Cercul vicios al cuvintelor – Expoziții de documente

În cadrul Oficiului Documente în Limbi Străine a fost organizată o expoziție

de carte cu același generic „Herta Müller: Cercul vicios al cuvintelor” care a cuprins doar câteva din lucrările autoarei atât în limba germană cât și în limba română, ce pot fi regăsite în fondul Bibliotecii: „Der Fuchs war damals schon der Jäger” (Încă pe atunci vulpea era vânătorul), „Herztier” (Animalul inimii), „Heute wär ich mir lieber nicht begegnet” (Mai bine nu mi-aș fi ieșit azi în cale), „Atemschaukel” (Leagă-nul respirației).

„Trebuie uneori să ne prăbușim în mizeria cea mai adâncă pentru a putea recu-

noaște adevărul, tot așa cum trebuie să coborîm în adîncul puțului pentru a zări stelele”, spunea Havel.

Romanele Hertei Müller, te poartă printr-o astfel de călătorie, te aruncă pînă în cea mai adîncă mizerie la care a putut fi supus omul de regimul totalitar, pentru ca după trecerea prin Purgatoriu să poată privi adevărul în față.

Despre limba română Herta Müller spune: „Am fost mereu uimită de varietatea lingvistică a limbii române, de metaforele pe care le conține. E o altă dimensiune a sinelui, pe care ți-o conferă, de parcă aș avea două stații, una a limbii pe care o întrebuițez, alta, cea oferită de cuvântul echivalent al celeilalte limbi, care oferă o altă imagine. Limba română mă însoțește permanent, o am în cap, chiar dacă scriu în limba germană. Mă însoțesc, întotdeauna, în paralel, imaginile celeilalte limbi.”

Cu regret în limba română deținem doar două titluri de carte „Regele se-nclină și ucide” și „Încă pe atunci vulpea era vânătorul”. Volumul „Regele se-nclină și ucide”, aparut în 2003 în Germania și apoi reeditat la Iași în 2005, cuprinde o selecție de noua texte care reprezintă un fragment autobiografic. Este vorba de

cîteva texte literare de o mare forță sugestivă. Ele se referă toate (chiar și cel intitulat „La noi în Germania”), direct și indirect, la perioada trăită de Herta Müller în România anilor '70 și '80.

Reacțiile autoarei ținută de Securitate sub o observație strictă, psihologia victimei sub dictatura anilor Ceaușescu, alterarea relațiilor dintre oameni, climatul de suspiciune reciprocă, toate acestea sînt descrise cu o inteligență (critică și auto-critică) scilicet, cu scepticism.

Odată cu primirea prestigioasei distincții, Müller intră în rîndul celor mai mari scriitori de limbă germană, alături de Thomas Mann, Herman Hesse, Heinrich Boll, Gunter Grass, toți laurii ai Premiului Nobel pentru Literatură.

Este firesc ca viața și opera Hertei Müller să fie reflectată în multiple lucrări de referință, în cadrul expoziției fiind prezente doar unele din ele: Der Brock Haus, Deutsche Literatur geschichte, Kindlers Neues Literatur Lexikon, Literatur geschichte, Lileratur Lexikon, Neus deutsche Literatur-geschichte, Reclams Roman Lexikon.

Activitatea Hertei Müller este reflectată și în publicații periodice atît reviste (Der Spiegel, Kulturchronik, Magazine Litteraire) cît și în ziare (Zeit Literatur, Deutsche Zeitung, Contemporanul, Contrafort, România Literară.)

Herta Müller a publicat peste 20 de volume (în proporție covârșitoare în limba germană), cu succes la public și critica, în prezent fiind considerată unul dintre cei mai importanți scriitori de limba germană. Începînd cu anii 1990, lucrările sale, printre care romane, volume de eseuri sau poezii, au început să fie traduse în peste 45 de limbi.

Referințe bibliografice:

1. MÜLLER, Herta. Regele se-nclină și ucide. Iași : Ed. Polirom, 2005. 227 p. ISBN 973-681-722-5
2. Wikipedia: The Free Encyclopedia. [online] [accesat 04 feb. 2013]. Disponibil : http://ro.wikipedia.org/wiki/Herta_M%C3%BCller
3. Romanca Herta Muller a castigat Premiul Nobel pentru Literatura [online] [accesat 04 feb. 2013]. Disponibil: <http://www.jurnaluldevrancea.ro/cultura/3441-muller-premiul-nobel.html>

PIERRE LAROUSSE (1817 – 1875)

PIERRE LAROUSSE (1817 – 1875)

Radu MOȚOC

Abstract: *The author describes the life and works of the famous French encyclopedist PIERRE LAROUSSE, also known as educator, lexicographer and editor. He was born in Toucy (Yonne) in October 23, 1817 and died in Paris on 3 January, 1875. He was concerned about the methods of education in French language. Since 1849 he wrote many pedagogical works. In 1852 PIERRE LAROUSSE established **Larousse Librairie**, together with Augustin Boyer, who would become famous thanks to the works published by him.*

Recenta expoziție de la Biblioteca V. A. Urechia, consacrată enciclopedistului francez Pierre Larousse, cu prilejul împlinirii a 195 ani de la naștere, m-a determinat să cercetez viața și opera acestui enciclopedist, a cărui lucrare a devenit de mult timp un instrument de lucru indispensabil. Este cunoscut ca un pedagog, lexicograf, enciclopedist și editor.

S-a născut la Toucy (Yonne) în data de 23 octombrie 1817 și a decedat la Paris la 3 ianuarie 1875.

După terminarea studiilor la Școala Normală din orașul natal este profesor la Versailles, după care îndeplinește funcția de director al unei școli profesionale din Toucy (1837), fondată de Guizot¹.

În anul 1840 pleacă la Paris unde activează ca profesor la Institutul Jauffret (1848-1851)². În această perioadă o cunoaște pe Suzanne Caubet, care îi va deveni soție după douăzeci și unu de ani.

Preocupat de metodele de învățământ privind limba franceză, publică mai multe lucrări pedagogice începând cu anul 1849³.

¹Joules Troussset, *Nouveau Dictionnaire Encyclopédique*, Paris, 1886, vol. III, pag. 354.

²Paul Guérin, *Nouveau Dictionnaire des Dictionnaires illustré*, Tomul 5, Ed. Arthur Savaète. Paris, 1886, ediția a IV-a, 1898, pag. 872

³Angela Ion, *Dicționar de scriitori francezi*, Ed. Polirom, 2012, pag. 876. Lucrările publicate în această perioadă sunt: *Lexicologia școlilor primare-1849*, care devine în anul 1850: *Gramatica lexicologică*. Urmează: *Tratat complet de analiză gramaticală și Tratat complet de analiză și sinteză logică*.

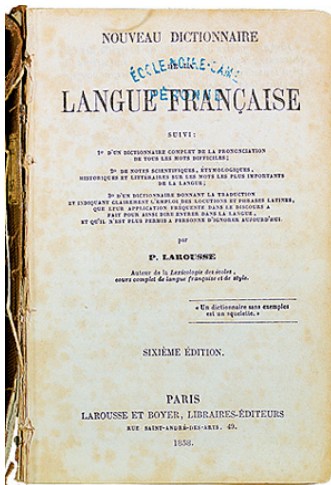

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

Lexicologia școlilor primare va apare în 20 de volume în anul 1872.

În anul 1852, înființează, împreună cu Augustin Boyer, *Librairie Larousse*, care va deveni celebră datorită lucrărilor editate de el. Având contact cu învățământul școlar, își dă seama de necesitatea de a edita o lucrare, care să reunească noțiuni de vocabular și enciclopedice, precum și locuțiuni latine (pe care le tipărește pe hârtie roz). Această lucrare, care avea să fie editată în anul 1856, va purta numele de *Le Nouveau Dictionnaire de la langue française*, și va fi îmbunătățită în anul 1860, când se vor introduce și numele proprii.

Conștient de faptul că vechile dicționare enciclopedice aveau tendințe exclusiv spre lexicomanie, cu multe cuvinte inutile, Larousse își propune să editeze o lucrare fundamentală, care va fi: *Marele Dicționar universal al secolului al XIX-lea*. Această monumentală lucrare, la care au contribuit personalități din diferite ramuri științifice, caracterizate prin erudiție și o libertate de spirit, va apare în perioada anilor 1866-1876, în cincisprezece volume și două suplimente. Primul supliment va apare în anul 1878, iar cel de-al doilea va fi editat în anul 1890. Din cauză că autorul a decedat în anul 1875, finalizarea ultimului volum și a celor două suplimente au fost coordonate de nepotul său, Jules Larousse Hollier.

Editura Larousse se specializează în publicarea dicționarelor enciclopedice pe care le actualizează mereu:

- Dictionnaire complet illustré – 1889.
- Petit Larousse illustré – 1906, 1924, 1935, 1948, 1956, 1959, etc.
- Larousse universel – 1922
- Larousse du XX-ème siècle – 1927
- Le plus petit Larousse - 1946
- Grand Larousse encyclopédique – 1960-1964⁴.

I. Colaboratorii la editarea dicționarelor.

Era imposibil ca doar un singur om să redacteze o lucrare de mare complexitate, cum este *Marele Dicționar universal al secolului al XIX-lea*, care tratează subiecte precum: istoria, filosofia, politica, științele, arta, filologia, literatura, etc. Conform unui elegant obicei, cel care a coordonat această lucrare prezintă în prefață numele fiecărui colaborator și domeniul lui de activitate. Enumerarea este în ordine alfabetică și conține 27 de personalități din diferite domenii precum: medicină, muzeografie, matematică, lexicografie, compoziție muzicală,

⁴*Petit Larousse*, Paris, 1965, pag. 2.

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

orientalism, geografie, economie, filologie, etc.

Este citat în mod special, filosoful francez Proudhon Pierre-Joseph, în calitate de colaborator, cel care a scris articolul *Dieu et Propriété*, în care apare expresia: *Dieu, c'est le mal, et la Propriété c'est le vol*⁵.

Această frază greu de acceptat și pentru vremurile noastre, avea să atragă multe critici asupra filosofului. Poate din acest motiv coordonatorul unei lucrări enciclopedice intitulată *Nouveau Dictionnaire des Dictionnaires illustré*, Paul Guérin, avea să facă următoarea precizare referitoare la *Marele Dicționar universal* al secolului al XIX-lea coordonat de Larousse: *Lucrare considerabilă, dar indigestă, având o parte ostilă sistematic îndreptată contra instituțiilor religioase și monarhice; condamnată și pusă la index de către Sfântul Scaun (1873)*⁶.

Dacă Larousse a început să lucreze la enciclopedie în anul 1866, cu numai 27 de colaboratori, Paul Guérin a apelat în anul 1886 la un număr impresionant de colaboratori, 114 specialiști în diferite domenii. Dintre aceștia au fost zece academicieni, patru laureați ai Aca-demiei Franceze și un număr de 19 profesori universitari. Cu atât mai mult trebuie apreciată activitatea lui Larousse, care cu un asemenea număr redus de colaboratori a editat 17 volume în comparație cu cele doar 8 volume editate de Paul Guérin⁷.

Această tradiție, inaugurată de Pierre Larousse prin editarea *Marelui Dicționar Universal al secolului al XIX-lea*, a fost din fericire continuată și perfecționată de Claude Augé (1854-1924), prin editarea unui *Nouveau Larousse illustré* (1897-1904, cu un supliment în anul 1907). Pentru o mai mare precizie, dar și pentru a responsabiliza colaboratorii, Claude Augé publică o listă cu numele fiecărui colaborator și denumirea articolului unde este autor.

La apariția primului dicționar de mici dimensiuni, în anul 1906, cunoscut sub denumirea de *Petit Larousse illustré*, Claude Augé avea să nominalizeze colaboratorii care nu au fost mai mult de șapte specialiști din domenii precum: fizică, chimie, matematică, litere, medicină, drept, istorie și geografie⁸.

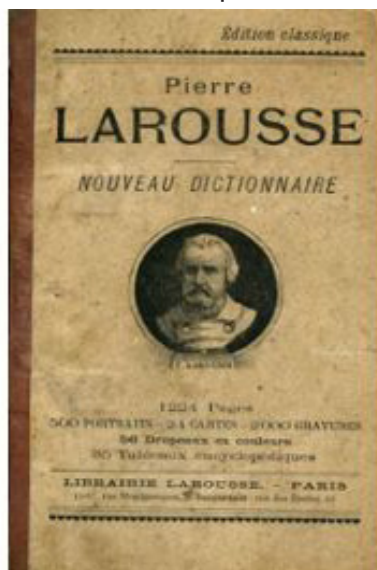
⁵Pierre Larousse, *Grand Dictionnaire Universel*, Paris, Preface, 1865, pag. LXXVI.

⁶Paul Guérin, *op., cit.*, Textul despre Larousse a fost scris de lexicograful Leroux Edouard, colaborator al editurii.

Paul Guérin, literat, teolog, profesor de filosofie la colegiul Saint-Dizier, camerier al Sfântului Scaun, și *protonotaire apostolic* (1896).

⁷*Ibidem*, pag. 1

⁸Claude Augé, *Petit Larousse illustré*, Librairie Larousse, Paris, 1907, Aux lecteurs:

Tot în această perioadă de mare efervescență editorială a lucrărilor enciclopedice, avea să apară și *La Grande Encyclopédie, inventaire raisonné des sciences, des lettres et des arts* sub coordonarea lui André Berthelot și a altor unsprezece personalități din comitetul director. Cele 31 de volume au apărut în perioada anilor 1886-1902. Ambiția acestui colectiv de a edita o lucrare de foarte mari dimensiuni a impus pe măsură și un important număr de colaboratori din toate domeniile abordate. Acești colaboratori nominalizați în ordine alfabetică au ajuns la un număr surprinzător de mare - 469, dintre care trebuie remarcați în mod special cei 51 de bibliotecari, arhiviști și paleografi de la diferite biblioteci importante din Franța și străinătate.

Printre colaboratori sunt semnalati și doi români:

- Teodoru, ambasadorul guvernului român la Paris
- Nicolae Iorga, profesor la Universitatea din București⁹.

II. Care au fost sursele analizate de Pierre Larousse din antichitate pînă în secolul al XVI-lea, pentru redactarea *Marelui Dicționar Universal al secolului al XIX-lea* ?

Pentru a redacta o asemenea lucrare care și-a propus să trateze limba franceză cu toate regulile ei, istoria, geografia, mitologia, biografiile personalităților remarcabile, științele exacte dar și pe cele morale și politice, era nevoie de un concept și de o analiză a tot ce s-a scris pînă la acea dată.

Conștient de importanța acestui dicționar, avea să plaseze încă de la prima pagină de titlu două citate care îl vor însoți pe întregul parcurs de elaborare a dicționarului:

- *Le dictionnaire est à la littérature d'une nation ce que le fondement, avec ses fortes, est à l'édifice.* (Dupanloup)
- *La vérité, toute la vérité, rien que la vérité.*

Aflat într-un secol obsedat de lexicografie, autorul va mărturisi în prefața primului volum faptul că a fost marcat de trei prefețe ale unor lucrări celebre, care au influențat istoria literaturii franceze:

- *La grande Encyclopédie du XVIII-ème siècle*, scrisă de Diderot și d'Alembert
- Ediția a șasea la *Dictionnaire de l'Académie*, scrisă de M. Villemain

-
- Augé Paul, licențiat în fizică și chimie
  - Boucheny Gaston, licențiat în fizică și matematică
  - Coquelin Louis, licențiat în litere
  - Guillemonat Auguste, doctor în medicină
  - Haurigot Georges, literat
  - Legrand Max, avocat
  - Treffel Georges, istoric și geograf

⁹*La Grande Encyclopédie*, Editată de Société Anonyme de la Grande Encyclopédie, Paris, vol. 24, pagina de introducere cu lista colaboratorilor.

- Prefața la *Cromwell* a lui Victor Hugo ¹⁰.

Este demn de reținut și principiul pe care îl enunță autorul în prefață, atunci când a luat inițiativa de a redacta această lucrare: *Vom proceda precum legiuitorul atunci când promulgă o lege nouă, eliminând o lacună din legislația în vigoare.*

Așa se explică motivul pentru care va trece în revistă tot ce s-a scris în acest domeniu, până la acel moment.

II-a. Prima grupare de surse se referă la glosare și lucrări lexicale din antichitate.

- *Lexique homérique*. Cuprinde cuvintele întrebuițate de Homer în lucrările sale și a fost editat de sofistul Apollonius, care a apărut la Alexandria în perioada împăratului Augustus. A fost publicată în două volume de către Villoison la Paris în anul 1773.
- *Recueil des mots qui se trouvent dans Herodote*. Autorul este Erotianus care dedică lucrarea lui Andromachus, medicului lui Nero.
- *Lexique des mots qui se trouvent dans Hérodote*. Autorul este necunoscut. A fost publicată de Henri Estienne la Paris în anul 1563
- *Lexique sur Platon*. Autor este sofistul Timaios. Lucrarea a fost publicată de către D. Ruhnken la Leiden, în anul 1754.
- *Onomastique*. O veritabilă metodă enciclopedică, scoasă în nouă volume, fără să fie ordonată alfabetic de către Julius Pollux. Ea constituie o compilație prețioasă pentru cunoașterea limbii grecești și a antichității. A fost publicată de Alde l'Ancien la Veneția în anul 1502.
- *Lexique des dix orateurs attiques*. Lucrare concepută de Harpocration din Alexandria, preceptorul posibil al lui L. Verus. A fost publicată de Alde l'Ancien la Veneția în anul 1503.
- *Dictionnaire étymologique*, scrisă de lexicograful din secolul al IV-lea, Orion. Lucrarea a fost publicată de G. Sturz la Leipzig, în anul 1820
- *Lexique*, scrisă de Helladius, care a trăit în jurul anului 408. Lucrarea este astăzi pierdută, dar grație lui Photius știm că era compusă din cinci volume și era ordonată alfabetic.
- *Lexique*, autor Ammonius. A fost intitulată de către autor: *Des locutions semblables et différentes*. Lucrare prețioasă care a fost scrisă în secolul al V-lea.
- *Glossaire*, a lui Hesychius din Alexandria. Lucrarea este importantă pentru cunoașterea limbii grecești. Fiind pierdută, o parte din această carte a fost salvată de Alde l'Ancien prin publicarea primei ediții din 1514 la Veneția.
- *Glossaire*, scris de consulul din Orient, Flavius Philoxenus, în anul 525. Este un dicționar latin-grec, în care cuvintele latine sunt explicate în

¹⁰Pierre Larousse, *op. cit.*, prefață, pag. V.

limba greacă în ordine alfabetică. O ediție îngrijită de H. Estienne, apare în anul 1573.

- *Lexique technologique*, are drept autor pe Philemon din secolul al V-lea. Lucrarea este concepută în opt secțiuni. S-au păstrat numai prima și ultima secțiune. Apare la Berlin sub îngrijirea editorului Osann, în anul 1821.
- *Glossaire*, aparține patriarhului din Constantinopol, Photius, de la care s-au păstrat mai multe exemplare foarte diferite între ele. Au fost publicate două volume la editura Porson din Londra, în anul 1822.
- *Glossaire*, care aparține lui Suidas și constituie cel mai celebru dicționar vechi grec. Se remarcă prin consemnarea autorilor celebri cu lucrările lor. Apare o ediție la Milano în 1499, și o altă ediție la Cambridge, în trei volume, în 1705.
- *Etymologicum magnum*, este un glosar grec cu autor anonim, posibil posterior celui scos de Suidas. Este valoros prin observațiile gramaticale, titlurile unor autori celebri și multitudinea de noțiuni mitologice și istorice. O primă reeditare apare la Veneția, în anul 1499, și alta la Goettingue, în 1765¹¹.

Din păcate, toate aceste lucrări imperfecte pot fi comparate, după cum sugerează chiar Pierre Larousse, cu o pictură făcută cu un creion pe un perete, în care figura este doar conturată, în timp ce expresia și fizionomia personajului, atât de necesare, lipsesc cu desăvârșire.

II - b. A doua grupare a surselor lexicale din perioada sec. IX-XVI -lea.

Începând cu secolul al IX-lea se pot remarca încercări serioase de redactare a unor dicționare, precum cel supranumit *Lombard*, al lui Papia, și care va apare cu denumirea de *Elementarium*. Este un dicționar latin în care a introdus multe texte grecești.

Ajungem în secolul al XV-lea, când călugărul carmelit din Plaisance, Jean Crestone, traduce gramatica grecului Jean Lascaris, transformând-o într-un dicționar greco-latin. Pentru epoca respectivă (1476), această activitate prezenta mari dificultăți.

O remarcabilă lucrare a secolului al XVI-lea, publicată la Roma în anul 1523, poate fi considerată lexicul grec intitulat *Magnum ac perutile ....tionarium*, al lui Guarino de Tavera, care utilizează și combină lucrările unor autori nominalizați mai sus, precum Hesychius, Suidas și Phrynichus. Acest lexic a fost cu siguranță foarte util în acele vremuri, și rămâne interesant și astăzi privind evoluția acestor tipuri de lucrări.

Tot în acel secol, Henri Estienne va continua lucrarea tatălui său și va edita celebrul *Thesaurus lingue greco*, care va apare în anul 1572 în cinci volume,

¹¹Pierre Larouss, *op.,cit.*, pag. VI,

constituind o adevărată comoară de erudiție elenă.

Urmează primul dicționar unde cuvintele franceze erau aranjate în ordine alfabetică, redactat de Nicot și publicat după moartea acestuia de către librarul Jacques Dupuys. Acest dicționar a fost publicat în mai multe ediții, cu remarcă interesantă a unei prefețe din anul 1584, care amintește de intenția autorului de a utiliza limba franceză la egalitate cu cea greacă și latină ¹².

Diversitatea lucrărilor apărute după secolul al XVI-lea, analizate de Pierre Larousse, care au influențat substanțial redactarea *Marelui Dicționar Universal*, a impus o departajare riguroasă a surselor, rezultând trei tipuri de lucrări:

- Lucrări lexicografice
- Lucrări enciclopedice
- Lucrări biografice

III. Lucrările lexicografice din secolele XVII-XIX

Fondatorul Academiei franceze, cardinalul Richelieu (1585-1642) a dorit să reglementeze limba franceză, care era la vremea respectivă foarte mobilă și nu asigura o claritate durabilă creatorilor de spirit cultivat. În acest scop, după înființarea Academiei franceze în anul 1635 (cu un număr de 40 de academicieni), cardinalul însărcinează această instituție să redacteze un dicționar care va purta numele de *Dicționarul Academiei franceze*, atât de necesar literaților. Cel care a fost nominalizat cu această responsabilitate de către Richelieu, a fost proaspătul academician (1635) Vaugelas Claude Favre, baron de Pérouges (1585-1650), care este considerat fondatorul limbii franceze clasice a secolului al XVII-lea ¹³.

III – a. *Dicționarul Academic francez* va apare pentru prima dată în anul 1694, cu o prefață de Charpentier François (1620-1702) ¹⁴. Autorii acestui dicționar nu au considerat necesar să ordoneze cuvintele în ordine alfabetică, utilizând în ordine alfabetică numai „capul de familie”.

A doua ediție în care academicianul Regnier-Desmarais (1632-1713) a avut o mare contribuție, a fost publicată în anul 1718, cu o prefață a starețului Massieu. ¹⁵

¹²Pierre Larousse, *op. cit.*, pag. VI.

¹³Angela Ion, *Dicționar de scriitori francezi*, Ed. Polirom, 2012, pag. 1542.

Principala lucrare a lui **Vaugelas** este : *Observații asupra limbii franceze, utile celor care vor să vorbească și să scrie bine.* (1647) Această lucrare va apare în peste douăzeci de ediții până în anul 1738. Dorința lui a fost să supună limba franceză cerințelor uzanței. Vaugelas distinge două „uzanțe”: cea bună, folosită la Curte, și cea rea „folosită de poporul incult”. El va impune limbajul marilor scriitori și în ultimă instanță, pe cel al savanților.

¹⁴Pierre Larousse, *Dictionnaire complet illustré*, Paris, 1899, pag. 981.

Charpentier François, literat, erudit francez (1620-1702)

¹⁵Paul Guérin, *op.,cit.*, Vol. VII, pag. 533.

Regnier-Desmarais (stareț de François – Séraphin), gramatician și poet, născut la Paris.

În această a doua ediție cât și în o a treia ediție, care va apare în anul 1740, cuvintele au fost ordonate alfabetic.

Următoarea ediție, care apare în 1762, este considerată de criticul literar, M. Villemain (1790-1870) ca fiind „singura importantă pentru istoria limbii noastre care reia după un secol primele creații ale genului clasic”¹⁶.

Ediția din anul 1798, după ce Academia franceză a fost desființată în timpul Revoluției, nu a recunoscut această ediție la care nu a avut nicio contribuție.

Următoarea ediție din 1835, prefațată de M. Villemain, poate fi considerată ca succesoare directă a dicționarului din 1762.

Acest dicționar din 1835 a fost important nu numai pentru francezi, ci el a constituit un eveniment literar mondial, limba franceză fiind studiată peste tot în lume, inclusiv în România. Scopul acestui dicționar, mărturisește Larousse: „a fost să se cunoască toate cuvintele care pot fi utilizate de scriitori, publiciști, oratori, profesori, de lumea întreagă, atunci când au nevoie să vorbească realmente franceza”¹⁷.

Criticile aduse *Dicționarului Academic francez* au fost excelent creionate de academicianul Marmontel: „Două cuvinte ale unei limbi nu pot exprima o singură și aceeași idee. Cu alte cuvinte, nu există cuvinte perfecte și în același timp sinonime”¹⁸. Această observație condamnă metoda de echivalare utilizată frecvent în acest dicționar.

Un alt reproș important, făcut de data aceasta de Larousse acestui dicționar, se referă la faptul că academicienii nu au indicat etimologia cuvântului și nu au citat exemple unde a fost utilizat. Nu lipsa de cunoștințe a determinat această abordare, cât graba de a scoate o ediție nouă foarte solicitată. Originea și istoria cuvântului, cât și utilizarea acestuia în operele exprimate de Pascal, Voltaire, J.-J. Rousseau, Montesquieu, etc., ar fi bucurat cu siguranță urechea prin armonia versurilor acestor mari scriitori, dacă ar fi fost citate în dicționar.

Aceste lipsuri depistate la Regnier, nu vor mai fi repetate de Larousse în Marele Dicționar Enciclopedic, pe care îl prezintă în prefață: „Au fost necesare cercetări serioase pentru indicarea originii tuturor cuvintelor, dar și pentru a da exemple sub toate aspectele. Pentru aceasta s-a consacrat un timp considerabil pentru citirea cu atenție a principalelor capodopere din literatura franceză din secolul al XV-lea, până în secolul al XIX-lea”¹⁹.

Și Villemain avea să constate în prefața *Dicționarului Academic francez* necesitatea abordării etimologice a cuvintelor din dicționar. Referitor la această

Membru al Academiei franceze din anul 1670. A fost unul din cei mai importanți autori al Dicționarului Academic.

¹⁶Pierre Larousse, *op. cit.*, pag. VII.

¹⁷Pierre Larousse, *op. cit.*, pag. IX.

¹⁸*Ibidem*, pag. IX.

¹⁹*Ibidem*, pag. X

abordare este citat și Voltaire, care atunci când revine la Paris, în anul 1778, pe când avea vârsta de optzeci și trei de ani, a dorit să găsească etimologia fiecărui cuvânt, dând exemple din autori consacrați. Angajându-se să facă această incursiune etimologică pentru litera A, pune pe jăritic Academia franceză pentru a finaliza această abordare, dar care continuă, din păcate, să publice dicționarul după modelul ediției din 1762²⁰.

Analiza atentă făcută de Larousse privind lipsurile acestui Dicționar Academic francez se extinde și asupra unor detalii precum:

- Indicarea pronunției fiecărui cuvânt după indicarea ortografiei.
- Lipsa unor cuvinte din dicționar care meritau toată atenția precum: *capitaliser, coloration, confortable, décigramme, diorama, éditer, moralisation, démoralisation* etc.
- Nu au stabilit reguli generale privind ortografia.
- Forma pluralului nu este generalizată la toate cuvintele²¹.

Pentru acest gen de activitate cu un volum imens de lucru se potrivește zicala indicată de Larousse: *Qui, toujours très-bien fait, restait toujours à faire*.

Exista și un interes economic pentru finalizarea acestui dicționar, care nu suporta o amânare la infinit, ca urmare a redactării fără greșeli, pentru că un asemenea dicționar se vindea cu suma de zece mii de *écus* (monedă de argint)²². Așa se explică faptul că de la o ediție la alta aceste observații făcute de Larousse nu au fost eliminate.

III - b. *Dictionnaire Etymologique, sau Origines de la langue françoise.*

Acest dicționar redactat de Ménage²³ în două ediții, 1650 și 1694, s-a bucurat de o frumoasă reputație mult timp după decesul autorului, dar începând cu secolul al XVIII-lea era considerat depășit. Ménage, care cunoștea foarte bine limbile latină, greacă, italiană, spaniolă și franceză, a ignorat total sursele etimologice din limba celtă și sanscrită, care, pentru epoca în care a trăit, erau o regulă²⁴.

III - c. *Dictionnaire Français*

Dicționarul redactat de Richelet (1631-1698)²⁵ conține cuvinte și precizări privind limba franceză cât și termeni referitori la artă și științe. Prima ediție este publicată la Geneva în anul 1680. Acest dicționar este cea mai veche lucrare

²⁰*Ibidem*, pag. X

²¹*Ibidem*, pag. XI

²²*Ibidem*, pag. XII

²³Pierre Larousse, *Dictionnaire complet illustré, op.,cit.*, pag. 1245,

Gilles Ménage (1603-1692), literat francez, care s-a ocupat de etimologie și de regulile limbii franceze.

²⁴Pierre Larousse, *op. cit.*, pag. XIII.

²⁵Pierre Larousse, *Dictionnaire complet illustré, op.,cit.*, pag. 1354.

Richelet, gramatician francez, născut la Cheminon-la-Ville, 1631-1698.

închinată limbii franceze. Autorul a fost un remarcabil gramatician, cercetător neobosit și un cunoscător al vechii limbi franceze, dar și al limbilor spaniolă și italiană. Dar, din păcate, dicționarul lui Richelet este plin de expresii libere, chiar triviale ajungând la obscenități. Această abordare caustică i-a creat mulți dușmani, iar dicționarul lui a devenit cu timpul o adevărată curiozitate.

Impresarul genovez al acestui dicționar, Widerhold, a transportat în secret 1500 exemplare la Villejuif, pe care le-a predat librarului Simon Bénard din Paris. Librarul, conștient de ilegalitatea acestei acțiuni, a raportat autorităților, care, fiind sesizate, ard toate exemplarele. În urma acestei tragedii editoriale, Widerhold moare de supărare după trei zile. În aceeași zi în care avea loc înmormântarea la biserica Saint-Benoit, autorul dicționarului este înjunghiat de către un necunoscut care a reușit să fugă în mulțime.

Acest dicționar a căzut într-o uitare totală, fiind apreciat doar de bibliofili ca o curiozitate. Au fost mai multe ediții care au fost puse la index, însă prima, ediția Geneva, rămâne cea mai rară ²⁶.

III - d. *Dictionnaire de Trévoux.*

Denumirea acestui dicționar provine de la orașul Trévoux, unde a fost pentru prima dată editat în anul 1704, în 3 volume. A fost reimprimat în cinci ediții, iar ultima ediție, cea din anul 1771, a fost publicată în opt volume. Orașul Trévoux este cunoscut ca fiind sediul celebrei Academii a preoților iezuiți, care au dedicat acest dicționar ducelui de Maine, principe suveran de Dombes, întrucât le-a pus la dispoziție imprimeria din Trévoux. Dicționarul s-a bucurat de un mare credit printre lexicografii francezi și străini, chiar dacă se pot critica inexactitățile definițiilor sau alegerea exemplelor ²⁷.

III - e. *Dictionnaire Universel de la langue française.*

Autorul acestui dicționar, Pierre-Claude-Victoire Boiste (1765-1824), considerat un adevărat erudit, l-a publicat în anul 1800, dorind a fi o enciclopedie filologică. A rezultat un tratat de gramatică și ortografie din care nu lipsea vechea limbă franceză și neologismele. Dicționarul a fost apreciat pentru exactitatea definițiilor și pentru varietatea exemplelor, fiind considerat mai valoros decât cel editat de Academia franceză ²⁸.

²⁶Pierre Larousse, *op. cit.*, pag. XIII.

²⁷*Ibidem*, pag. XIV.

²⁸*Ibidem*, pag. XIV. Un incident interesant povestit de Larousse se referă la arestarea lui Boiste în anul 1805, când un agent de poliție îl conduce în biroul lui Fouché (șeful poliției imperiale). Acesta, scandalizat, îi reproșează că l-a insultat pe Împărat cu un pasaj din dicționar: *Spoliateur, qui depouille, qui vole: loi-Bonaparte*. Autorul dicționarului a dorit să exemplifice acest termen prin utilizarea de către Napoleon al acestui termen într-un discurs public. Închis la celebra închisoare, a fost eliberat numai după intervenția unor prieteni la Napoleon, care a dat ordin de a fi eliberat.

Boiste a mai publicat diferite lucrări printre care:

- *Dictionnaire des belles-lettres, contenant les éléments de la littérature théorique et pratique*, Paris, 5 vol., 1821-1824.

- *Grammaire française*, 1820.

- *Dictionnaire de géographie universelle ancienne et moderne comparée*, (Dicționarul avea un atlas cu 51 de hărți colorate) Paris, 1 vol., 1806²⁹.

III - f. *Dictionnaire Universel de la langue française.*

Acest dicționar, al cărui autor este Claude-Marie Gattel (1743-1812), a apărut în două volume. Este publicat la un an după decesul autorului, în anul 1813. A fost bine primit de lumea științifică, pentru că a rectificat multe din greșelile dicționarului editat de Academie. Autorul este semnalat ca fiind și autorul unui dicționar spaniol – francez, care a apărut în anul 1799³⁰.

III – g. *Nouveau Dictionnaire de la langue française.*

O lucrare care este semnalată de Larousse, pentru meritul de a fi tratat toate cuvintele uzuale cu etimologia respectivă și explicarea în detaliu a sinonimele. Autorul acestui dicționar, care a apărut în anul 1820 în două volume, este Jean-Charles Laveaux (1749-1827). A fost considerat un filolog erudit și un savant lexicograf. Definițiile sale sunt clare, succinte și întreaga lucrare este remarcată prin atitudinea cu care este tratată gramatica cuvintelor. Același autor a publicat și un *Dictionnaire des difficultés de la langue française*, care apare la librăria Hachette, într-o ediție nouă revizuită de fiul său Marly-Laveaux, în anul 1847. Larousse, cu multă eleganță, consideră necesar să aducă un omagiu modestului și incontestabilul gramatician, Laveaux, pentru **Marele Dicționar Universal**, editat de el³¹.

III – h. *Dictionnaire Étymologique de la langue française.*

Roquefort (1777-1834) este autorul acestui dicționar, care a fost redactat în două volume. Anul apariției este 1820. Această lucrare conține cuvinte din *Dicționarul Academiei franceze*, cu principalele noțiuni din artă, știință și meserii. Prefața este semnată de Champollion-Figeac (1790-1832), editorul lucrării, care prezintă o excelentă disertație asupra noțiunii de etimologie. Cel care semnează această prefață este celebrul arheolog francez care a descifrat pentru prima dată hieroglifele egiptene.

III – i. *Nouveau Dictionnaire de la langue française.*

Se remarcă prin definițiile date cuvintelor uzuale, etimologia cuvântului, utilizarea lor în diferite epoci, modificările survenite, cât și exemple de utilizare

²⁹Paul Guérin, *op. cit.*, vol. II, pag. 226

³⁰Paul Guérin, *op. cit.*, vol. IV, pag. 1035

³¹Pierre Larousse, *op. cit.*, pag. XVI.

din autori vechi și contemporani. Autorul acestui dicționar este Louis Dochez, care a publicat lucrarea la Paris în anul 1860, într-un singur volum. Dicționarul a fost prefătat de un erudit francez, celebru prin studiile sale asupra literaturii franceze, Paulin Paris (1800-1881)³².

Pentru a oferi exemplele cele mai relevante, autorul a selectat expresii din capodoperele scriitorilor precum: Chateaubriand, Lamartine, V. Hugo, A. de Musset, Proudhon, Honoré de Balzac etc. Exemplele alese denotă grija cu care Dochez a tratat acest dicționar³³.

Autorul a lucrat singur la această operă timp de zece ani, și a murit atunci când se imprimau ultimele pagini din lucrare.

III – j. *Dictionnaire de la langue française.*

Eruditul filolog și filosof francez Emile Littré (1801-1881)³⁴, a oferit publicului un dicționar în care nomenclatorul de cuvinte a fost studiat critic prin iregularitățile și dificultățile limbii franceze, dar și indicarea riguroasă a pronunției, etimologia cuvântului și istoria termenilor din limba franceză³⁵.

IV. Lucrări enciclopedice

Larousse selectează, în analiza pe care o face în prefața *Marelui Dicționar Universal*, un număr impresionant de lucrări enciclopedice, șaptesprezece titluri, pe care le analizează critic, în ordine cronologică în funcție de anul apariției, sugerând faptul că a preluat tot ce este mai bun din acestea și a evitat greșelile inevitabile ale acestor enciclopedii scrise anterior.

IV – a. Prima lucrare este *Dictionnaire Historique et Critique*, scrisă de filosoful, istoricul și criticul Pierre Bayle (1647-1706). Acest erudit enciclopedist, apreciat de Larousse ca fiind dotat cu o „inteligentă luminoasă și profundă”, abordează această lucrare într-o manieră de totală libertate de gândire, care a revoltat conservatorismul preoților catolici și iezuiți, pentru „obscuritățile și pasajele satirice referitoare la regele David”³⁶.

Impresiile sunt mult mai favorabile exprimate de savanți precum: Boileau, Despréaux, Leibnitz, Diderot. Această lucrare, care a apărut în perioada anilor 1695-1697, în două volume, a fost tradusă în nenumărate limbi. A fost reeditată în zece ediții până în anul 1760, fiind considerată de specialiști ca o lucrare care a dorit să corecteze și să completeze dicționarele anterioare. Calitățile acestei lucrări au impus o nouă reeditare realizată de Beuchot în șase volume, care va apare în

³²Claude Augé, *op.,cit.*, pag. 1507.

³³Pierre Larousse, *op. cit.*, pag. XVI.

³⁴Claude Augé, *op.,cit.*, pag. 1425.

³⁵Pierre Larousse, *op.,cit.*, pag. XVI.

³⁶*Ibidem*, pag. XXI.

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

perioada anilor 1820-1824.

Autorul, care beneficia de o cultură prodigioasă, a utilizat această lucrare enciclopedică pentru a ridica probleme de morală, de teologie și de exegeză, unificând gândirea liberă a secolelor anterioare. Bayle bazându-se numai pe fapte sigure, respingând categoric eroarea, apără ideea de căutare a adevărului și mai ales ideea de toleranță și respectul pentru diversitatea credințelor. Fișele neutilizate pentru *Dicționarul istoric și critic*, au constituit volume ale unei alte lucrări: *Reponse aux questions d'un provincial*, care va apare în mai multe ediții (1705, 1706, 1707)³⁷.

IV – b. *Encyclopédie du XVIII-ème siècle* sau *Dictionnaire raisonné des Sciences, des Arts et des Métiers*, redactat de Diderot (1713-1784) și d'Alembert (1717-1783).

Diderot, după ce obține în anul 1732 licența în arte la Universitatea din Paris, se preocupă de mai multe traduceri din engleză, precum: *Istoria Greciei* de Temple Stanyan (1742) și *Dicționarul de medicină* de Robert James (1748).

În anul 1747 va redacta lucrarea *Plimbarea scepticului*, un violent pamflet anti-creștin, care va trezi vigilența preotului de la Saint-Médard, care îl consideră „un om foarte periculos...”³⁸.

Dar pentru *Scrisoare despre orbi, în folosul celor care văd* (1749), lucrare materialistă și evoluționistă, care a fost comentată într-o scrisoare celebră adresată de autor lui Voltaire, Diderot este arestat și întemnițat în castelul Vincennes, unde va fi vizitat de J.-J.Rousseau³⁹.

Cu toate că Diderot, în 16 octombrie 1747, este nominalizat de către d'Alembert să coordoneze *Enciclopedia*, de-abia în anul 1750 apare „Prospectul” *Enciclopediei*. Larousse avea să descrie acest prospect ca o lucrare unde este prezentat planul viitoarei enciclopedii, constituind „pagini scrise magnific care glorifică artele și lucrul manual”.

În perioada anilor 1750-1766, Diderot va consacra toată energia sa pentru redactarea unei lucrări care va fi considerată ca un „ferment de idei înnoitoare care au fertilizat întreaga gândire modernă”⁴⁰.

Diderot avea să acopere capitolele referitoare la arte și meserii, istorie, filosofie și să coordoneze în general toate materialele care vor constitui un rezervor comun.

D'Alembert, unul din cei mai mari matematicieni ai secolului al XVIII-lea, va acoperi domeniul științelor matematice.

Alte domenii tratate în *Enciclopedia*, avea să scrie în *prefață*, chiar Larousse, au fost redactate de:

³⁷Angela Ion, *op., cit*, pag. 141.

³⁸*Ibidem*, pag. 512

³⁹*Ibidem*, pag. 513

⁴⁰*Ibidem*, pag. 513

- J.-J. Rousseau – muzică
- Daubenton – științele naturii
- Preotul Mallet – teologie
- Preotul Yvon – metafizică, logică și morală
- Avocatul Toussaint – jurisprudența
- Eidous – heraldică, blazoane
- Preotul La Chapelle – științele elementare
- Le Blond – fortificații și tactică militară
- Gaussier – prelucrarea pietrei
- D'Argenville – grădinărit și hidraulică
- Inginerul Bellin – marină
- Doctorul Tarin – anatomie și psihologie
- Doctorul Louis – chirurgie
- Malouin – chimie
- Blondel – arhitectură
- J.-B Leroy – orologie și descrierea instrumentelor astronomice
- Vandenessé – medicina pură
- Landois – pictură sculptură și gravură
- Dumarsais – gramatică și filologie

Mai sunt nominalizați alți 25 specialiști fără să le fie indicate specialitățile ⁴¹.

Diderot a fost în admirația enciclopedistului Larousse, care îl caracterizează ca fiind un geniu, cu un curaj și o perseverență incredibile pentru a aborda o asemenea dificilă muncă. Noblețea caracterului său, bunătatea, sensibilitatea, generozitatea, pasiunea pentru familie și prieteni, energia morală, au contribuit la succesul final de a vedea *Enciclopedia* editată.

După apariția volumului șapte din *Enciclopedia*, în anul 1758, d'Alembert se retrage, urmând ca toată responsabilitatea continuării acestei lucrări să cadă pe umerii lui Diderot. A fost un gest de lașitate, fiind marcat de *reproșurile și jignirile aduse de societate*, așa cum mărturisește singur⁴².

Această *Enciclopedia a secolului al XVIII-lea*, în prima ei ediție, cuprindea șaptesprezece volume (plus cinci anexe), la care se adaugă unsprezece volume de planșe.

Alte ediții vor apare la: Geneva, în 39 volume (1777); Lausanne, în 86 vol. (1778); Yverdun, în 58 volume (1780); Lucques, în 28 volume (1771); Livourne, în 33 volume (1770).⁴³

O recentă reeditare (2001-2004) a fost publicată la imprimeria Tours, în colecția *Bibliothèque de l'Image*, care conține un număr de 34 volume ⁴⁴.

⁴¹Pierre Larousse, *op., cit.*, pag. XXIII.

⁴²*Ibidem*, pag. XXVII

⁴³*Ibidem*, pag. XXXII

⁴⁴L'Encyclopédie editată în anul 2001-2004, conține următoarele volume:

- *Anatomie* cu 22 planșe
- *Art de l'habillement* (Boutonnier, broeur, chapelier, couturiere, decoupeur et gaufreur d'étoffes, dentelle, eventailliste, lingere, marchande de modes, perruquier, barbier, plumassier panachier, tailleur) cu 69 planșe
- *Art de l'escrime*, cu 25 planșe.
- *Monnayage-travail de l'or*, (Balancier, batteur d'or, gravure en medailles et en cachets, fonte de l'or, de l'argent et du cuivre, tireur et fileur d'or, monnayage) cu 67 planșe.
- *Agriculture et economie rustique*, cu 83 planșe.
- *Astronomie* (Géographie) cu 60 planșe.
- *Art de la charpente*, cu 51 planșe.
- *Horlogerie*, cu 29 planșe.
- *Fabrication des canons*, (Histoire naturelle, minéralogie, poudres, salpêtre, artificier) cu 58 planșe
- *Art du cuir*, (Bourrelier, boursier, ceinturier, chanoiseur, cordonnier, fourreur, maroquinier) cu 69 planșe.
- *Tapissier, tapisserie des Gobelins*, cu 64 planșe.
- *Travail du fer*, (Chainetier, chaudronnier, taillandier, epinglier, coutelier) cu 30 planșe
- *Art de la céramique*, (Fayancerie, porcelaine, pipes a fumer le tabac, potier de terre) cu 39 planșe.
- *Serrurier – ferronnier*, cu 57 planșe.
- *Art du verre-Fabrication des glaces*, (Vitrier, miroitier, lunettier), cu 116 planșe.
- *Dessin – Peinture*, (Peinture en huile, en miniature, mosaïque), cu 53 planșe.
- *Art de la soie*, cu 134 planșe
- *Arts militaires*, (Armes et machines de guerre, fortification, exercice de l'infanterie, tactique de grecs, romains, turcs) cu 64 planșe.
- *Musique*, cu 42 planșe.
- *Petits métiers du bois*, (Boissellier, coffretier, formier, tabletier, tonnelier) cu 39 planșe.
- *Art des textiles*, (Aigullier, blanchissage des toiles, corderie, draperie, fil et laine, passementier) cu 98 planșe.
- *Sciences* (Mathematiques, hydrostatique, optique, physique, pneumatiques, chimie) cu 99 planșe.
- *Orfèvre – Bijoutier*, (Diamantaire, gravure en pierres fines) cu 43 planșe.
- *Art des mines*, (Minéralogie), cu 37 planșe.
- *Chirurgie*, cu 50 planșe.
- *Chasses – Pêches*, cu 58 planșe.
- *Gravure – Sculpture*, (Sculpture fonte des statues equestres), cu 52 planșe.
- *Art de L'écriture*, (Caracteres et alphabets), cu 41 planșe.
- *Théâtres – Machines de Théâtre*, cu 89 planșe.
- *Artisanat au 18-ème Siècle*, (Boulangier, brasserie, confiseur, doreur, pâtissier, savonnerie), cu 73 planșe.
- *Forges*, cu 52 planșe.
- *Menuisier en Voiture. Sellier – Carrossie*, cu 69 planșe.

Enciclopedia nu l-a îmbogățit pe Diderot, el primea două mii de *livre* pentru fiecare volum, care reprezenta de o sută de ori mai puțin decât pentru o piesă de teatru.

Presiunea societății retrograde a făcut ca editorul *Enciclopediei*, Le Breton, să modifice multe texte din zece volume descoperite de Diderot, după ce a dat semnătura „bun de tipar”. Autorul lucrării va reacționa dur, printr-o scrisoare care va condamna această mutilare a *Enciclopediei*: „Dumneavoastră prin lașitate, ați masacrat munca a douăzeci de persoane cinstite care și-au consacrat timpul lor, talentul, din dragoste pentru bine și adevăr”⁴⁵.

În anul 1751, Diderot și d’Alembert sunt primiți ca membri ai Academiei din Berlin. După apariția primelor două volume, Consiliul regal al Franței decide întreruperea editării celorlalte volume. Numai prin intervenția doamnei de Pompadour și a unor miniștri, această decizie nu s-a executat⁴⁶.

Parlamentul Franței condamnă în anul 1759 *Enciclopedia*, dar Diderot reușește, cu toate dificultățile, să publice ultimele volume în anul 1766, care va deveni un imens succes editorial și va aduce beneficii importante. În numai opt ani, până în anul 1774, au fost vândute douăzeci și cinci de mii de serii complete în toată Europa⁴⁷.

Din respect pentru această lucrare, Larousse avea să scrie în prefața dicționarului său: *Salut această nemuritoare lucrare; jos pălăria și ne înclinăm în fața acestui monument al spiritului uman.... Această lucrare literară, cea mai vastă care a fost făcută de la inventarea imprimeriei, a fost prima piatră a unui edificiu pe care timpul îl va putea modifica sau perfecționa, dar care va fi totdeauna pentru fondator un titlu incontestabil de recunoștință a posterității. A fost o frumoasă și mare idee de a reuni într-o singură carte toate noțiunile căpătate până atunci din știință și artă, un depozit al cunoștințelor umane*⁴⁸.

Diderot va fi nevoit să-și vândă întreaga bibliotecă Ecaterinei a II-a a Rusiei pentru a asigura fiicei sale o dotă. Biblioteca care conținea peste cincisprezece mii de volume, va rămâne totuși la Diderot, atâta timp cât va trăi și în plus va primi o pensie de trei sute de pistoli. În ultimul an al vieții, Diderot se mută într-o locuință pusă la dispoziție de Ecaterina a II-a⁴⁹.

IV – c. *Encyclopedie Methodique* editată de Panckoucke și Agasse

Această imensă lucrare enciclopedică, care conține 201 volume, dintre care

- *Imprimerie – Reliure*, (Papeterie, fonderie en caracteres d’imprimerie, marbreur de papier), cu 51 planșe.
- *Art Héraldique*, cu 34 planșe.

⁴⁵Pierre Larousse, *op., cit.*, pag. XXVIII

⁴⁶Angela Ion, *op., cit.*, pag. 513

⁴⁷Ibidem, pag. 514

⁴⁸Pierre Larousse, *op., cit.*, pag. XXIII.

⁴⁹Angela Ion, *op., cit.*, pag. 515

47 numai cu planșe, a fost editată în perioada anilor 1782-1832. Având la bază lucrarea lui Diderot, autorii au sesizat anumite lipsuri și incoerențe, și-au încercat să contureze mai sistematic tabloul fiecărei științe. Volumul mare de informații a făcut ca această enciclopedie să fie prea voluminoasă pentru a putea fi plasată într-o bibliotecă particulară.

Enciclopedia este prefațată de un vocabular universal, fiind structurată în 48 dicționare specifice diferitelor subiecte. Ordinea domeniilor studiate au fost aranjate alfabetic, din care semnalăm câteva: agricultura, antichitatea și mitologia, arhitectura, arta militară, botanica, vânătoarea, chimia, comerțul, economia politică, echitația, dansul, finanțele, filosofia, fizica, geografia, gramatica și literatura, istoria, jocurile matematice și de societate, jurisprudența, logica, manufactura, marina, medicina, muzica, natația, pescuitul, sistemul anatomic, teologia etc.

Dar nu toate și-au păstrat valoarea datorită științelor care au evoluat, inevitabil. Larousse, la vremea sa, sesizează următoarele domenii în care această enciclopedie prezenta un interes: antichitatea, arhitectura, artileria, muzica, teologia și bineînțeles gramatica și literatura⁵⁰.

IV – d. *Dictionnaire Philosophique* de Voltaire.

Primele articole ale acestui dicționar au fost scrise în anul 1752, iar planul acestei lucrări a fost conceput la Potsdam, unde a fost invitatul regelui Prusiei.

Editorul Kehl a publicat această lucrare în anul 1764, prin comasarea mai multor opere scrise de Voltaire, printre care:

- *Les Questions sur l'Encyclopédie*
- *Les articles insérés dans l'Encyclopédie*
- Mai multe articole scrise de autor pentru *Dictionnaire de l'Académie*
- Articole publicate anterior pe teme filosofice.

Aceasta este structura *Dicționarului Filosofic* care a fost comparat cu *corespondența* lui Voltaire, unde abordează diferite tematici complexe, ca un cozeur a tot cunoscător precum: teologia și gramatica; fizica și literatura, antichitatea, politica, legislația, dreptul public etc. Dezvoltă aceste subiecte fără dogmatica profesorală, detașat, ca un om de societate.

Larousse îl consideră în această lucrare puțin superficial și naiv, dar apreciază „bunul gust și dorința de a părea permanent savant și profund”⁵¹.

Cu toate aceste observații pertinente, Voltaire rămâne pentru Larousse un excelent critic, filosof, un om de acțiune, un războinic, pamfletar, totul devine armă în mâinile lui și fiecare cuvânt provoacă răni adânci⁵².

IV – e. *France Littéraire* sau *Dictionnaire bibliographique des savants, historiens*

⁵⁰Pierre Larousse, *op., cit.*, pag. XXXIII

⁵¹Pierre Larousse, *op., cit.*, pag. XXXIV

⁵²*Ibidem*, pag. XXXV

et gens de lettres de la France, ainsi que des littérateurs étrangers qui ont écrit en français, plus particulièrement pendant les XVIII-ème et XIX-ème siècles.

Dicționarul bibliografic francez a fost conceput de Joseph-Marie Quérard (1797-1865). A fost editat la Paris de Didot în perioada anilor 1826-1842, în zece volume. Ulterior, au fost adăugate alte două volume, scrise de Ch. Louandre și Félix Bourquelot. A fost conceput ca o corectură și completare la lucrările elaborate anterior de preoții Laporte, d'Hebrail și d'Ersch, cunoscute sub numele de *France littéraire*, în cinci volume, editate în anii 1797-1806.

Problemele cu care s-a confruntat autorul au fost lucrările scriitorilor anonimi și prezentarea bibliografică a personalităților din acest domeniu. Paradoxal, a fost susținut de un bibliofil rus, M Poltoratzki, și abandonat în prima perioadă de ministrul de resort, M. Guizot, dar și de Biblioteca regală, care a refuzat o colaborare de interes public.

În perioada anilor 1845-1856, J. M. Quérard a suplimentat *France littéraire* cu cinci volume noi, pe care le-a denumit *Supercheries littéraires dévoilées*, care includ o galerie de autori autentici, presupuși, deghizați, plagiatori, care au scris în ultimele patru secole.

Acest autor savant dar și modest a fost în final încurajat și susținut de ministrul instrucțiunii publice, M. Duruy, care a reparat uitarea regretabilă prin dublarea îndemnizației literare din anul 1830 și achiziționarea unui număr important de exemplare din a doua ediție apărută în anul 1865. După patruzeci de ani de activitate dezinteresată material la acest remarcabil dicționar, primește la 15 august 1865, medalia de Cavaler al Legiunii de onoare⁵³.

IV – f. *Encyclopédie des gens du monde, répertoire universel des sciences, des lettres et des arts, avec des notices historiques sur les personnages célèbres morts et vivants.*

A fost redactată de treizeci și doi de literați și artiști francezi și străini, în 22 volume la editura Trenttel și Wurtz din Paris, în perioada anilor 1831-1844.

Considerată de Larousse ca o lucrare care a avut la bază compilarea, nu credem că mai este ceva de spus⁵⁴.

IV – g. *ENCYCLOPÉDIE MODERNE, dictionnaire abrégé des sciences, des lettres, des arts, de l'industrie, de l'agriculture et du commerce.*

Cele 24 volume au fost editate de către Mongie la Paris, sub coordonarea celui care a semnat lucrarea, M. Courtin, în perioada anilor 1824-1832. Această *Enciclopedie modernă* a fost îmbunătățită de Firmin Renier și reeditată succesiv de Léon Renier, Noël des Vergers și Edouard Carteron, în perioada anilor 1844-1863, în 27 volume. Sunt nominalizați și principalii 22 colaboratori care au redactat această

⁵³*Ibidem*, pag. XXXV

⁵⁴*Ibidem*, pag. XXXVI

enciclopedie.

Larousse o consideră „cea mai bună enciclopedie a epocii noastre”. Nu același lucru va spune despre *Suppliment*, care analizează cuvinte uitate în lucrarea de bază, punând o întrebare ironică: „erau necunoscute în 1832 ?”⁵⁵.

IV – h. *DICTIONNAIRE de la CONVERSATION et de la LECTURE, inventaire raisonné des notions générales les plus indispensables à tous.*

Această lucrare care apare la numai câteva luni după *Enciclopedia Modernă*, a fost coordonată de M. Duckett și considerată de Larousse ca inutilă pentru că nu răspunde niciunei necesități. Lista principalilor colaboratori este impresionantă, 97 personalități onorabile și chiar ilustre precum: H. de Balzac, Hector Berlioz, Champollion, Chateaubriand, Al. Dumas, Lamartine etc. Fiecare din acești colaboratori răspunde de articolele pe care le semnează, dar nu răspunde de lipsa de coerență pe ansamblul lucrării, care revine în totalitate coordonatorului.

Exemplul oferit chiar de Larousse este edificator. Același subiect este tratat simultan de trei colaboratori, care provoacă o incredibilă disonanță:

- Guizot, despre Dumnezeu
- Proudhon, despre suflet
- D'Orléans, despre confesiune

Concluzia exprimată de Larousse este foarte fermă: „Asemenea păreri disperate nu ar trebui să apară la edificarea unei asemenea importante lucrări, cum este o enciclopedie. Unitatea, care reprezintă de multe ori singura valoare a unei lucrări de artă, trebuie să se regăsească în fiecare domeniu tratat precum: literatura, științele, politica, istoria, filosofia și religia... Această calitate a ansamblului constituie metoda de lucru, și toate lucrările care nu respectă această metodă sunt supuse unui succes efemer”⁵⁶.

Coordonatorul acestui dicționar, Duckett, sesizând posibil această lacună, avea să adapteze vechea lucrare pentru o anumită parte a societății și anume pentru doamne și persoane tinere. Astfel va apare în anul 1842, în zece volume: *Dictionnaire de la Conversation a l'usage des dames et des jeune personnes*. Autorul a suprimat unele articole care nu interesau publicul vizat și altele care nu prezentau un caracter al unei moralități severe⁵⁷.

IV – i. *ENCYCLOPÉDIE NOUVELLE, dictionnaire philosophique, scientifique, littéraire et industriel, offrant le tableau des connaissances humaines au XIX-ème siècle.*

---

⁵⁵*Ibidem*, pag. XXXVII

⁵⁶*Ibidem*, pag. XXXVII

⁵⁷*Ibidem*, pag. XXXVIII

Lucrarea a fost coordonată de Pierre Leroux⁵⁸ (1797-1871) și Jean Reynaud⁵⁹ (1806-1863), la care au mai contribuit peste 30 de specialiști în diferite domenii.

Acest dicționar nu a fost din păcate terminat și prezintă lacune considerabile. Larousse consideră că această lucrare „conține în general studii serioase și interesante prin originalitatea gândirii și frumusețea de exprimare”⁶⁰.

Aceste articole sunt marcate de gândirea lui Saint-Simon privind religia, misticismul, doctrina necesității determinismului în istorie, negarea liberalismului politic și economic etc., care cu siguranță nu erau pe placul lui Larousse.

IV – j. *ENCYCLOPÉDIE CATHOLIQUE, répertoire universel et raisonné des sciences, des lettres, des arts et des métiers, avec la biographie des hommes célèbres.*

Coordonarea acestei lucrări a fost făcută de preotul Jean-Baptiste Glaire (1798-1879)⁶¹ și vicontele Joseph-Alexis Walsh (1782-1860)⁶², supravegheați de un comitet religios.

A fost editată la Paris în optsprezece volume, în perioada 1838-1849.

Larousse o consideră fără valoare științifică și literară, fiind o plagiatură ordinară. Partea biografică a fost copiată în totalitate de la un alt autor, Feller. Toate descoperirile științifice care veneau în contradicție cu axiomele Bibliei erau considerate neavenite.

Pentru a exemplifica un caz, Larousse citează din această enciclopedie textul referitor la Diderot, care îl consideră „un epileptic care se exprimă numai prin țipete și convulsii”⁶³.

Nu este de mirare că Larousse desfințează această lucrare care se pretinde enciclopedie științifică.

⁵⁸Angela Ion, *op., cit.*, pag. 912.

Pierre Leroux adoptă cu entuziasm gândirea lui Saint-Simon a socialismului utopic, care profetizează o societate a fraternității umane, clădită pe baze egalitare. În 1835 o cunoaște pe George Sand, pe care a fermecat-o prin generozitatea patetic-umanistă. Înființează o tipografie, de unde difuzează *La Revue sociale* (1845) și tipărește ziarul lui George Sand, *L'Eclairer*. P. Leroux a fost creatorul a două cuvinte care au făcut multă vâlvă: *socialism* și *symbolism*.

⁵⁹Claude Augé, *op., cit.*, pag. 1555.

Jean Reynaud (1806-1863) a fost filosof și om politic.

⁶⁰Pierre Larousse, *op., cit.*, pag. XXXVIII

⁶¹Paul Guérin, *op., cit.*, vol. 4, pag. 1121.

J.-B. Glaire, teolog și orientalist, a fost decanul Facultății de teologie de la Sorbona (1840) și Cavalier al Legiunii de onoare (1845). A mai redactat *Dictionnaire universel des sciences ecclésiastiques*, în anul 1867.

⁶²*Ibidem*, vol. 8, pag. 985. Vicontele Joseph-Alexis Walsh, literat. Inspector al librăriilor în perioada Consulatului, director al poștelor sub Restaurație, redactor al mai multor reviste. A publicat mai multe lucrări de istorie. Cu lucrarea *Lettres vendéennes* a obținut un mare succes.

⁶³Pierre Larousse, *op., cit.*, pag. XXXIX

IV – k. *DICIONNAIRE DES ART ET MANUFACTURES, DE L'AGRICULTURE, DE MINES ETC., description des procédés de l'industrie française et étrangère.*

Cele trei volume frumos ilustrate cu cinci mii de gravuri în lemn au fost publicate în anul 1856, ajungând în anul 1876 la a treia ediție, a fost coordonată de Charles Laboulaye (1813-1886)⁶⁴ în colaborare cu specialiști care sunt nominalizați de Larousse.

Este o lucrare considerată de Larousse „foarte importantă pentru că tratează enciclopedic tehnologiile destinate a oferi informații prețioase în domeniul industriei, manufacturii, agronomiei, fizicii și chimiei, în general a tot ce se ocupă de științele practice”⁶⁵.

Regretul lui este că au fost editate la Edinbourg și Francfort.

Va urma...

⁶⁴Paul Guérin, *op., cit.*, vol. 5, pag. 785.

Charles-Pierre Lefebvre Laboulaye (1813-1886) industriaș și scriitor științific, a fost decorat cu Legiunea de onoare.

⁶⁵Pierre Larousse, *op., cit.*, pag. XL.

PROFILUL REVISTEI „CRITERION”

"Criterion" profile magazine

Dorina COSUMOV

Moto:

*„Nici o istorie literară anterioară
n-a extins investigarea fenomenului
literar românesc interbelic pe această
direcție, nici una n-a repus „înfloritoarea
epocă”, la care priveam îndărăt cu suspinul
nostalgiei, într-un context atât de contradictoriu.”*

Mircea Zăciu

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

Abstract: *The Romanian literary press in inter-war period recorded an impressive mobility, being represented by several literary, cultural magazines and newspapers who were able to reflect the literary life pulse during that period.*

„Criterion” a magazine of art, letters and philosophy was through them. The contents of the magazine was filled with items that reflect the particularities of indigenous art and literature. „Criterion” had a specific role to promote the process of general readers, educational support to ethnic and cultural Romanism and its integration in the general context, contributing greatly to the development of the press and of Romanian literature in the inter-war period.

Perioada interbelică românească a fost la fel de fructuoasă în toate genurile literare, stimulând căutările novatoare și mai ales impunând direcții de dezvoltare noi, în acord cu pulsul general european atât în poezie, cât și în proză, dramaturgie, eseistică ori critică și istorie literară. În această perioadă întreaga literatură românească cunoaște o istorie culturală originală. Apariția unui poet, prozator sau a unei reviste reprezintă un eveniment cultural-literar de o mare amploare. Literatura română este o literatură a proiectelor nerealizate și a sacrificiului esteticului în numele culturalului, etnicului, socialului.

Pe 14 octombrie 1932, Mircea Eliade anunța în Cuvântul că **„în toamna aceasta se va împlini un fapt de fundamentală importanță pentru destinele generației tinere”**, adică își va începe activitatea Asociația **Criterion**, **„mișcare de translație de pe planul manifestărilor individuale, izolate, «originale» – pe un plan de acțiune colectivă, de cooperare intelectuală, de muncă și viață asociată”**.

SĂRBĂTORI PENTRU SUFLET

Domnii *Mircea Eliade, Petru Comarnescu, Mircea Vulcănescu, Ion Cantacuzino, C. Noica, H. H. Stahl* și *Alexandru Christian Tell* au făcut să apară o interesantă revistă bilunară de arte, litere și filosofie „*Criterion*”, care-și propune judecarea critică și științifică a manifestărilor de seamă ale spiritului românesc. Primul număr al

publicației (15 oct. 1934 – ian.-feb. 1935) editate de asociația „Noul Criterion” este redactat de *Liviu Antonisei, Sever Avram, Virgil Mihaiu, Mircea Handoca, Gabriel Stănescu* (red.- șef), *Dan Stoica, Radu R. Șerban, Doina Uricaru*. Revista, se spune într-o notă apărută în primul număr, – nu reprezintă Asociația de Arte, Litere și Filosofie cu același nume, titlul ei explicându-se prin faptul că redactorii „*înțeleg să continue ideile pe temeiul cărora au lucrat în sinul acesteia*”. Este o publicație de orientare spiritualistă, proliferând discuții teoretice referitoare la actualitate.

UN OM

Gheorghe Popovici

Soarta ciudată a unora dintre oameni, pare a fi pusă, dintru început, într-o zodie de nenoroc. Nimic nu-i arată la înfățișare că ar fi roși pe dinăuntru de blestemul nedreptății, care li se va ivi totuși în cale ca să le sfășie sufletul la toate răscrucile.

Dinpotrivă, ei par a fi, uneori, oameni hărăziți cu toate darurile firii.

N'a fost om, în toată cultura noastră contemporană, care să fi avut darurile lui Gheorghe Popovici. N'a avut unul mintea lui, avântul și caldă iubire de neam, știința riguroasă mergând până la o uimitoare erudiție, talentul de a exprima, în graiu și scris, gama întreaga a gândurilor și sentimentelor.

lucrurilor tănuite de veacuri în rînia îndărătnică a obiectului pămînt. Cine a avut curiozitatea să răsfoiască manuscrisele lui păstrate la Academiă poate da seama cât se pregătise mul acesta pentru menirea lui, că vătase, drept slav, polon, ceh, german, unguresc, traducând și manualele cărți întregi, cum de pildă acela al lui Tnyl despre devălmășiile ungare, în se află și atâtea știri cu privire la cât pătrunsese de adânc în toată fărgita viață a tuturor naemurilor, partea aceasta a Europei. Și, mai cât de umil se pleca să asculte sat cum nota el că „în satul nostru a

Viața omului de azi

Nu cred că trăim pentru omul de mâine. După cum nu trăim nici pentru omul de azi. Aceasta cere liniște a sufletului, maturitate a minții, concepție a vieții.

Exact ceace ne lipsește nouă

Omul pentru a se putea construi și pentru a putea la rândul său construi are nevoie de anumite elemente de bază, de un minimum de certitudini, re-

Sbuciumul gândirei îi lasă dintr'adins pe umerii altora, aceasta constituind condiția însăși a „fericirii” lor.

Ce sunt ei decât oameni care caută să se atașeze, să se aservească, să se prostitueze chiar, în schimbul acelei siguranțe menite să le redea liniștea și să le servească de scuză a vieții lor?

Compromisurile nu-i mai satisfac. Necesitatea organică a certitudinilor se transformă în setea de absolut.

O IDEE

S a t u l

Forma caracteristică de viață a poporului românesc este aceea a satului. E un loc comun afirmația că orașele noastre reprezintă o formă hibridă de organizare socială, în care și-au găsit adăpost elemente nedorite și nesigure; pe când satele sunt păstrătoarele curățenii etnice și a tradițiilor nașionale.

Cu toate acestea, aparent paradoxal, întreaga noastră grijă se îndreaptă spre oraș. Aci este locul unde se face poli-

satul, ca structură psihologică și spirituală, pentru că aceasta este singura cale de constituire a noastră ca națiune modernă.

Înțelegerea noastră a ce este o viață de sat, ar fi putut să fie o înțelegere distorsionată, a celui care trăiește efectiv, ca simplu membru al obștii, într'un sat. Iar pentru orășeni, putea fi participarea la viața unui stat țărănesc, într'o societate rămasă rurală, în toată structura ei

lui Ion Ionescu dela Brad sau „Politica agrară la Români” a lui George Maior. Cuprinzând date foarte limitate, aceste cărți au rămas însă fițuțe de nici o influență asupra spiritului public.

Mișcarea Junimeii, care pe altă tărâmură a luptat cu atâtea totes împotriva formelor sociale goate, nu a dus totuși nici-o tuptă pentru „tindul” social sătesc de la noi.

Poziția acestei reviste se arată, după conținutul primului număr apărut, strict intelectualistă, adică fondată pe criteriile rațiunii filosofice și ale etice. Planul sumarulului se dovedește bine organizat și foarte instructiv. *O problemă, un om, o carte, o discuție controversată, tălmăcirea unei noțiuni complexe și actuale, explicația unei opere de artă* reprodusă pe prima pagină și „cîteva puncte de vedere” asupra evenimentelor importante din țară și din străinătate, - iată rubricile noii reviste ingenios inventate. „**Criterionul**” constituia un cadru veritabil al dezbaterii intelectuale, academice – aceasta fiind intenția fondării sale –, oferind tuturor conferențiarilor de diverse orientări ideologico-culturale posibilitatea de a purta o reală discuție. Ceea ce lipsea mediului cultural românesc, dialogul, era împlinit de gruparea Criterion.

„**Criterion**” împlinește un gol de mult simțit în publicistica românească, o revistă de frumoasă ținută spirituală, ce trăiește deasupra meschinărilor vieții de toate zilele, redactată de oameni convingși de puterea imuabilă a frumosului, nepătată de nici o trivialitate. Nu putem releva sau recomanda părți din revistă. „**Crite-**

riion” este cea mai întregă și mai împlinită revistă de orientare spirituală. Cultura și literatura din spațiul românesc este, în această perioadă, reproductivă.

Primul număr conține articolul lui Petru Comarnescu „**Dezacordul dintre adevărurile spiritului și fenomenele prezentului**”, în care se susține necesitatea cunoașterii dezinteresate, dar atente, a tuturor fenomenelor de azi, în care biologia și natura se manifestă atât de intens, dar și de haotic, precum și datorită intelectualilor de a rosti adevărul întreg asupra lor, cu scopul fie de a le corecta, fie de a le justifica. Acesta cu tot riscul, dar și cu toată cinstea pe care le incumbă tragica poziție a gânditorului voitor de bine pe lume, sortit să devină antipatic oamenilor

și curentelor unilaterale, precum și acelor sisteme și metode ale căror forme și-au pierdut conținutul uman sau nu mai corespund scopul lor autentic.

De o aceeași înaltă ținută intelectuală și morală, articolul d-lui Mircea Vulcănescu asupra „**Spiritualității**”, cu care revista inaugurează un dicționar al noțiunilor actuale, care sînt pe cît de des întrebuițate, pe atît de confuze, datorită diferitelor accepțiuni înglobate în ele. Ideea acestui dicționar s-a născut din trei motive: primul de ordin logic discriminativ, al doilea de ordin filosofic cultural, al treilea de ordin pedagogic. *Spiritualitatea* este aici explicată și discriminată logic și istoric, arătîndu-se oamenii și curentele religioase, filosofice sau moral estetice care i-au dat diverse conținuturi.

D. Ion Cantacuzino comentează din punct de vedere strict literar cartea d-lui Mihail Sebastian, „**De două mii de ani**”, care a ocazionat pînă acum observații mai mult în afara literaturii, deși este un roman. Romanul scoate în vileag o problemă de viață, de concepție a vieții: „*Cum era firesc, soluția lasă problema deschisă. Căci problema e de natură metafizică, și în metafizică opoziția contrariilor nu se rezoarbe decât în repausul morții. Iar cartea sobră, limpede scrisă și armonios construită a lui Sebastian, nu te învăluiește în nici un giulgiu funerar, ci lasă încă să dăinuiască, după ultima pagină, un acord reconfortant, chiar dacă străbate în el resemnarea.*”

H. H. Stahl schițează portretul primului istoric al dreptului românesc Gheorghe Popovici. Contribuția, activitatea politică și studiile sale de drept românesc întîlnite și în revista „Convorbiri literare” au stat la baza formării statului de drept, traducînd și manuale clasice întregi.

C. Noica și A. C. Tell discută despre „Viața omul de azi și de mîine”, punînd problema dacă tot ce se face azi este pentru ceva sau numai produsul unor întîmplări cărora omul conștient greu le poate afla un sens.

Alexandru Cristian Tell se oprește în intervenția sa asupra crizei satului. Atașamentul de tradiție constituie un instinct de conservare pe care l-au manifestat în articolul intitulat „Satul”, al îndeplinirii naționale, al întoarcerii la izvoare, precum și scopul menținerii ființei naționale: „*problema satului se pune acum clară, ca o datorie pe care o avem noi, ca proprie a noastră.*”

Mircea Vulcănescu în articolul său intitulat „Generație” sintetizează acest concept refăcînd întregul său parcurs din perioada modernă. Analizînd acest concept din perspectivă biologică, sociologică, statistică, istorică, psihologică, cultural-politică și economică, Vulcănescu definește generația ca fiind: „*o grupare bio-psiho-istorică, în care predomină oamenii de aceeași vîrstă, care se manifestă simultan, spontan cu conștiința solidarității lor de vîrstă.*”

Din ultimul număr vom cita articolul d-lui Dan Botta „Puterea cuvîntului” pentru frumusețea de stil cu care e scris și pentru abstracția totală a preocupărilor pur beletristice: „*cuvîntul participă simultan de la natura incoruptibilă a ideilor ca și de la tristețetele substanței. El e ca o vibrație continuă de două tensiuni extreme: a materiei spre absolut și a ideilor spre materie ... cuvîntul închide, autoritatea naturală*”

sigilează un vers realizat. El e imaginea sensibilă a realității, expresie singulară a firii. El capătă o valoare absolută, indiferentă la condițiile creației sale”.

Biblioteca Universitară din Bălți deține în colecțiile sale primele șapte numere ale revistei „**Criterion**” (15 oct. 1934 – ian.-feb. 1935), donată Bibliotecii în august 1999. Revista se bucură de o înaltă popularitate în rândul studenților de la Facultatea de Filologie, specialitatea Jurnalism și Științele Comunicării, deoarece substratul filosofic și literar al articolelor semnate de mai mulți scriitori sînt de un real folos studenților pentru orele de seminar la cursurile de istoria literaturii române, precum și la istoria presei literare. Articolele din revistă scot din locuri de umbră personalități originale cu contribuții temeinice la dezvoltarea literaturii române. „**Criterionul**” (variantea nouă) esta la etapa actuală o revistă care dezbate diverse probleme, interesînd pe toți cei dornici de a afla cîte ceva nou din orice domeniu de activitate spirituală omenească. Rolul specific și generator al „**Criterionului**” este de a promova procesul de culturalizare generală a utilizatorilor, de susținere a românismului etnic și cultural și a integrării în contextul general românesc.

Specificitatea „**Criterionului**” rezidă tocmai în încercarea de recalibrare a tradiției culturale românești la tradiția europeană, prin originalitatea ei absolut fascinantă, prin gradul elevat de reflecție a problematicii majore, prin noblețea intelectuală aristocratică de a răspunde provocărilor contemporane, conferind istoriei intelectuale românești o amprentă definitorie.

Referințe bibliografice:

1. CĂRLAN, Mihaela. *Criterion – tinerii români de altădată, România Jună – tinerii români de azi* [online] [accesat 23 apr. 2012]. Disponibil: <http://www.catchy.ro/criterion-tinerii-romani-de-altadata-16081/16081>
2. HANGIU, I. *Criterion, Revistă de arte, litere și filozofie*. In: *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*. Ed. a 3-a rev. și adăugită. București, 2004, pp. 178-179. ISBN 973-577-050-4
3. CONSTANTIN, Mihai. *Practici culturale. Specificitatea Criterionului* [online] [accesat 23 apr. 2012]. Disponibil: <http://www.rostonline.org/rost/ian-feb2008/practici-culturale.shtml>

CUNOAȘTEREA BIBLICĂ A LUMII SE TRANSMITE DIN TATĂ ÎN FIU

The Bible knowledge of the world is transmitted from father to son

Dr. Ana SOFRONI, conf. univ.

Abstract: *The article is about the Bible - the Book of knowledge and wisdom, prophecy and history of mankind from the very beginning. The Bible is the book that should be read and studied by every living on the earth, for out of it you learn how to use your life to be saved. The Bible may be considered a General Code of human life.*

„Iar Tu, Doamne, în veac rămâi și pomenirea Ta din neam în neam” (Ps. 101, 13)

Omul din firea sa e o ființă curioasă, care vrea toate să le afle, toate să le știe. Pe calea cercetărilor ce le-a efectuat de-a lungul secolelor, el a ajuns la înțelegerea atîtor fenomene! Totuși din multitudinea intereselor ce îl preocupă, cel ce ține de opera Dumnezeiască a creării lumii rămâne a fi neîmplinit, fiindcă stă în fața unei taine de nepătruns pentru mintea omenească. Ne-o spune psalmistul David prin însuși Cuvântul Domnului, insuflat lui de Duhul Sfânt. „*Minunată este știința Ta, mai presus de mine; este înaltă și n-o pot ajunge*”, - citim în unul din Psalmi (Ps. 138, 6). În măsura în care omului îi este dat să înțeleagă creația divină, ea este descoperită în Biblie – Cartea cunoașterii și a înțelepciunii, a profețiilor și a istoriei omenirii de la începutul începuturilor. Biblia e acea Carte care trebuie citită și studiată de fiecare trăitor pe pământ, căci din ea înveți cum să-ți duci viața cu folos pentru a fi mântuit. Dacă în principalele domenii de activitate lumea se conduce, de obicei, de un anumit act normativ, numit Cod și care conține regulile respective de desfășurare a activității, apoi Biblia poate fi considerată drept Codul General al vieții umane. Adică e un act normativ de primă importanță, cu prerogativele de Lege fundamentală, tocmai de aceea și se cuvine să fie bine cunoscută și pe deplin respectată de către toți credincioșii.

Cunoștințele biblice vin să ne întărească în credință, să ne apropie de Dumnezeu și să ne lumineze calea în viață. Ele ne îmbogățesc moralicește și ne sunt sprijinul cel mai temeinic în ținuta noastră creștinească. La nivel teoretic n-ai să

găsești pe cineva care ar tăgădui acest adevăr, însă din punct de vedere practic situația e cu totul alta, e una din cele ce ne întristează mult. Căci cărțile se citesc puțin de tot și îmbogățirea bagajului de cunoștințe în baza lor rămâne a fi un simplu deziderat al aceluia care le știe adevăratul preț. De ar cunoaște bine creștinii de azi ce spun Sfintele Scripturi, atunci ar fi foarte pricepuți și îndemânatici în toate faptele ce le săvârșesc. S-ar călăuzi mereu și de *Psalmul 77*, cel al *înțelegerii*, unde, printre altele, e scris: „*Luați aminte, poporul Meu, la legea Mea, plecați urechile voastre spre graiurile gurii Mele; Deschide-voi în pilde gura Mea, spune-voi cele ce au fost dintru început; Câte am auzit și am cunoscut și câte părinții noștri ne-au învățat; Nu s-au ascuns de la fiii lor, din neam în neam; Vestind laudele Domnului și puterile Lui și minunile pe care le-a făcut...; Câte a poruncit părinților noștri să le arate pe ele fiilor lor, ca să le cunoască neamul ce va să vină; Fiii ce se vor naște și le vor vesti fiilor lor...*”

Deci, citind Biblia, vom cunoaște cele ce au fost dintru început, însă de datoria noastră ține totodată să vestim cele aflate copiilor pe care îi vom crește și-i vom educa, iar ei, la rândul lor, le vor vesti la ai lor copii. Și așa din neam în neam. Fiecare generație de creștini e chemată, după cum e de înțeles, să-și îndeplinească datoria sa de misionar al adevăratei credințe. Și cum trebuie să fie un misionar? Mai întâi de toate, să fie un bun știutor al adevărilor biblice, adică să citească Scripturile, să citească și scrierile părinților duhovnicești, care ajută să înțelegi Sfânta Scriptură, deoarece ea „*nu se tâlcuiește cum îl taie capul pe fiecare*”¹; să meargă și la Biserică în zilele de duminică și la sfintele sărbători, unde pentru enoriași se țin predici cu explicarea amănunțită a parabolilor evanghelice. Apoi să materializeze în fapte cele aflate și s-o facă în așa chip, ca ele să nu fie despărțite una de alta, ci cuvântul și fapta să fie puse pe același cântar. Fiindcă credința fără fapta bună e moartă, după cum ne-a lăsat cuvânt Apostolul Pavel.

Doar așa poți ajunge a fi capabil să-i înveți și pe alții, în special pe copiii tăi, cele ce sunt de trebuință pentru o viață creștinească curată. Și nu numai atât, ci mai urmează încă să conștientizezi profund misiunea ce ți s-a încredințat, și să dorești din tot sufletul s-o îndeplinești cu cea mai mare osârdie. Iată atunci osteneala ta va da rod și cel învățat de tine ar putea să aibă nu mai puține foloase din învățătura biblică, precum le-ai avut tu, cel ce până la acest moment ai urmat conștient poruncile sfinte. Ți-ar fi fapta de-a dreptul strălucitoare și fiii tău nu vor tărăgăna s-o urmeze. Astfel vei contribui în fapt la continuitatea transmiterii cunoștințelor biblice despre lume din tată în fiu, vei fi și tu o verigă importantă a viețuirii eterne.

Însă de privim azi adevărul în ochi, ne îngrozim de analfabetismul nostru religios. Nici una din condițiile de a fi misionar al creștinismului nu este respectată întocmai, doar cu mici excepții mai întâlnești cazuri contrare. Să admitem că un motiv serios ar fi acela că părinții, bunei noștri sau o oarecare altă generație de

¹Talanții împărăției: Din învățăturile Părintelui Arsenie Boca / Tipărită cu binecuvântarea Preasfințitului CALINIC, episcopul Argeșului. – Ed. a 2-a, rev. - [L. I.]: Credința strămoșească, 2004. – P. 179.

predecesori au trăit în condiții vitrege credinței creștine, dictate în mod despotice de atești, și nu au avut educația religioasă respectivă, ca să le poată fi urmașilor lor dascăli în toată legea. În asemenea caz, lipsiți fiind de cuvântul de învățătură din partea părinților, s-o luăm de la început noi, acei care avem posibilitatea să ne întărim în credință: *să citim Sfintele Scripturi, să nu ne îndepărtăm de Biserică și să reaprimem acea făclie a credinței strămoșești, care se va transmite cu pietate generațiilor ulterioare*. De vom dori cu toată sinceritatea să facem acest lucru, neapărat vom fi ajutați în toate intențiile noastre bune de Atotputernicul Dumnezeu. Despre aceasta ne încredințează și David în unul din psalmii săi (Ps. 126, 1-2).

Se întâlnesc în ziua de azi și cazuri de alt gen, când unii vârstnici încearcă să-i oprească din căutările lor pe creștinii mai tineri, care sunt preocupați serios de problemele credinței și de nivelul scăzut al moralei creștine în rândurile credincioșilor. Li se reproșează acestora precum că ei scriu în lucrările lor despre tot ceea ce știu și că nu-i bine să faci așa. Astfel, se îndrăznește a-i sfătui pe alții de a pune „*făclia aprinsă... sub obroc*” (Marcu 4, 10-23). O atare atitudine contravine la sigur datoriei de propovăduitor al credinței, am văzut-o și din versetul de Psalm „*Nu s-au ascuns de fiii lor, din neam în neam...*”, pe care l-am citat mai sus. E o atitudine absolut negativă ce poate duce la abaterea celui datat credinței de la o ocupație bună și, în același timp, folositoare mai multor creștini. Pe drept însă s-ar cuveni de procedat invers, adică încurajând persoana care creează ceva sau desfășoară o oarecare altă activitate cu scop misionar în domeniul religiei. Și încă încurajarea să fie făcută nu formal și rece, ci binevoitor și din toată inima, că numai astfel vor simți satisfacție sufletească și vor fi bucuroase ambele părți. Atunci efectul pozitiv nu s-ar lăsa mult așteptat, căci îmbogățirea cunoștințelor pentru întărirea credinței se va produce mai intensiv și încă cu antrenarea mai multor credincioși.

Piedicile ce apar cu nemiluita în calea actualilor misionari ai credinței creștin-ortodoxe evident că sunt uneltiri ale vrăjmașului viclean, care recurge la orice șiretlic, numai să ne slăbească și să ne dezbine credința. Și știe a-l mânui bine, cu destulă pricepere, întrucât mulți creștini nu dintr-o dată își dau seama de adevărata situație, lăsându-se prinși și în cursele invidiei, și în cele ale mândriei, ba chiar și urii făcând loc în sufletele lor. Asta în locul dragostei de aproapele, în locul bucuriei pentru succesele lui. Cum atunci să ajungem la unirea credinței, știind „*că unde este unire, acolo a poruncit Domnul binecuvântarea și viața până în veac*” (Ps. 132, 3)?

Hai, creștinule de azi, să nu fim noi acea generație, care va întrerupe firul continuității în transmiterea cunoștințelor biblice din tată în fiu! Hai să trăim în legea credinței strămoșești, că din ea decurge destinul nostru!

Doamne, ajută-ne să ținem calea cea dreaptă și învrednicește-ne să luminăm și altora cu cunoștințele noastre calea spre mântuire!

2.09.2012, Lavarone (Italia)

APARIȚII EDITORIALE NOI
SEMNAȚE DE BIBLIOTECARII
UNIVERSITĂȚII BĂLȚENE ÎN ANUL 2012

**Editorials new publications signed by
university librarians from Bălți in 2012 year**

Contribuții Științifice ale profesorilor și colaboratorilor : Anuar 2011 : Bibliogr. sel. / alcăt. : Ana Nagherneac [et al.] ; red. coord. : Elena Harconița ; red. bibliogr. : Lina Mihaluța. – Bălți : Univ. de Stat "Alec Russo", 2012. – 135 p. – (Bibliographia Universitas). – ISBN 978-9975-50-095-1 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/anuar_2011.pdf

Lucrarea face parte din colecția *Bibliographia Universitas* inițiată de Biblioteca Științifică USARB în anul 2003. Volumul scoate în evidență informația despre 611 titluri de documente: monografii, manuale, cursuri universitare, programe didactice, comunicări, articole ale profesorilor și bibliotecarilor Universității bălțene publicate în anul 2011. Cercetarea bibliografică a fost realizată în baza consultării documentelor primare din colecția Bibliotecii, documentelor secundare, în special a Bibliografiei Naționale a Moldovei, lucrărilor din bibliotecile și portofoliile personale ale universitarilor. Anuarul este structurat pe facultăți în ordinea cronologică a constituirii lor, Biblioteca, Liceul Teoretic și Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” iar în cadrul facultăților pe catedre. Descrierile bibliografice respectă standardul interstatal GOST 7.1-2003 Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică. Cerințe generale și reguli de alcătuire. Lucrarea este însoțită de indexuri auxiliare: nume, titluri, publicații în serie. Indexul se dorește a fi un instrument analitic relevant în procesul de documentare și cercetare bibliografică.

Contribuții științifice ale cadrelor didactice de la Facultatea de Științe Reale: Bibliogr. sel. / alcăt. : Maria Fotescu, Elena Scurtu, Ana Nagherneac ; ed. îngr. de Elena Harconița ; red. bibliogr. : Lina Mihaluța ; design/cop./machetare : Silvia Ciobanu; Bibl. Șt. a Univ. de Stat "Alec Russo" din Bălți. – Bălți, 2012. – 374 p. – (Bibliogra-

phia universitas). – ISBN 978-9975-05-085-2; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/contr_st/contrib_st_reale.pdf; <http://www.calameo.com/books/001133349d26400106b27>

Actuala Bibliografie, apărută în colecția *Bibliographia Universitas*, este consacrată aniversării a 65 de ani de la fondarea Facultății Științe Reale și adună 2 339 înregistrări bibliografice ce reflectă activitatea fructuoasă a corpului științifico-didactic și ingineresc al Facultății. Materialul este structurat pe catedre (Catedra de Matematică; Catedra de Științe Fizice și Inginerești; Catedra de Informatică Aplicată și Tehnologii Informaționale) fiind precedat de lucrări cu caracter general: Anale, buletine, reviste, materiale ale conferințelor. Lucrarea este însoțită de 2 articole de fond semnate de Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice USARB *Repertoriul bibliografic este însăși istoria unei facultăți* și Pavel Topală, Decanul Facultății de Științe Reale, dr. hab., prof.univ. *O cronică succintă a Facultății de Științe Reale*. Regăsirea informațiilor este facilitată de prezența indexurilor auxiliare de nume, titluri și publicații în serie. Decanatul Facultății de Științe Reale aduce sincere mulțumiri Rectoratului și colectivului Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți pentru susținerea materială și îngrijirea acestei ediții.

Marșalcovschi, Teo-Teodor. Manuscrise de Dimitrie Balica comisul / Teo-Teodor Marșalcovschi, Maria Abramciuc, Elena Harconița, Univ. de Stat „Alec Russo”, Bibl. Șt. – Bălți : Bibl. Șt., 2012 (Ch. : Tipogr. Centrală). – 354 p. – ISBN 978-9975-50-102-6 ; <http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/manuscrise.pdf>

Volumul include două lucrări: romanul Polidor și Hariti (1843), transpus din elino-greacă în română, și *Oareșcare anegdote folositoare pentru jiuime aflatu iantr-un poem din ianvechime tipăritu* (1848, miscelaneu ca formă), selectate din „Bessarabia”, utile pentru „tineri și tinere daco-romano-moldavi”. Manuscrisele au fost redactate la Bălți de comisul Dimitrie Balica, autorul oferindu-le basarabenilor, dar nu numai, o limbă română „foarte frumoasă și dulce la cetire”. Textul romanului include o mulțime de scene cu acțiuni surprinzătoare, pline de dramatism și dragoste curată. Volumul este recomandat specialiștilor de limba și literatura română, studenților-filologi, elevilor și tuturor celor interesați de trecutul cultural al ținutului. Din sumar: Recomandare de Aliona Grati; Argument de Gheorghe Popa; Bălți de altă dată de Teo-Teodor Marșalcovschi; Dimitrie Balica comisul de Elena Harconița; Scrisul românesc la Bălți în prima jumătate a secolului al XIX-lea: Comisul Dimitrie Balica de Maria Abramciuc;

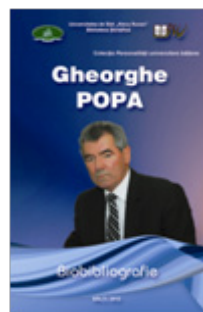

Mărturii despre limba unei epoci de Zinaida Tărăță; Dimitrie Balica, Polidor și Hariti. Roman; Dimitrie Balica, Oareșcare anegdaturi folositoare; Pentru jiuime aflat într-un poem din învechime, Miscelaneu. Autorii exprimă sincere gratitudini sponsorilor: Consulatul General al României din Bălți, Republica Moldova, P. S. Episcop dr. Marchel, Aurel ZARA (Moldova Agroindbank), Vladimir Tonciuc (S. A., „Barza - Albă”), Tudor Cozaru (SRL „Vatra”), Galina Iepuri (SA „Drum bun”), Pantelemon Frăsineanu (SRL „Gaz-Nord”),.

Gheorghe Popa : Biobibliografie / Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt.; alcăt. : Ana Nagherneac ; red. resp. : Elena Harconița ; red. coord. : Ala Sainenco ; red. bibliogr. : Lina Mahaluța ; design/cop./machtetare : Silvia Ciobanu. – Bălți, 2012. – 190 p. – (Personalități universitare bălțene). – ISBN 978-9975-50-091-3 ; <http://www.calameo.com/books/00113334937ab15317aa9> ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/popa_gh/popa_%20biobibl.pdf

Volumul este dedicat profesorului și omului de știință Gheorghe Popa și „reliefează aria diverselor preocupări pe care le-a avut, constituind borne ale unui parcurs integrat” (Ala Sainenco). Lucrarea este structurată în 10 capitole: Argument; Curriculum vitae cu iconografia; Crochiuri; Interviu; Aprecieri în extenso și în brevi; Bibliografie: Lucrări științifice și didactice; redactare și publicistică lingvistică; Varia; Coordonator științific al tezelor de doctorat; Referent oficial al tezelor de doctorat; Referințe la publicațiile științifice; Personalia. Biobibliografia face parte din colecția *Personalități universitare bălțene*, inițiată de Biblioteca Științifică a Universității în anul 2003 și este destinată filologilor, cadrelor didactice, studenților, bibliotecarilor, tuturor celor care vor să cunoască evoluția și performanțele distinsului profesor și cercetător.

Presa românească în colecțiile bibliotecii : ultimele decenii ale sec. XIX și primele decenii ale sec. XX : contribuții bibliogr. / alcăt. : E. Scurtu, A. Nagherneac, D. Cosumov ; red. resp. E. Harconița ; red. lit. : G. Mostovic ; red. bibliogr. : L. Mihaluța ; design/ cop. S. Ciobanu. – Bălți, 2012. – Fasc.1 – 315 p. (Vestigia semper adora). – ISBN 978-9975-931-26-7 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/presa_rom.pdf ; <http://ru.calameo.com/books/001133349eb90acada2cd> ; http://issuu.com/bibliotecastiintificauniversitaraba/docs/presa_rom_final_aprilie_11

În colecția *Vestigia Semper Adora* (inițiată în anul 2008), fascicula 1, a fost editat acest volum care contabilizează cca 2 050 de notițe bibliografice din presa românească, ultimele decenii ale sec. XIX – primele decenii ale sec. XX, deținute în fondurile Bibliotecii Științifice USARB: *Convorbiri literare* (anii 1879-1936), *Revista*

Fundațiilor Regale (anii 1934-1940) și *Viața Românească* (anii 1912-1940). Lucrarea conține 277 de pagini și este structurată pe domeniile de știință: Cunoaștere și cultură. Civilizație. Progres; Filozofie. Morală. Etică. Estetică; Psihologie. Logică. Religie; So-cologie. Politică; Economie. Științe economice; Drept. Jurisprudență, Administrare publică. Artă militară, Educație. Învățămînt, Etnografie. Obiceiuri. Datini; Științe naturale, Științe aplicat; Teo-ria și filosofia artei; Filologie. Lingvistică, Literatură; Geografie. Biografie. Istorie. Bibliografia conține indexuri auxiliare de nume și titluri ce facilitează regăsirea informațiilor. Volumul este expus on-line pe site-ul Bibliotecii, în cataloagele deschise Open Library, Calameo și Issuu. Este destinată cercetătorilor, cadrelor didactice, studenților, cu precădere de la Facultatea de Filologie, specialitățile de Jurnalism și Științe ale Comunicării, bibliotecarilor și tuturor celor interesați de istoria culturii românești.

Biblioteca și utilizatorul în dialog 2.0: Inovație și informație pentru toți : Materialele Colloquia Professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, Ed. a 2-a, 15 oct. 2011 [on-line] / coord. : Elena Harconița (red.) ; colegiul de red. : Lina Mihaluța, Elena Stratan ; lector : Galina Mostovic ; trad. : Valentina Topalo ; design/cop./machtetare : Silvia Ciobanu ; tehored. : Natalia Culicov. – Bălți : [S.n.], 2012. – 106 p. – ISBN 978-9975-50-084-5. – Antetit. : Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți. [citată 31.05.2012]. – Disponibil: http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bibl_65/bca_colloq.pdf ; <http://www.calameo.com/books/0011333492f495d77a50c>

Colaboratorii Bibliotecii au participat la Colocviul universitar *Tradiție și inovare în cercetarea științifică*, ediția a 2-a, în anul 2011 cu genericul *Biblioteca și utilizatorul în dialog 2.0: inovație și informație pentru toți*. În cadrul acestei activități de manifestare și exprimare profesională bibliotecarii au fost segmentați pe trei secțiuni cu teme de organizare și funcționare specifice domeniului biblioteconomic și activității instituției infobibliotecare: *Biblioteca universitară în infrastructura de construire și cercetare; Managementul resurselor umane. Rețele de comunicare; Servicii de calitate pentru utilizatorii 2.0*. 11 comunicări și 3 tutoriale, 15 vorbitori din cei 55 de participanți la manifestare, au demonstrat „preocupările de cercetare ale bibliotecarilor universitari de la Bălți, grija lor permanentă de a păstra tradițiile și de a răspunde cu fapte reale și concrete la provocările atât de complicate ale timpului” a specificat în preambulul lucrării Elena Harconița, directoarea Bibliotecii.

Biblioteca universitară contemporană: spații reale și virtuale, colocviu (3; 2012 ; Bălți). Biblioteca universitară contemporană: spații reale și virtuale = Contemporary university library real and virtual spaces : Materialele Colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, ed. a 3-a, 12 oct. 2012, Bălți / colegiul red.: Elena Harconița [et al.]. – Bălți : Bibl. Șt., 2013. – 128 p. – ISBN 978-9975-931-89-2. – Antetit.: Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alecru Russo” din Bălți ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/spatii_reale.pdf

În lucrare sînt prezentate comunicările din cadrul Colloquia professorum „Tradiție și inovare în cercetarea științifică”, ed. a 3-a, secțiunea Bibliotecii cu genericul *Biblioteca universitară contemporană: spații reale și virtuale* desfășurată la 12 octombrie 2012 la aniversarea Universității și a Bibliotecii. Cele 17 comunicări, rezultatul studiilor bibliotecare, au fost prezentate în 3 secțiuni pe direcțiile principale de cercetare: *Managementul participativ. Dimensiuni noi de formare a competențelor tehnologice; Oportunități și servicii modernizate pentru utilizatori; Dezvoltarea colecțiilor și organizarea informațiilor.* Au fost abordate subiecte privind managementul personalului, profesionalizarea angajaților și motivarea în vederea asigurării unei performanțe durabile și competitivității Bibliotecii.

Cercetări biblioteconomice în anul 2011 : constatări calimetrice, conf șt. (2012; Bălți). Cercetări biblioteconomice în anul 2011 : constatări calimetrice Materialele conf. șt., 8 febr. 2012 / coord. : Elena Harconița, (red.) ; colegiul de red. : Lina Mihaluța, Elena Stratan ; lector : Galina Mostovic ; rez. în lb. engl. : Valentina Topalo; design/cop./machtetare : Silvia Ciobanu; tehnoled. : Natalia Culicov. – Bălți, 2012. – 376 p. – ISBN 978-9975-50-067-8 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/conf_st_2012.pdf <http://ru.calameo.com/books/001133349c0554ef4acf9>

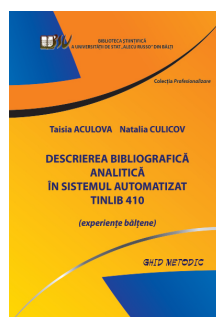
Materialele incluse în lucrare constituie comunicările prezentate în cadrul Conferinței științifice a Bibliotecii cu genericul *Cercetări biblioteconomice în anul 2011: constatări calimetrice* din 8 februarie 2012, moderator: Elena Harconița, directorul Bibliotecii, secretar: Elena Stratan, șef serviciu Cercetare. Asistența de specialitate. Profilul de cercetare s-a axat pe trei direcții: *Managementul participativ: principii și practici. Integrare și formare profesională continuă, comunicare profesională; Biblioteca 2.0/ Utilizatorul 2.0 în aplicare; Dezvoltarea resurselor informaționale: politici, particularități, experiențe / efecte.* Au fost prezentate 21 de comunicări în formula Pecha Kucha (20 de slide-uri în 6 minute 40 secunde),

15 intervenții aplicative (lucrări editate, tutoriale, ghiduri, concepte, documente de transfer tehnologic). Rezultatele studiilor teoretice și exercițiilor aplicative ale bibliotecarilor preconizează crearea unui complex de programe și conținuturi educaționale.

Aculova, Taisia. Descrierea bibliografică analitică în sistemul automatizat TINLIB V 410 : ghid metodic (experiențe bălțene) / T. Aculova, N. Culicov ; red. resp. : E. Harconița ; red. coord. : L. Mihaluța ; cop./design/tehnored. : S. Ciobanu ; Bibl. Șt a Univ. de Stat „Alec Russo”. – Bălți, 2012. – 30 p. – (Col. Profesionalizare). – ISBN 978-9975-50-098-2 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/ghid_analitic.pdf

Ghidul elaborat conține recomandări privind aplicarea normelor de catalogare a articolelor în sistemul automatizat de bibliotecă TINLIB V 410, modulul Catalogare, și este adresat bibliotecarilor care se ocupă de acest proces în vederea creării bazei de date „Căutare/Editare titluri articole” și permite căutarea în OPAC. Scopul acestui ghid este de a ajuta bibliotecarii să însușească principiile fundamentale ale creării înregistrărilor bibliografice analitice în baza de date „Căutare/Editare titluri articole”, în conformitate cu normele specifice Bibliotecii universitare de la Bălți. În ghid se analizează procesul de descriere analitică din diferite genuri de documente: publicații în serie (anale, anuare, reviste, ziare), monografii, culegeri, materiale ale conferințelor, manuale, culegeri de cîntece, etc.

Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare : Ghid practic / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți ; alcăt. : Ana Nagherneac ; red.-resp. : Elena Harconița ; design / cop. / tehnored. : Silvia Ciobanu, Tatiana Prian. – Bălți, 2012. – 44 p. – (Cultura informației). – ISBN 978-9975-50-092-0 ; http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/reguli_referinte.pdf

Pentru cercetători sînt specificate regulile de alcătuire a referințelor bibliografice și de citare a resurselor de informare conform Standardului SM ISO 690:2012 Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare (ISO 690:2010, IDT) (aprobat prin hotărîrea INSM nr. 871-ST din 05.04.2012). Prezentul standard se aplică pentru referințele bibliografice și citări pentru toate tipurile de resurse de informare: monografii, seriale, contribuții, brevete, materiale cartografice, resurse electronice de informare (inclusiv programe de calculator și baze de date), muzică, înregistrări sonore, stampe, foto-

grafii, lucrări grafice, audiovizuale și imagini în mișcare. Ghidul conține elementele principale ale unei referințe bibliografice, prezentarea autorilor, mostre de prezentare a referințelor cu un autor, doi, trei etc., un exemplu de referințe bibliografice la tema: *Conceptul de prevenire a criminalității*, etica în procesul de cercetare. Este destinat cercetătorilor USARB.

Achizitii recente : ian. – dec. 2012 : Expoz. inf. [Resursă electronică] / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” ; resp. de ed. : Elena Harconița ; coord. : Lina Mihaluța ; compilare: Tatiana Prian (tehnored.) ; design: S. Ciobanu. – Cerințe de sistem : Windows 98/2000/EXP,32 Mb hard. – Bălți, 2012. – CD-rom : sd., col. ; în container 13x13 cm. – ISBN 978-9975-50-103-3 ; <http://libruniv.usb.md/>

CD-rom-ul inserează toate achizițiile anului 2012, editate bilunar, aranjate conform CZU. Conține descrierea bibliografică, coperta scanată, vedetele de subiect, cuvintele cheie. Realizatori: Serviciul Documentare Cercetare bibliografică.

Expoziții tematice on-line / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” ; resp. de ed. : Elena Harconița ; coord. : Valentina Topalo ; red. : Elena Stratan ; compilare: Tatiana Prian (tehnored.) ; design: S. Ciobanu. – Cerințe de sistem : Windows 98/2000/EXP,32 Mb hard. – Bălți, 2012. – CD-rom : sd., col. ; în container 13x13 cm. – ISBN 978-9975-50-101-9 ; <http://libruniv.usb.md/>

22 de expoziții on-line, elaborate de bibliotecarii universitari bălțeni în anul 2012 au fost adunate în acest CD-Rom. Expozițiile sînt structurate pe domeniile: Știință și cunoaștere; Științe sociale. Drept; Științe aplicate. Medicină. Tehnică. Artă; Limbă. Lingvistică. Literatură. S-au produs autorii: Valentina Topalo, Silvia Ciobanu, Angela Hăbășescu, Lilia Ababi, Aliona Purici, Antonina Antonova, Galina Belcovschi, Margarita Iulic, Valentina Vacarciuc, Maria Postolati, Lilia Iavorscaia, Taisia Aculova, Natalia Culicov, Ariadna Musteață, Elena Țurcan, Lilia Melnic, Ala Lișii, Mira Gore, Veronica Barbaroș, Adella Cucu.

**Cu mult respect
și recunoștință
pentru Maria TURCULEȚ
la 70 de ani**

Stimată Doamnă **Maria Turculeț**, Vă adresăm felicitări și urări de bine cu ocazia celei de-a 70-a aniversări. Vă dorim să aveți parte numai de bucurii, succese, fericire, vești bune de la cei dragi, pace și belșug în casă, noroc în toate și multă, multă sănătate.

Timp de 40 de ani Doamna Maria a activat în calitate de lucrător medical la Centrul de sănătate al Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. S-a aplecat cu răbdare și abnegație asupra acestei munci pentru care a reușit să facă o veritabilă pasiune. Dar viața are drumurile care în ultimii ani au orientat-o spre Biblioteca Universității.

În toamna anului 2010 Doamna Maria s-a integrat cu ușurință în viața colectivului de bibliotecari, învățând meseria de restaurator și legător al cărților și revistelor în Oficiul de Restaurare, Legare / Copertare, serviciul Organizarea / Conservarea Colecțiilor. Activitatea Dumneaei se constituie din recondiționarea și copertarea documentelor din colecțiile Bibliotecii uzate fizic. Zilnic se ocupă de procese specifice pentru reabilitarea vieții unui document bibliotecar: taie, coase, sfredelează, lipește, efectuează coperti flexibile și rigide pentru cărți, broșuri, registre, ziare, reviste. Confecționează mape jubiliare, cutii pentru cărțile rare, leagă cărțile editate de bibliotecari, planurile și rapoartele. Fiind o femeie de o rară bunătate, știe să-i iubească pe toți deopotrivă și le este sprijin în toate. Pe lângă realizările profesionale, a avut și are parte de împliniri în plan familial. A format un cuplu armonios cu soțul, două suflete pereche care pășesc cu demnitate pe calea vieții. Au crescut și educat un fiu, sînt bunei excelenți pentru cei trei nepoți, care îi adoră și se mîndresc cu ei. Profitînd de acest fericit prilej de a sărbători împreună cu Dvs. frumoasa aniversare, dorim să Vă vedem și în continuare sănătoasă, fericită, stimată și apreciată.

La mulți ani!

Elena HARCONIȚA, directoarea Bibliotecii Științifice USARB

NELEA LICHII - 50

Mult stimată doamnă,
cu prilejul frumosului jubileu echipa Bibliotecii Vă
aduce felicitări, urări de sănătate, fericire, realizări
profesionale și un sincer LA MULȚI ANI!

Bibliotecară de formație, absolventă a Facultății de Biblioteconomie și Bibliografie, Universitatea de Stat din Moldova (1980 -1984), dna Nelea Lichii își începe cariera profesională mai întâi ca șef filială Biblioteca Scolii profesionale nr. 34 din mun. Bălți (1984), iar din anul 2006 se încadrează în colectivul Bibliotecii universității bălțene, activînd cu mici întreruperi ca bibliotecar în sălile de lectură Științe Filologice Științe Socioumanistice și Economice.

În calitate de bibliotecar, în relațiile cu publicul a demonstrat corectitudine, disponibilitate, amabilitate și tact, oferind servicii informațional – consultative, asistență utilizatorilor în accesului direct la publicații tradiționale și electronice. A participat la implementarea accesului liber la raft în sala de lectură nr. 1, la valorificarea colecției de documente prin organizarea expozițiilor tematice/ informative tradiționale și on-line. A contribuit la completarea bazei de date locale cu descrieri analitice ale articolelor din ziare, fiind implicată în diverse programe info-bibliotecare: Zilele Bibliotecii la Facultăți (Facultatea de Economie, Facultatea de Drept); Promotorii cărții; în deschiderea Punctului de informare al Biroului Consiliului Europei, Bibliotecii Depozitare Regionale a Băncii Mondiale, Punctului Informare Documentare NATO și a colecției „Lituania”. A participat la elaborarea materialelor promoționale și a colecțiilor speciale (Biblioteca Depozitară Regională a Băncii Mondiale, Punctul de informare al Biroului Consiliului Europe, Punctul Informare Documentare NATO).

Din 2011 a fost transferată în Serviciul Catalogare. Indexare.

În acest modest traseu de experiență profesională universitară s-a remarcat prin disciplină, acuratețe, atenție și receptivitate. Prin munca conștiincioasă zi de zi contribuie la îmbogățirea Catalogului Electronic al Bibliotecii, prelucrarea în sistem informatizat a resurselor achiziționate de Bibliotecă, redactarea datelor din retroconversie, îndeplinirea cererilor de adresă pentru utilizatori etc.

Competențele profesionale au fost apreciate de Comisia de Atestare locală la conferirea în anul 2009 a gradului II de calificare, mulțumiri din parte Administrației Bibliotecii și Universității.

Elena HARCONIȚA, directoarea Bibliotecii Științifice USARB

28 februarie, 2013 - Pelerinajul „Pe urmele lui Visarion Puiu în Basarabia” la Bibliotecă

La împlinirea a 90 de ani de la alegerea, învestirea și instalarea ca Episcop al Hotinului, Mitropolitului Visarion Puiu, la Roman și Bălți (Republica Moldova) au avut loc manifestări cultural-religioase. La inițiativa membrului de Onoare al Senatului USARB, dlui inginer Radu MOȚOC, participanții simpozionului au vizitat Universitatea de Stat „A. Russo” și Biblioteca Științifică. Oaspeții, preoții, autorități locale, membrii Asociației „VISARION PUIU” s-au întreținut cu rectorul Gheorghe POPA și directoarea Bibliotecii Elena HARCONIȚA. Biblioteca a primit în dar donații prețioase de carte, consemnări impresionante în Cartea de Onoare a Bibliotecii.

În perioada **ianuarie-iunie** 2013 Biblioteca și-a completat colecțiile prin donații de la instituții și persoane particulare: documente tipărite și electronice - **2 931 ex. / 1 950 titluri** în valoare de **185 097,03 lei**.

Presa Universitară bălțeană, Facultăți, catedre, cadre didactice USARB: Facultatea de Științe ale Educației și Arte, Facultatea de Științe Reale, Catedra Filologie germană, Răciulă L.; Pritcan V.; Ciornaia I.; Gajim I.; Topală P. ; Sacaliuc N.; Bularga T.; Tcaci C.; Dunaeva V., Popa V., Faigher A., Oleinic M., Calamanciuc Gh., Băncilă S., Bîrsanu A., Bogdan S., Boișteanu E., Gorbani S., Gupalova E., Popa M., Vorobcenko V.,

Prietenii Bibliotecii: Furdui T.; R. Moțoc; Secieru V.; Wilhelmi T. Sabajuc V., Садовников С., Potârniche M., Orlov M., Brînză F., Brînză S. ș.a.

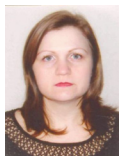
Instituții, ambasade, asociații: Ambasada Germaniei în RM, Buschendorf Karl Friedrich atașat cultural (Chișinău); AO „Lumos Foundation Moldova” (Chișinău); Asociația „Visarion Puiu” (Roman); Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” (Chișinău); Centrul de Etnologie al AȘM; Editura Tehnică, Științifică și Didactică CERMI (Iași); Editura Tehnopress (Iași); EUI Publishing Office (Luxemburg); Exemplar legal (Chișinău); Extensiunea Universității „Al. Ioan Cuza” (Iași) la Bălți, Specialitatea Economia comerțului, Turismului și Serviciilor; Universitatea de Arte „George Enescu” (Iași); Институт мировой экономики и международных отношений;

Prin relațiile de schimb interbibliotecar au fost primite **70** documente în valoare de **4 543,51 lei**, de la universitățile din Moldova și România. (Moldova – **32** ex. în valoare de **1 662,49 lei**; România – **38** ex. în valoare de **2 881,02 lei**).

În cadrul Proiectului **„Un milion de cărți pentru Basarabia”**, inițiat de Președintele României Traian Băsescu Biblioteca a primit 845 de volume cuprinzând 184 de titluri, cu precădere literatură artistică de la Editura Adevărul în colecțiile: „100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă”, „101 cărți de citit într-o viață”, „Biblioteca pentru toți”, „Alexandre Dumas”, „Integrala Dostoievski”, „Lev Tolstoi”, „Surorile Bronte” etc.

AUTORII

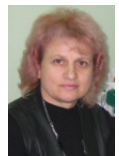
ABABI LILIA – bibliotecar principal, Serviciul Comunicarea colecțiilor, oficiul Documente în limbi străine, e-mail: ababililia@gmail.com

BUDIȘTEANU ALEXANDRU - Doctor arhitect. Membru în Consiliul Științific al Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului (INST) al Academiei Române, Președinte Emerit al Filialei din România a Uniunii Internaționale a Vorbitoarelor de Limbă Engleză (ESU), Doctor Honoris Causa al Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți – Republica Moldova, Președintele Fundației Culturale „Alexandru Budișteanu”. Ofițer al Ordinului Național Serviciul Credincios al României.
E-mail: alexandru@budisteanu.eu

CECAN SVETLANA – bibliotecar, serviciul Organizarea și Conservarea colecțiilor.

CIOBANU SILVIA – șef Centru Marketing. Activitatea editorială, e-mail: silvia_ciobanu@mail.ru

COSUMOV DORINA – bibliotecar, serviciul Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: dorina.cosumov@mail.ru

CRISTIAN ELENA – șef serviciu Organizarea și Conservarea colecțiilor, e-mail: elena.cristian12@gmail.com

DASCĂL OLGA - bibliotecar, serviciul Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: : dascal.olga@gmail.com

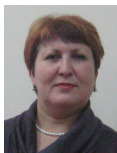
HARCONIȚA ELENA - Directoarea Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Președintele filialei BIN a ABRM Bălți, e-mail: elena.harconita@mail.ru

IAVORSCAIA LILIANA – șef oficiu, serviciul Comunicarea colecțiilor, sala de Împrumut nr. 2, e-mail: iavorski.lilea@mail.ru

LICHII, NELEA - bibliotecar, serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare, e-mail: nellylichii@mail.ru

MIHALUȚA LINA – director-adjunct, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, e-mail: aculina12@mail.ru

MOȚOC RADU – inginer, secretarul Asociației Pro Basaradia și Bucovina, Filiala Galați, România, motoc.radu@yahoo.com

NAGHERNEAC ANIȘOARA – bibliotecar principal, serviciul Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: anita_ray@freemail.ru

SCURTU ELENA – șef serviciu Informare și Cercetare bibliografică, e-mail: elenagrama@list.ru

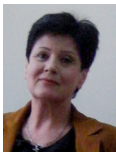
SOFRONI ANA - doctor, conferențiar universitar,

AUTORII

STRATAN ELENA - șef serviciu Cercetare. Asistența de specialitate,
e-mail: elena.stratan1@gmail.com

ȘIȘCANU, SVETLANA - bibliotecar principal, serviciul Dezvoltarea colecțiilor. Catalogare. Indexare, e-mail: ana_vsh@yahoo.com

TOPALO VALENTINA - șef CD a ONU, șef CIEUI,
e-mail: valeandrew@gmail.com

ȚURCAN ELENA - șef oficiu, serviciul Comunicarea colecțiilor, oficiu Documente muzicale, e-mail: elturcan@gmail.com

VACARCIUC VALENTINA – bibliotecar, serviciul Comunicarea colecțiilor, sala de lectură nr. 3, e-mail: valentina.vacarciuc62@gmail.com

